

**Godina XI
Srijeda, 7. marta 2007. godine**

**Broj/Broj
16**

**Godina XI
Srijeda, 7. marta/o`ujka 2007. godine**

MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I TRANSPORTA BOSNE I HERCEGOVINE

Na osnovu člana 252. stav (1) tačke 7), a u vezi sa članom 153. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 06/06), ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u suradnji sa nadležnim tijelima za unutrašnje poslove i saobraćaj, donosi

PRAVILNIK

O SAOBRAĆAJNIM ZNAKOVIMA I SIGNALIZACIJI NA CESTAMA, NAČINU OBILJEŽAVANJA RADOVA I PREPREKA NA CESTI I ZNAKOVIMA KOJE UČESNICIMA U SAOBRAĆAJU DAJE OVLAŠĆENA OSOBA

DIO PRVI- OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Pravilnika)

Ovim Pravilnikom se propisuju vrsta, značenje, oblik, boja, dimenzije i postavljanje saobraćajne signalizacije na cestama, znaci koje učesnicima u saobraćaju na cestama daju ovlašćene osobe rukama, položajem tijela i posebnim uređajima za emitiranje zvučnih i svjetlosnih signala.

Član 2. (Saobraćajna signalizacija)

Saobraćajnu signalizaciju cesta, u smislu ovog Pravilnika, čini:

- a) Vertikalna saobraćajna signalizacija:
  - 1) znakovi opasnosti,
  - 2) znakovi izričitih naredbi,
  - 3) znakovi obavijesti,
  - 4) znakovi obavijesti za vođenje saobraćaja,
  - 5) dopunske table i
  - 6) promjenjivi saobraćajni znakovi.
- b) Horizontalna saobraćajna signalizacija na kolovozu i drugim površinama;
- c) Svjetlosna saobraćajna signalizacija i svjetlosne oznake;
- d) Saobraćajna oprema ceste:
  - 1) oprema za označavanje ivice kolovoza,
  - 2) oprema za označavanje vrha saobraćajnih ostrva,
  - 3) oprema, znakovi i oznake za označavanje radova, prepreka i oštećenja kolovoza,
  - 4) svjetlosni znakovi za označavanje radova, prepreka i oštećenja kolovoza,
  - 5) oprema za vođenje i usmjerivanje saobraćaja u području radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza,
  - 6) branici i polubranici,
  - 7) saobraćajna ogledala,
  - 8) zaštitne odbojne ograde,
  - 9) ograde protiv zasljepljivanja i
  - 10) ublaživači udara.

Član 3.

(Ispisivanje natpisa na znakovima)

- (1) Na saobraćajnim znakovima natpsi se ispisuju latiničnim i ciriličnim pismom, i to na taj način da natpsi budu ispisani prvo ciriličnim pismom u Republici Srpskoj, a latiničnim pismom u Federaciji Bosne i Hercegovine. Redoslijed pisama na natpisima na području Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine utvrđuje nadležno tijelo za pitanje saobraćaja na području Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) Natpsi na znakovima obavijesti se, u pravilu, ispisuju malim slovima.
- (3) Na saobraćajne znakove se može upisati i naziv odredišta koje se nalazi u drugoj državi.
- (4) Uz odredište u drugoj državi obavezno se upisuje znak nacionalne autooznake.
- (5) Na saobraćajni znak nije dozvoljeno ispisivati sadržaje koji nisu u funkciji ceste. Shodno tome, na saobraćajnoj signalizaciji ne smiju biti ispisane niti turističke niti bilo koje druge odrednice, koje mogu remetiti funkciju saobraćajne signalizacije.

Član 4.

(Način izrade saobraćajne signalizacije)

- (1) Saobraćajna signalizacija se izrađuje na taj način da je njeno značenje stalno ili promjenljivo.
- (2) Površina znakova vertikalne saobraćajne signalizacije izrađuje se od materijala reflektirajućih svojstava najmanje I klase, a za auto-ceste i ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila i brze ceste, najmanje II klase.
- (3) Boja poledine podloge znaka vertikalne saobraćajne signalizacije mora biti siva, bez sjaja, kako bi se sprječilo odvraćanje pažnje ili zaslijepljivanje vozača.

Član 5.

(Mogućnost osvjetljenja znaka)

- (1) Saobraćajni znakovi mogu biti izvedeni sa vlastitim izvorom svjetlosti (unutrašnje osvjetljenje) ili vanjskim izvorom svjetlosti (osvijetljen izvana sa posebnom svjetiljkom).
- (2) Saobraćajni znakovi i znakovi sa promjenljivim porukama mogu biti izvedeni sa svjetlećim materijama na podlozi crne boje.

Član 6.

(Obaveza postavljanja reflektirajuće oznake)

Na signalizaciji i opremi za označavanje ivice kolovoza za označavanje radova, prepreka, oštećenja kolovoza i za vođenje i usmjeravanje saobraćaja u području radova na cesti i zaštitnim ogradama moraju biti postavljene reflektirajuće oznake minimalno klase II.

Član 7.

(Standardi za izradu i postavljanje znaka)

Saobraćajni znakovi, signalizacija i oprema u potpunosti moraju biti izrađeni i postavljeni prema standardima koje važe u Bosni i Hercegovini.

Član 8.

(Osnov za postavljanje saobraćajnog znaka, signalizacije i opreme na cestama)

- (1) Saobraćajni znakovi, signalizacija i oprema na cestama postavljaju se na osnovu saobraćajnog projekta.
- (2) Za postavljene znakove, signalizaciju i opremu prema stavu (1) ovog člana potrebno je dostaviti dokaz propisane retrorefleksije.

Član 9.

(Postavljanje saobraćajnih znakova na istom nosaču i dopunske table)

- (1) Saobraćajni znakovi koji se postavljaju na isti nosač moraju biti istih reflektirajućih svojstava.
- (2) Dopunske table, koje bliže određuju značenje saobraćajnog znaka kojem su dodane, sastavni su dio tog saobraćajnog znaka ispod kojeg su postavljene.

Član 10.

(Mjesto za postavljanje saobraćajnih znakova)

- (1) Saobraćajni znakovi postavljaju se sa desne strane ceste uz kolovoz u smjeru kretanja vozila.
- (2) Ako na mjestu na kojem se postavlja saobraćajni znak postoji opasnost da ga učesnici u saobraćaju neće na vrijeme primjetiti zbog gustine saobraćaja ili zbog drugih razloga, saobraćajni se znak postavlja i na suprotnoj, lijevoj strani ceste ili iznad kolovoza.
- (3) Saobraćajni znakovi postavljaju se tako da ne ometaju kretanje vozila i pješaka.

Član 11.

(Visina za postavljanje saobraćajnih znakova na cestama izvan naselja i u naseljima)

- (1) Saobraćajni se znakovi na cestama izvan naselja postavljaju na visini 1.2 do 1.4 m, osim znakova II-61, II-62 i II-63 (obavezno i dopušteno obilaženje) kada se postavljaju na razdjelno ostrvo, III-79 (planinski prijevoj), III-80 (rijeka), III-81 i III-82 (cestovni objekat), III-131 (broj međunarodne ceste), III-132 (broj autoceste), III-133 (broj brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila), III-134 (broj regionalne ceste), III-135 (kilometarska oznaka za autocestu), III-136 (kilometarska oznaka dionice brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila) i III-137 (oznaka dionice magistralne ili regionalne ceste) koji se postavljaju na visini od 80 do 120 cm.
- (2) Saobraćajni znakovi u naseljima smješteni uz kolovoz postavljaju se na visini 0.30 do 2.20 m, a saobraćajni znakovi smješteni iznad kolovoza postavljaju se na visini 4.5 m i većoj.
- (3) Visina iz stavova (1) i (2) ovog člana računa se od površine kolovoza do donje ivice saobraćajnog znaka, a ako se saobraćajni znak postavlja zajedno sa dopunskom tablom, računa se do donje ivice dopunske table. Visina i položaj saobraćajnog znaka moraju biti takvi da ne ugrožavaju kretanje pješaka i da ih pješaci i vozila ne zaklanjamaju.

Član 12.

(Izuzeci za postavljanje saobraćajnih znakova radi bolje uočljivosti)

U izuzetnim slučajevima, a radi bolje uočljivosti saobraćajni znakovi se mogu postaviti na kontrastnim tablama bijele boje. U tom se slučaju na tabli može ispisati tekst koji objašnjava znak.

Član 13.

(Pravilo za postavljanje znakova na istom stubu)

- (1) Na isti se stub mogu postaviti najviše dva saobraćajna znaka.
- (2) Znakovi I-25 (radovi na cesti), II-32 (zabrana pretjecanja), II-34 (ograničenje brzine), i skup znakova od II-52 do II-60 (obavezan smjer i dozvoljeni smjerovi) kod privremenog reguliranja saobraćaja mogu biti postavljeni na postolja i uzdignuti najmanje 0.30 m iznad površine kolovoza.
- (3) Stubovi na kojima se postavljaju znakovi kojima se označavaju privremeni radovi i sl. (privremeno reguliranje) moraju biti obojeni naizmjeničnim poljima crvene i bijele boje tako da su polja široka po 25 cm.
- (4) Znak III-124 (tabla za označavanje naziva ulica) može se postaviti i na građevinu uz cestu.

Član 14.

(Pravilo za postavljanje stubnog mjesta)

Stub saobraćajnog znaka se, u pravilu, postavlja najviše 2 m od ivice kolovoza. Horizontalno rastojanje između ivice kolovoza i najbliže ivice saobraćajnog znaka mora iznositi najmanje 0.30 m.

Član 15.

(Postavljanje saobraćajnog znaka u izuzetnim slučajevima)

Saobraćajni znak, u izuzetnim slučajevima, može biti postavljen:

- a) na konzolni nosač ako je tako postavljeni znak uočljiviji za učesnike u saobraćaju,
- b) na semaforski stub, i to:
  - 1) znak II-1 (nailazak na cestu sa prvenstvom prolaza),
  - 2) znak II-2 (obavezno zaustavljanje)
  - 3) znak II-4 (zabrana saobraćaja u jednom smjeru)
  - 4) znakovi II-52, II-53, II-54, II-55, II-56 i II-57 (obavezan smjer),
  - 5) znak II-64 (kružni tok saobraćaja),
  - 6) znakovi III-2 i III-3 (cesta sa saobraćajem u jednom smjeru),
  - 7) znak III-4 (cesta sa prvenstvom prolaza),
  - 8) znakovi III-86 i III-87 (cestokaz),
  - 9) znak III-88 (cestokaz za aerodrom),
  - 10) znak III-112 (cestokaz obilaznice) i
  - 11) znak III-124 (tabla za označavanje naziva ulica).
- c) na ostale stubove uz cestu (npr. stubovi javne rasvjete).

DIO DRUGI - SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA
POGLAVLJE I. VERTIKALNA SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA

Odjeljak A. Znakovi opasnosti

Član 16.

(Značenja znakova opasnosti)

Znakovi opasnosti učesnicima u saobraćaju označavaju blizinu dijela ceste ili mjesto na kojem učesnicima u saobraćaju prijeti opasnost određenog karaktera.

Član 17.

(Oblici znakova opasnosti)

Znakovi opasnosti imaju oblik istostraničnog trokuta, čija se donja stranica nalazi u horizontalnom položaju, a vrh spram nje okrenut je prema gore, izuzev znakova I-50 i I-51 (Andrejin krst) te I-52 (približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge sa branicima ili polubranicima) i I-53 (približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge bez branika ili polubranika).

Član 18.

(Boja znakova opasnosti)

- (1) Osnovna boja znakova opasnosti je bijela boja, a ivice trokuta su crveni, izuzev znakova I-25 (radovi na cesti) i I-43 (saobraćajna nesreća), čija je osnovna boja žuta.
- (2) Simboli na znakovima opasnosti su crne boje.

Član 19.

(Dimenzije znaka opasnosti)

- (1) Dužina stranice istostraničnog trokuta znaka opasnosti iznosi:
  - 1) na autostazama, brzim cestama, cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila i na cestama koje nisu ulice na kojima je širina kolovoza sedam i više metara – 120 cm,
  - 2) na cestama širine kolovoza 5.0 do 7.0 m i glavnim gradskim saobraćajnicama (ili ulicama)
– 90 cm,
  - 3) na svim ostalim cestama i gradskim ulicama – 60 cm,
  - 4) kada se znakovi postavljaju u tunelima i galerijama – 60 cm i
  - 5) kada se upotrebljavaju kao umetnuti znakovi – najmanje 40 cm.
- (2) Na cestama iz tačke 2, stava (1) ovog člana mogu se prema potrebi postavljati i znakovi opasnosti, čija stranica trokuta iznosi 120 cm, a na cestama iz tačke 3, stava (1) ovog člana i znakovi opasnosti, čija stranica trokuta iznosi 90 cm.

Član 20.

(Pravilo za postavljanje znaka opasnosti)

- (1) Znakovi opasnosti se, u pravilu, postavljaju izvan naselja na udaljenosti 150 do 250 m ispred opasnog mjesta na cesti.
- (2) Znakovi iz stava (1) ovog člana mogu se postavljati i na udaljenosti manjoj od 150 m ispred opasnog mjesta na cesti, ako to zahtijevaju okolnosti na dijelu ceste na kojem se znak postavlja. Ako uvjeti sigurnosti saobraćaja zahtijevaju, posebno brzina kojom se vozila kreću ili nepreglednost ceste, ti će se znakovi opasnosti postaviti i na udaljenosti većoj od 250 m ispred opasnog mjesta na cesti.
- (3) Znakovi opasnosti, koji su postavljeni na udaljenosti manjoj od 150 m ili većoj od 250 m, moraju biti pridružene i dopunske table na kojima se obilježava udaljenost od opasnog mjesta zbog kojeg se ti znakovi postavljaju.
- (4) Na nepreglednim cestama ili na cestama na kojima je dopuštena veća brzina vožnje, te u

drugim slučajevima u kojima postoji opasnost da vozač iznenada i nepripremljen nađe na opasno mjesto na cesti, između znaka opasnosti postavljenog na udaljenosti iz stavova (1) i (2) ovog člana i tog opasnog mesta na cesti može se postaviti još jedan znak ili više istih znakova, uz koje će se postaviti i dopunske table sa naznakom udaljenosti do opasnog mesta.

Član 21.

(Vrste znakova opasnosti)

Znakovi opasnosti su:

1) znak »krivina u lijevo« (I-1), znak »krivina u desno« (I-2), znak »dvostruka krivina ili više uzastopnih krivina od kojih je prva u lijevo« (I-3), znak »dvostruka krivina ili više uzastopnih krivina od kojih je prva u desno« (I-4), označavaju približavanje krivini ili krivinama koje su opasne zbog svojih osobina ili zbog nedostatka vidljivosti.

Simboli na znakovima mogu biti različiti, zavisno od stvarne situacije na cesti.

Znak I-1

Znak I-2

Znak I-3

Znak I-4

2) znak »opasna nizbrdica« (I-5) i znak »opasan uspon« (I-6) označavaju približavanje opasnoj nizbrdici, odnosno opasnom usponu ako razlika u visini predstavlja neku opasnost koja proizlazi iz tih uvjeta.

Znak I-5

Znak I-6

3) znak »suženje ceste« (I-7), znak »suženje ceste sa desne strane« (I-8) i znak »suženje ceste sa lijeve strane« (I-9) označavaju približavanje suženju kolovoza koje može predstavljati izvjesnu opasnost.

Kada se znakovi postavljaju za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza, osnovna boja im je žuta.

Znak I-7

Znak I-8

Znak I-9

4) znak »pokretni most« (I-10) obilježava blizinu mesta na kojemu cesta prelazi preko pokretnog mosta.

Simbol vode na znaku su dvije valovite linije plave boje.

Znak I-10

5) znak »blizina obale« (I-11) obilježava blizinu mesta na kojem cesta nailazi na obalu.

Simbol vode na znaku su dvije valovite linije plave boje.

Znak I-11

6) znak »neravan kolovoz« obilježava blizinu dijela ceste na kojem je cesta neravan zbog postojanja izbočine na cesti (I-12), ulegnuća kolovoza (I-13) ili uzastopnih izbočina i ulegnuća na kolovozu (I-14).

Znak I-12

Znak I-13

Znak I-14

7) znak »klizav kolovoz« (I-15) obilježava blizinu dijela ceste na kojem kolovoz prilikom određenih atmosferskih uvjeta ili sličnih okolnosti ima klizavu površinu.

Znak I-15

8) znak »kamenje pršti« (I-16) obilježava blizinu dijela ceste na kojem se nalazi neuvaljani tucanik ili koji je posut sitnim kamenjem na tvrdoj podlozi te na kojem za druge učesnike u saobraćaju postoji povećana opasnost od prštanja kamenja.

Znak I-16

9) znak »odron kama sa desne strane kolovoza« (I-17) i znak »odron kama sa lijeve strane kolovoza« (I-18) obilježava blizinu dijela ceste na kojoj postoji opasnost od kamenja koje pada ili od kamenja koje se nalazi na cesti.

Znak I-17

Znak I-18

10) znak »obilježeni pješački prijelaz« (I-19) obilježava blizinu mjesta na kojem se nalazi obilježeni pješački prijelaz.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak I-19

11) znak »djeca na cesti« (I-20) obilježava blizinu mjesta na cesti kojom se djeca češće i u većem broju kreću (na primjer ispred škole, vrtića, igrališta i sličnih mesta).

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak I-20

12) znak »pješaci na cesti« (I-21) obilježava blizinu dijela ceste kojom se kreću pješaci.

Znak I-21

13) znak »biciklisti na cesti« (I-22) obilježava blizinu dijela ceste kojom se biciklisti kreću ili blizinu mjesta na kom biciklisti češće nailaze na cestu sa bočne ceste ili biciklističke staze.

Znak I-22

14) znak »životinje na cesti« (I-23) obilježava mjesto na kojem domaće životinje pod nadzorom prijelaze preko ceste ili se kreću duž ceste.

Znak I-23

15) znak »divljač na cesti« (I-24) obilježava posebno opasna mjesta na kojima divljač često prijelazi preko ceste.

Znak I-24

16) znak »radovi na cesti« (I-25) obilježava blizinu mjesa na kojem se izvode radovi na cesti. Osnovna boja znaka je žuta.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak se postavlja neposredno ispred mjesa na kom se izvode radovi. Pokraj njega postavlja se tabla za obilježavanje mjesa izvođenja radova na cesti koji noću i kada je vidljivost smanjena, mora imati propisan svjetlosni znak.

Znak I-25

17) znakovi »nailazak na svjetlosnu saobraćajnu signalizaciju« (I-26) i (I-27) označavaju blizinu ukrštanja odnosno spajanja cesta ili obilježenog pješačkog prijelaza na kojem se saobraćaj regulira uredajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova.

Simboli na znaku I-26 imaju po vertikalnoj osi crveno svjetlo gore, žuto u sredini, zeleno dole. Simboli na znaku I-27 imaju po horizontalnoj osi crveno svjetlo lijevo, žuto u sredini i zeleno desno.

Kada se znak postavlja za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza, osnovna boja mu je žuta.

Znak I-26

Znak I-27

18) znak »blizina aerodomske piste« (I-28) obilježava dio ceste preko kojeg avioni prelijeću u niskom letu pri slijetanju, odnosno polijetanju.

Znak I-28

19) znak »bočni vjetar sa lijeve strane« (I-29) i znak »bočni vjetar sa desne strane« (I-30) obilježava blizinu dijela ceste na kojem često duva jak bočni vjetar sa desne ili lijeve strane.

Znak I-29

Znak I-30

20) znak »saobraćaj u oba smjera« (I-31) obilježava mjesto na cesti od kojeg se saobraćaj odvija u oba smjera.

Kada se znak postavlja za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza, osnovna boja mu je žuta.

Znak se postavlja na mjestu na kom započinje odvijanje saobraćaja u oba smjera, a prema potrebi, postavlja se i na dijelu ceste na kom se odvija saobraćaj u oba smjera.

Znak I-31

21) znak »tunel (galerija)« (I-32) obilježava blizinu tunela ili galerije na cesti.

Znak I-32

22) znak »opasnost na cesti« (I-33) obilježava blizinu dijela ceste ili mjesta na cesti na kom učesnicima u saobraćaju prijeti opasnost za koju ovim Pravilnikom nije predviđen poseban znak opasnosti.

Znaku mora biti dodana dopunska tabla koja objašnjava opasnost koja prijeti.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Kada se znak postavlja za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza, osnovna boja mu je žuta.

Znak I-33

23) znak »ukrštanje cesta istog značaja« (I-34) obilježava blizinu ukrštanja cesta, od kojih ni jedna cesta nije cesta sa prvenstvom prolaza. Znak se, u pravilu, postavlja na cestama izvan naselja.

Znak I-34

24) znak »ukrštanje sa sporednom cestom pod pravim uglom« (I-35), znak »spajanje sporedne ceste pod pravim uglom sa lijeve strane« (I-36), znak »spajanje sporedne ceste pod pravim uglom sa desne strane« (I-37), znak »spajanje sporedne ceste pod oštrim uglom sa lijeve strane« (I-38), znak »spajanje sporedne ceste pod oštrim uglom sa desne strane« (I-39), označavaju blizinu ukrštanja odnosno spajanja cesta na kojem se cesta sa prednošću prolaska ukršta odnosno spaja sa sporednom cestom.

Simboli na znakovima mogu biti različiti, što zavisi od stvarne situacije na cesti.

Znakovi se smiju postavljati samo ako je na sporednoj cesti, koja se ukršta odnosno spaja sa cestom sa prvenstvom prolaza ispred ukrštanja odnosno spajanja postavljen znak II-1 (nailazak na cestu sa prvenstvom prolaza) ili znak II-2 (obavezno zaustavljanje).

Znak I-35

Znak I-36

Znak I-37

Znak I-38

Znak I-39

25) znak »raskrsnica sa kružnim tokom saobraćaja« (I-40) obilježava blizinu raskrsnice na kojem se saobraćaj odvija kružno.

Kada se znak postavlja za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza, osnovna

boja mu je žuta.

Znak I-40

26) znak »poledica« (I-41) obilježava blizinu dijela ceste na kojem postoji opasnost od neočekivane poledice.

Znak I-41

27) znak »prevrtanje ili iskliznuće vozila« (I-42) obilježava blizinu dijela ceste na kojem postoji povećana opasnost od iskliznuća ili prevrtanja vozila.

Znak I-42

28) znak »saobraćajna nesreća« (I-43) obilježava blizinu dijela ceste na kojem se dogodila saobraćajna nesreća.

Osnovna boja znaka je žuta.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak I-43

29) znak »kolona zaustavljenih vozila« (I-44) obilježava blizinu dijela ceste na kojem u određenim uvjetima saobraćaja ili drugim okolnostima postoji opasnost od kolone zaustavljenih vozila.

Vozila u koloni na znaku imaju crvena svjetla.

Znak I-44

30) znak »neutvrđena bankina« (I-45) obilježava blizinu dijela ceste gdje je uz kolovoz bankina neutvrđena.

Znak I-45

31) znak »opasnost od požara« (I-46) obilježava područje u kojem postoji povećana opasnost od izbijanja nekontroliranog požara.

Simbol zapaljene šibice na znaku je žute boje, a simbol vatre crvene boje.

Znak I-46

32) znak »tramvajska pruga« (I-47) obilježava blizinu mjesta na kojem cesta prijelazi preko tramvajske pruge u istom nivou.

Znak I-47

33) znak »prijelaz ceste preko željezničke pruge sa branicima ili polubranicima« (I-48) obilježava blizinu prijelaza ceste preko željezničke pruge u nivou koja je osigurana branicima ili polubranicima.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak I-48

34) znak »prijelaz ceste preko željezničke pruge bez branika ili polubranika« (I-49) obilježava blizinu prijelaza ceste preko željezničke pruge u nivou koja nije osigurana branicima ili polubranicima.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak I-49

35) znak »Andrejin krst« (I-50) obilježava mjesto na kojem cesta prijelazi preko željezničke pruge u nivou bez branika ili polubranika sa jednim kolosjekom, odnosno (I-51) sa dva ili više kolosjeka.

Kada uz cestu nema dovoljno prostora za normalno postavljanje znaka, on se može postaviti tako da se zakrene za 90° udesno.

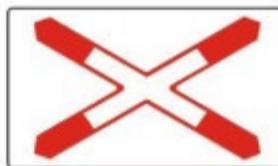
Znakovi se izvode sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak »Andrejin krst« ima oblik jednog odnosno dva kolosjeka.

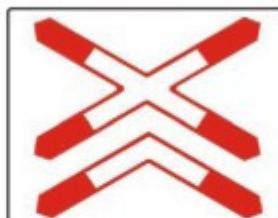
Radi bolje uočljivosti, znak »Andrejin krst« mora biti umetnut na tablu bijele podloge.

Znakovi se postavljaju samo na prijelazima ceste preko željezničke pruge u nivou koji su potpuno nezaštićeni ili koji su zaštićeni samo uređajima za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, bez branika ili polubranika, i to na udaljenosti 5 m od najbliže šine, a ako okolnosti to zahtijevaju, i na manjoj, odnosno većoj udaljenosti, ali ne bliže od 3 m, odnosno ne daljoj od 10 m od najbliže šine.

Ako je prijelaz ceste preko željezničke pruge u nivou zaštićen uređajem za davanje svjetlosnih signala, znak se postavlja na istom stubu iznad svjetlosnih signala. Znak »Andrejin krst« mora biti uočljiv sa udaljenosti najmanje 50 metara.

Znak I-50

Znak I-51

36) znak »približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge sa branicima ili polubranicima« (I-52) obilježava udaljenost do prijelaza ceste preko željezničke pruge u nivou koji je osiguran branicima ili polubranicima.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak ima oblik pravougla, čiju osnovicu čini kraća stranica.

Znak se postavlja tako da se znak u obliku pravougla sa tri kose pruge i odgovarajućim znakom opasnosti postavlja na 240 m ispred mjesta ukrštanja ceste i željezničke pruge u nivou, znak sa dvije kose pruge na 160 m, a znak sa jednom kosom prugom na 80 m ispred mjesta ukrštanja ceste i željezničke pruge u nivou tako da je niža strana kosih pruga bliža kolovozu.

Znak opasnosti može biti postavljen i iznad znaka sa jednom kosom prugom.

Znak I-52

37) znak »približavanje prijelazu ceste preko željezničke pruge bez branika ili polubranika« (I-

53) obilježava udaljenost do prijelaza ceste preko željezničke pruge u nivou koji nije osiguran branicima ili polubranicima.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak ima oblik pravougla, čiju osnovicu čini kraća stranica.

Znak se postavlja tako da se znak u obliku pravougla sa tri kose pruge i odgovarajućim znakom opasnosti postavlja na 240 m ispred mjesta ukrštanja ceste i željezničke pruge u nivou, znak sa dvije kose pruge na 160 m, a znak sa jednom kosom prugom na 80 m ispred mjesta ukrštanja ceste i željezničke pruge u nivou tako da je niža strana kosih pruga bliža kolovozu.

Znak opasnosti može biti postavljen i iznad znaka sa jednom kosom prugom.

Odjeljak B. Znakovi izričitih naredbi

Član 22.

(Značenje znakova izričitih naredbi)

Znakovi izričitih naredbi stavljaju do znanja učesnicima u saobraćaju na cesti o zabranama, ograničenjima i obavezama.

Član 23.

(Oblik znakova izričitih naredbi)

Znakovi izričitih naredbi imaju oblik kruga, osim znakova II-1 (nailazak na cestu sa prvenstvom prolaza) i II-2 (obavezno zaustavljanje).

Član 24.

(Osnovna boja znakova izričitih naredbi)

(1) Osnovna boja znakova zabrane, odnosno ograničenja, je bijela, a osnovna boja znakova obaveze plava. Simboli i natpisi na znakovima zabrane, odnosno ograničenja, crne su boje, a na znakovima obaveze bijele boje. Ivica kruga te ravne i kose linije na znakovima izričitih naredbi na kojima postoje su crvene boje.

(2) Table na kojima su umetnuti znakovi zabrane i ograničenja, u pravilu, imaju podlogu bijele boje.

Član 25.

(Dimenzija znaka izričitih naredbi)

(1) Dužina stranice jednakopravičnog trokuta znaka II-1 (nailazak na cestu sa prvenstvom prolaza) je:

1) na autocestama, brzim cestama, cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila, na cestama u naselju koji nisu ulice, širine kolovoza 7.0 m i više – 120 cm,

- 2) na svim ostalim cestama i ulicama u naselju, širine kolovoza manje od 7.0 m – 90 cm,
  - 3) na biciklističkim stazama, cestama u području smirenog saobraćaja i nekategoriziranim cestama – 60 cm i
  - 4) kada se upotrebljava kao umetnuti znak na znakovima za vođenje saobraćaja po smjeru vožnje – 45 cm.
- (2) Poluprečnik kruga u koju je upisan pravilni osmerouga znaka II-2 (obavezno zaustavljanje) je:
- 1) na autocestama, brzim cestama, cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila, na cestama u naselju koje nisu ulice, širine kolovoza 7.0 m i više – 90 cm,
  - 2) na svim ostalim cestama i ulicama u naselju širine kolovoza manje od 7.0 m – 60 cm,
  - 3) kada se postavlja u tunelima i galerijama – 60 cm i
  - 4) kada se upotrebljava kao umetnuti znak na znakovima za vođenje saobraćaja u smjeru vožnje – 40 cm.
- (3) Poluprečnik kruga znaka izričitih naredbi je:
- 1) na autocestama, brzim cestama, cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila, na cestama u naselju koje nisu ulice, širine kolovoza 7.0 m i više – 90 cm,
  - 2) na cestama širine kolovoza 5.0 do 7.0 m i glavnim gradskim saobraćajnicama (ili ulicama) – 60 cm,
  - 3) na svim ostalim cestama i gradskim ulicama te kada se upotrebljavaju kao umetnuti znakovi – 40 cm i
  - 4) kada se postavljaju u tunelima ili galerijama – 60 cm.
- (4) Na cestama iz tačke 2, stava (1) ovog člana mogu se, prema potrebi, postaviti i znakovi izričitih naredbi, čiji poluprečnik kruga iznosi 90 cm, a na cestama iz tačke 3, stava (1) ovog člana – i znakovi izričitih naredbi, čiji poluprečnik kruga iznosi 60 cm.

Član 26.

(Mjesto za postavljanje znaka izričitih naredbi)

- (1) Znakovi izričitih naredbi postavljaju se neposredno na mjesta na kojima za učesnike u saobraćaju počinje obaveza da poštuju naredbu izraženu saobraćajnim znakom.
- (2) Ako je zbog slabe preglednosti ceste ili zbog drugih razloga sigurnostii, učesnike u saobraćaju potrebno unaprijed obavijestiti o izričitoj naredbi, znak izričite naredbe može biti postavljen i na odgovarajućoj udaljenosti od mjesta od kog naredba važi.
- (3) Znakovima izričitih naredbi, koji se prema odredbi stava (2) ovog člana postavljaju na određenoj udaljenosti ispred mjesta na kojem je postavljen znak izričite naredbe i od kojeg važi, moraju se dodati dopunske table sa naznakom udaljenosti od mjesta od kog naredba važi.
- (4) Znakovi II-8 (zabrana saobraćaja za cisterne), II-9 (zabrana saobraćaja za vozila koja prijevoze eksploziv ili neke lako zapaljive materije) i II-10 (zabrana saobraćaja za vozila koja prijevoze opasne materije), postavlja se u skladu sa odredbama posebnih propisa.

Član 27.

(Obaveza postavljanja znaka)

- (1) Znakovi izričitih naredbi moraju se ponovno postaviti nakon svakog ukrštanja, odnosno spajanja sa drugom cestom ako izričita naredba važi i poslije takvog ukrštanja, odnosno spajanja.
- (2) Izričita naredba izražena znakom zabrane i ograničenja ili znakom obaveze postavljenim na ulazu u naselje na istom stubu na kojem je postavljen i znak za obilježavanje naseljenog mjesta vrijedi na području cijelog naselja ako na pojedinim cestama ili dijelovima ceste u naselju nije drugim saobraćajnim znakom izražena druga naredba.
- (3) Stav (2) ovog člana se odnosi i na cestovne objekte (tuneli, mostovi i sl.).

Član 28.

(Znakovi izričitih naredbi sa promjenljivom porukom)

(1) Za označavanje izričitih naredbi koje važe samo za određeno vrijeme tokom dana, ili samo u određene dane, mogu se na cesti postavljati i saobraćajni znakovi izrađeni tako da su simboli i dopunske table kojima je određeno njihovo značenje uočljivi, samo u vrijeme za koje vrijedi izričita naredba izražena znakom.

(2) Znakovi izričitih naredbi sa promjenljivom porukom postavljaju se uvijek iza stalnih znakova izričitih naredbi.

Član 29.

(Vrste znakova izričitih naredbi)

Znakovi izričitih naredbi su:

1) znak »nailazak na cestu sa prvenstvom prolaza« (II-1) obilježava blizinu ukrštanja, odnosno spajanja na kojem vozač mora dati prednost svim vozilima koja se kreću cestom na koji on nailazi.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak ima oblik jednakostraničnog trokuta, čija je viša stranica postavljena vodoravno, a vrh spram nje okrenut je prema dole.

Znak II-1

2) znak »obavezno zaustavljanje« (II-2) obilježava mjesto pred ulazom u ukrštanje, odnosno spajanje na kojem je vozač dužan zaustaviti vozilo i dati prednost svim vozilima koja se kreću cestom na koju on nailazi ili obilježava mjesto ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istom nivou na kojoj je vozač dužan zaustaviti vozilo i dati prednost prolaska svim vozilima koja se kreću željezničkom prugom na koju on nailazi.

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak ima oblik pravilnog osmerougla, osnovna boja mu je crvena, a ivica i simbol »STOP« bijele boje.

Znak se postavlja na mjestu na kom se vozila moraju zaustaviti kako bi propustila vozila koja se kreću cestom sa prednošću prolaska te na mjestu na kom se vozila moraju zaustaviti kako bi propustila vozila koja se kreću prugom. Znaku se dodaje poprečna linija na kolovozu koja obilježava liniju iza koje se vozilo mora zaustaviti (zaustavna linija).

Znak II-2

3) znak »zabрана saobraćaja u oba smjera« (II-3) obilježava cestu, odnosno dio ceste, na kojoj je zabranjen saobraćaj svim vozilima u oba smjera.

Znak II-3

4) znak »zabrana saobraćaja u jednom smjeru« (II-4) obilježava cestu, odnosno dio ceste, na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima iz smjera prema kojоj je okrenut znak.

Znak II-4

5) znak »zabrana saobraćaja za sva motorna vozila osim za motocikla bez prikolice i bicikla sa motorom« (II-5) obilježava cestu, odnosno dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj svim motornim vozilima, osim motociklima bez prikolice i biciklima sa motorom.

Znak II-5

6) znak »zabrana saobraćaja za autobuse« (II-6) obilježava cestu, odnosno dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj autobusima.

Znak II-6

7) znak »zabrana saobraćaja za teretna vozila« (II-7) obilježava cestu, odnosno dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj teretnim vozilima.

Ako je znaku ispod simbola kamiona upisana najveća dopuštena masa kamiona, zabrana vrijedi samo za ona teretna vozila čija najveća dopuštena masa prijelazi označenu.

Znak II-7

8) znak »zabrana saobraćaja za cisterne« (II-8) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima koja prijevoze materije koje mogu ugroziti čovjekov okoliš.

Izuzetak je pogonsko gorivo u cisterni ako cisterna ispunjava uvjete ECE.

Simbol znaka je narančaste boje, osovina sa točkovima, odnosno osovina vozila je crne boje, a dvije valovite linije su plave boje.

Znak II-8

9) znak »zabrana saobraćaja za vozila koja prijevoze eksploziv ili neke lako zapaljive materije« (II-9) obilježava cestu, odnosno dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima koja prijevoze eksploziv i neke lako zapaljive materije.

Simbol znaka je narančaste boje, a osovina vozila i točkovi su crne boje.

Znak II-9

10) znak »zabrana saobraćaja za vozila koja prijevoze opasne materije« (II-10) obilježava cestu, odnosno dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima koja prijevoze opasne materije.

Simbol znaka je narančaste boje, a osovina vozila i točkovi su crne boje.

Znak II-10

11) znak »zabrana saobraćaja za sva motorna vozila koja vuku priključno vozilo« (II-11) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj za sva motorna vozila koja vuku priključno vozilo.

Znak II-11

12) znak »zabrana saobraćaja za teretno vozilo koje vuče priključno vozilo« (II-12) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj za teretna vozila koja vuku priključno vozilo.

Znak II-12

13) znak »zabrana saobraćaja za traktore« (II-13) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj traktorima.

Znak II-13

14) znak »zabrana saobraćaja za motocikle« (II-14) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj motociklima i motornim vozilima na tri točka.

Znak II-14

15) znak »zabrana saobraćaja za bicikle sa motorom i lake motocikle« (II-15) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj za bicikle sa motorom i lake motocikle.

Znak II-15

16) znak »zabrana saobraćaja za bicikle« (II-16) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj biciklima.

Znak II-16

17) znak »zabrana saobraćaja za lake motocikle, bicikle sa motorom i bicikle« (II-17) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj lakin motociklima, biciklima sa motorom i biciklima.

Znak II-17

18) znak »zabrana saobraćaja za zaprežna vozila« (II-18) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj zaprežnim vozilima.

Znak II-18

19) znak »zabrana saobraćaja za ručna kolica« (II-19) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj za ručna kolica.

Znak II-19

20) znak »zabrana saobraćaja za pješake« (II-20) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjeno kretanje pješaka.

Znak II-20

21) znak »zabrana saobraćaja za sva motorna vozila« (II-21) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj svim motornim vozilima.

Ovaj znak zabrane moguće je koristiti za različite vrste vozila, tako da se na znaku koriste simboli znakova od II-5 do II-20.

Znak II-21

22) znak »zabrana saobraćaja za vozila čija ukupna širina prijelazi određenu širinu« (II-22) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima, čija ukupna širina prijelazi širinu označenu na znaku.

Brojevi na znaku predstavljaju primjer, a stvarne se vrijednosti upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-22

23) znak »zabrana saobraćaja za vozila čija ukupna visina premašuje određenu visinu« (II-23), obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima čija ukupna visina premašuje visinu označenu na znaku.

Brojevi na znaku predstavljaju primjer, a stvarne se vrijednosti upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-23

24) znak »zabrana saobraćaja za vozila čija ukupna masa prijelazi određenu masu« (II-24) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima čija ukupna masa prijelazi masu označenu na znaku.

Brojevi na znaku predstavljaju primjer, a stvarne se vrijednosti upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-24

25) znak »zabrana saobraćaja za vozila koja prekoračuju određeno osovinsko opterećenje« (II-25) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima sa osovinskim opterećenjem većim od osovinskog opterećenja označenog na znaku.

Brojevi na znaku predstavljaju primjer, a stvarne se vrijednosti upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-25

26) znak »zabrana saobraćaja za vozila koja prekoračuju određeno dvoosovinsko opterećenje« (II-26) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima sa dvoosovinskim opterećenjem na dvostrukoj (tandem) osovinu većim od osovinskog opterećenja označenog na znaku.

Brojevi na znaku dati su kao primjer, a stvarne vrijednosti se upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-26

27) znak »zabrana saobraćaja za vozila koja prekoračuju određenu dužinu« (II-27) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je zabranjen saobraćaj vozilima čija ukupna dužina prekoračuje dužinu naznačenu na znaku.

Brojevi na znaku predstavljaju primjer, a stvarne se vrijednosti upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-27

28) znak »najmanja udaljenost između vozila« (II-28) obilježava najmanju udaljenost između vozila u kretanju koje se vozači moraju pridržavati.

U znaku se upisuju simboli vozila na koje se naredba stvarno odnosi.

Brojevi na znaku predstavljaju primjer, a stvarne se vrijednosti upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-28

29) znak »zabrana skretanja ulijevo« (II-29) obilježava mjesto na kojem je zabranjeno skretanje ulijevo.

Znak II-29

30) znak »zabrana skretanja udesno« (II-30) obilježava mjesto na kojem je zabranjeno skretanje udesno.

Znak II-30

31) znak »zabrana polukružnog okretanja« (II-31) obilježava mjesto na kojem je zabranjeno polukružno okretanje.

Znak II-31

32) znak »zabrana pretjecanja svih motornih vozila, osim motocikla bez prikolice i bicikla sa motorom« (II-32), obilježava cestu ili dio ceste na kojem je zabranjeno pretjecanje svih motornih vozila osim motocikla bez prikolice i bicikla sa motorom.

U simbolu znaka lijevo putničko vozilo je crvene boje.

Znak II-32

33) znak »zabrana pretjecanja za teretna vozila« (II-33) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj je teretnim vozilima, čija najveća dopuštena masa prijelazi 3,5 tone, zabranjeno pretjecanje drugih motornih vozila, osim motocikla bez prikolice i bicikla sa motorom.

Ako je znaku iz stava 1. ove tačke dodana dopunska tabla na kojoj je naznačena druga najveća dopuštena masa (npr. 5 t), zabrana se odnosi samo na ona teretna vozila, čija najveća dopuštena masa premašuje naznačenu.

U simbolu znaka teretno vozilo je crvene boje.

Znak II-33

34) znak »ograničenje brzine« (II-34) obilježava cestu ili dio ceste kojom se vozila ne smiju kretati brzinom (u km/h) većom od označene na znaku.

Ako je znaku iz stava 1. ove tačke dodata dopunska tabla na kojoj je označena vrsta motornog vozila ili masa vozila (npr. 5 t), označeno ograničenje brzine odnosi se samo na tu vrstu vozila ili na vozila čija najveća dopuštena masa prijelazi označenu.

Kada je znak iz stava 1. ove tačke postavljen pod znak III-80 (naziv naseljenog mjesta), ograničenje brzine važi za cijelo područje naselja.

Brojevi na znaku su dati kao primjer, a stvarne vrijednosti se upisuju prema okolnostima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-34

35) znak »zabrana davanja zvučnih signala« (II-35) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj se uređajem na vozilu ne smiju davati zvučni signali, osim u slučaju neposredne opasnosti.

Znak II-35

36) znak »zabrana prolaska bez zaustavljanja – carina« (II-36) obilježava blizinu carinarnice gdje se vozilo mora zaustaviti.

Riječi ispisane na znaku su »CARINA – DOUANE«.

Simbol znaka su ispisane riječi koje označavaju razlog obaveznog zaustavljanja.

Znak II-36

37) znak »zabrana prolaska bez zaustavljanja – policija« (II-37) obilježava blizinu policije gdje se vozilo mora zaustaviti.

Riječi ispisane na znaku su »POLICIJA – POLICE«.

Simbol znaka su ispisane riječi koje označavaju razlog obaveznog zaustavljanja.

Znak II-37

38) znak »zabrana prolaska bez zaustavljanja – cestarina« (II-38) obilježava blizinu mjesta gdje se vozilo mora zaustaviti zbog naplate cestarine. Taj se znak može upotrebiti za označavanje blizine drugih mjesta na kojima se vozilo mora zaustaviti. U tom slučaju riječi ispisane na znaku »PUTARINA – PEAGE« (II-38) zamjenjuju se odgovarajućim natpisom koji obilježava razlog obaveze zaustavljanja.

Simbol znaka su ispisane riječi koje označavaju razlog obaveznog zaustavljanja.

Znak II-38

39) znak »prednost prolaska za vozila iz suprotnog smjera« (II-39) obilježava zabranu pristupa vozila na uski dio ceste prije nego što tim dijelom prođu vozila iz suprotnog smjera.

Simbol znaka ima strelicu crvene boje koja obilježava smjer koji nema prednost.

Znak se postavlja na mjestu sa kojeg se može vidjeti dio ceste na koji se zabrana odnosi.

Znak II-39

40) znak »zabranjeno fotografiranje« (II-40) obilježava prostor uz cestu na kojem je zabranjeno fotografiranje, snimanje, skiciranje i slično.

Znak II-40

41) znak »zabrana zaustavljanja i parkiranja« (II-41) obilježava stranu ceste na kojoj je zabranjeno zaustavljanje i parkiranje vozila.

Osnovna boja znaka je plava.

Znak može imati dopunska tablu sa ucrtanom strelicom koja se postavlja ispod znaka uporedno sa uzdužnom osom ceste, koja upućuje na to da se zabrana, odnosno ograničenje označeno saobraćajnim znakom, odnosi samo na dio ceste koja se proteže u smjeru označenim strelicom i na udaljenosti koja je označena uz strelicu.

Znak II-41

42) znak »zabrana parkiranja« (II-42) obilježava stranu ceste na kojoj je zabranjeno parkiranje vozila.

Osnovna boja znaka je plava.

Znak može imati dopunska tablu sa ucrtanom strelicom koja se postavlja ispod znaka uporedno sa uzdužnom osom ceste, koja upućuje na to da se zabrana, odnosno ograničenje označeno saobraćajnim znakom, odnosi samo na dio ceste koja se proteže u smjeru označenim strelicom i na udaljenosti koja je označena uz strelicu.

Znak II-42

43) znak »naizmjenično parkiranje« (II-43) obilježava dio ceste na kom je zabranjeno parkiranje u neparne dane.

Osnovna boja znaka je plava, a simbol je bijele boje.

Znak II-43

44) znak »naizmjenično parkiranje« (II-44) obilježava dio ceste na kojoj je zabranjeno parkiranje u parne dane.

Osnovna boja znaka je plava, a simbol je bijele boje.

Znak II-44

Član 30.

(Znakovi izričitih naredbi – znakovi obaveze)

Znakovi izričitih naredbi koji učesnicima u saobraćaju na cesti stavljuju do znanja obaveze su:

1) znak »najmanja dopuštena brzina« (II-45) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj se vozila u normalnim uvjetima moraju kretati najmanje onom brzinom (u km/h) koja je naznačena na znaku.

Broj na znaku iz stava 1) ove tačke predstavlja primjer. Dopuštena najmanja brzina se upisuje u znak prema stvarnim uvjetima na cesti i potrebama sigurnosti saobraćaja.

Znak II-45

2) znak »obavezna upotreba zimske opreme« (II-46) obilježava dio ceste na kojoj motorna vozila, osim motocikla, moraju imati propisanu zimsku opremu u zimskim uvjetima.

Znak II-46

3) znak »biciklistička staza« (II-47) obilježava stazu kojom se moraju kretati bicikli, a zabranjeno je kretanje drugim vozilima.

Znak II-47

4) znak »pješačka staza« (II-48) obilježava posebno izgrađenu pješačku stazu kojom se pješaci moraju kretati, a zabranjeno je kretanje drugim učesnicima u saobraćaju.

Znak II-48

5) znak »staza za pješake i bicikliste« (II-49) obilježava posebno izgrađenu stazu kojom se pješaci i biciklisti moraju kretati, a zabranjeno je kretanje drugim učesnicima u saobraćaju.

Znak II-49

6) znak »razdvojena staza za pješake i bicikliste« (II-50) obilježava posebno izgrađenu stazu unutar iste saobraćajne površine kojom se pješaci i biciklisti moraju kretati, a zabranjeno je kretanje drugim učesnicima u saobraćaju.

Bijelom linijom na površini staze odvojena je površina za pješake od površine za bicikliste.

Znak II-50

7) znak »staza za jahače« (II-51) obilježava stazu kojom se moraju kretati jahači, a zabranjeno je kretanje drugim učesnicima u saobraćaju.

Znak II-51

8) znakovi »obavezan smjer« (II-52), (II-53), (II-54), (II-55), (II-56) i (II-57) označavaju smjerove kojima se vozila moraju kretati.

Znakovi se postavljaju na ukrštanjima odnosno spajanjima cesta.

Znakovi (II-52), (II-53) i (II-54) postavljaju se na mjestima gdje počinje obavezni smjer za kretanje vozila, a znakovi (II-55), (II-56) i (II-57) postavljaju se ispred mesta gdje počinje obavezni smjer za kretanje vozila.

Znak II-52

Znak II-53

Znak II-54

Znak II-55

Znak II-56

Znak II-57

9) znakovi »dozvoljeni smjerovi« (II-58), (II-59) i (II-60) označavaju smjerove kojima se vozila smiju kretati.

Znak II-58

Znak II-59

Znak II-60

10) znakovi »obavezno obilaženje sa desne strane« (II-61), »obavezno obilaženje sa lijeve strane« (II-62), »dopušteno obilaženje« (II-63) i »kružni tok saobraćaja« (II-64) označavaju kolovoz ili dio kolovoza kojim se vozila moraju kretati pri obilaženju pješačkih ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i drugih objekata na kolovozu ili voziti u smjeru suprotno od smjera kazaljke na satu.

Znakovi se postavljaju na vrh ili ivicu pješačkog ostrva, odnosno ostrva za usmjeravanje saobraćaja ili ispred drugih objekata na kolovozu ceste.

Znak II-61

Znak II-62

Znak II-63

Znak II-64

Odjeljak C. Znakovi obavijesti

Član 31.

(Značenje znakova obavijesti)

Znakovi obavijesti učesnicima u saobraćaju daju potrebne obavijesti o cesti kojom se kreću, nazivima mesta kroz koja cesta prolazi i udaljenosti do tih mesta, prestanku važenja znakova izričitih naredbi i druge obavijesti koje im mogu koristiti.

Član 32.

(Oblici znakova obavijesti)

Znakovi obavijesti imaju oblik kvadrata, pravougla ili kruga.

Član 33.

(Osnovna boja znakova obavijesti)

- (1) Osnovna boja znakova obavijesti je:
  - 1) žuta sa simbolima i natpisima crne boje,
  - 2) plava sa simbolima i natpisima bijele, crne, crvene ili zelene boje,
  - 3) zelena sa simbolima i natpisima bijele boje, ili
  - 4) bijela sa simbolima i natpisima crne, crvene ili plave boje.
- (2) U izuzetnim slučajevima, narandžasta boja može biti upotrebljena kod privremenog usmjeravanja saobraćaja na znakovima III-108 (cestokaz obilaska), III-109 (traka za prekrivanje znakova) i III-112 (predznak za ručno reguliranje saobraćaja).
- (3) Na istom znaku (tabli) mogu se na osnovnu podlogu umetnuti podloge odgovarajućih boja, u zavisnosti od vrste ceste koja vodi do naznačenog odredišta.

Član 34.

(Dimenzija znaka obavijesti)

- (1) Poluprečnik kruga znaka obavijesti iznosi:
  - 1) na autopucestama, cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila, koji nisu ulice, širine kolovoza sedam i više metara – 90 cm,
  - 2) na cestama širine kolovoza 5,0 do 7,0 m i glavnim gradskim saobraćajnicama (ili ulicama) – 60 cm,
  - 3) u tunelima i galerijama – 60 cm i
  - 4) na svim ostalim cestama i gradskim ulicama i kada je znak umetnut, najmanje – 40 cm.
- (2) Veličina stranice znaka obavijesti oblika kvadrata iznosi:
  - 1) na autocestama, cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila i na cestama koje nisu ulice, širine kolovoza sedam i više metara – 90 cm,
  - 2) na cestama širine kolovoza 5,0 do 7,0 m i glavnim gradskim saobraćajnicama (ili ulicama) – 60 cm,
  - 3) u tunelima i galerijama – 60 cm i
  - 4) na svim ostalim cestama i gradskim ulicama i kada znak umetnut, najmanje – 40 cm.
- (3) Veličina stranica znaka obavijesti oblika pravougla iznosi:
  - 1) na autocestama, cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila i na cestama koje nisu ulice, širine kolovoza sedam i više metara – 90x135 cm,
  - 2) na cestama širine kolovoza 5,0 do 7,0 m i glavnim gradskim saobraćajnicama (ili ulicama) – 60x90 cm,
  - 3) u tunelima i galerijama – 60x90 cm i
  - 4) na svim ostalim cestama i gradskim ulicama i kada je znak umetnut, najmanje – 40x60 cm.

Član 35.

(Postavljanje znakova obavijesti)

- (1) Znakovi obavijesti postavljaju se tako da učesnicima u saobraćaju daju prethodne obavijesti, obavijesti o prestrojavanju, obavijesti o skretanju, obavijesti o smjeru kretanja te da označe objekat, teren, ulicu ili dijelove ceste na koje se odnose.
- (2) Ako se objekat ili teren na koji se znak obavijesti odnosi ne nalazi na cesti na kojoj je znak postavljen, potrebna obavijest može biti postavljena na dopunskoj tabli ili na samom znaku tako

da se učesnicima u saobraćaju omogući lak i brz pronalazak objekata, odnosno terena na koji se znak odnosi.

Član 36.

(Vrste znakova obavijesti)

Znakovi obavijesti su:

1) znak »prvenstvo prolaza u odnosu na vozila iz suprotnog smjera« (III-1) obavještava vozača da na uskom prolazu ima pravo prvenstva prolaza u odnosu na vozila koja dolaze iz suprotnog smjera. Kada se upotrijebi znak III-1, na prilazu uskom prolazu iz suprotnog smjera mora biti postavljen znak »prvenstvo prolaza za vozila iz suprotnog smjera« (II-38).

Znak se postavlja ispred suženog dijela ceste, a na suprotnoj se strani suženog dijela ceste postavlja znak II-38 (prvenstvo prolaza za vozila iz suprotnog smjera).

Znak III-1

2) znakovi »cesta sa jednosmjernim saobraćajem« (III-2) i (III-3) obavještavaju učesnike u saobraćaju o jednosmjernoj cesti. Riječi »jedan smjer« mogu biti ispisane na strelici tog znaka.

Znakovi se postavljaju uzduž ceste sa jednosmjernim saobraćajem i to na mjestima na kojima je vozaču, koji se kreće cestom, odnosno koji ulazi na jednosmjernu cestu, potrebno dati obavijest o jednosmjernom saobraćaju.

Znak III-2 postavlja se tako da je strelica vertikalna na uzdužnu osu ceste, a znak III-3 tako da je strelica paralelna sa uzdužnom osom ceste.

Znak III-2

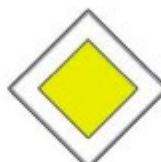

Znak III-3

3) znak »cesta sa prvenstvom prolaza« (III-4) obilježava cestu ili dio ceste na kojoj vozila imaju prednost prolaza prema vozilima koja se kreću cestama koje se ukrštaju, odnosno spajaju sa tom cestom ili dijelom ceste.

Znak ima unutrašnji kvadrat žute boje, a pojas između unutrašnjeg kvadrata i vanjske ivice znaka je bijele boje.

Znak se, po pravilu postavlja, na glavnim saobraćajnicama u naselju i na prilazima naselju i to ispred ukrštanja, odnosno spajanja.

Znak III-4

4) znak »završetak ceste sa prvenstvom prolaza« (III-5) obilježava mjesto na kojem se završava cesta ili dio ceste sa prvenstvom prolaza.

Znak ima unutrašnji kvadrat žute boje, a pojas između unutrašnjeg kvadrata i vanjske ivice znaka je bijele boje.

Znak III-5

5) znakovi »obilježeni pješački prijelaz« (III-6) i »obilježeni prijelaz biciklističke staze« (III-7) označavaju mjesto na cesti na kojoj se nalazi obilježen pješački prijelaz, odnosno obilježen prijelaz biciklističke staze.

Znakovi se izvode sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znakovi se postavljaju isključivo neposredno ispred obilježenog pješačkog ili biciklističkog prijelaza.

Znak III-6

Znak III-7

6) znak »djeca na cesti« (III-8) obilježava mjesto na cesti kojim se djeca kreću često ili u većem broju (ispred škole, vrtića, igrališta i sličnih prostora).

Znak se izvodi sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak III-8

7) znak »podzemni ili nadzemni pješački prolaz« (III-9) obilježava mjesto na kojem se nalazi podzemni ili nadzemni pješački prolaz.

Znakovi se postavljaju isključivo neposredno ispred obilježenoga pješačkog prolaza, odnosno iznad njega.

Znak III-9

8) znak »slijepa cesta« (III-10) obilježava blizinu i položaj ceste koja nema izlaza (slijepa cesta).

Položaj simbola u znaku treba odgovarati stvarnom položaju slijepih cesta prema cesti na kojoj se taj znak postavlja.

Znak III-10

9) znak »smjer kretanja vozila do raskrsnice na kojoj je zabranjeno skretanje ulijevo« (III-11) obilježava cestu kojom se vozilo mora kretati do te raskrsnice.

Znak se postavlja na prvo ukrštanje ili spajanje ispred onoga na kojem je zabranjeno skretanje ulijevo.

Znak III-11

10) znak »preventivna izbočina na cesti« (III-12) i znak »preventivno ulegnuće na cesti« (III-13) obilježava mjesto gdje je postavljena preventivna izbočina ili ulegnuće kao objekti koji se koriste za smirivanje saobraćaja.

Znakovi se izvode sa najmanje II klasom retrorefleksije.

Znak III-12

Znak III-13

11) znak »prestanak zabrane pretjecanja svih motornih vozila osim motocikla bez prikolice i bicikla sa motorom« (III-14) obilježava mjesto odakle prestaje zabrana pretjecanja svih motornih vozila, osim motocikla bez prikolice i bicikla sa motorom.

Znak se postavlja se na mjestu na cesti na kojoj prestaje važiti zabrana pretjecanja svih motornih vozila, osim motocikla bez prikolice i bicikla sa motorom.

Znak III-14

12) znak »prestanak zabrane pretjecanja za teretna vozila« (III-15) obilježava mjesto na kojem prestaje zabrana pretjecanja teretnim vozilima.

Znak se postavlja na mjestu na cesti na kojoj prestaje važiti zabrana pretjecanja za teretna vozila.

Znak III-15

13) znak »prestanak ograničenja brzine« (III-16) obilježava mjesto odakle prestaje ograničenje brzine, a znak »prestanak najmanje dopuštene brzine« (III-17) obilježava mjesto na kojem prestaje propisana najmanje dopuštena brzina.

Brzina na znakovima predstavlja primjer.

Znak se postavlja na mjestu na cesti na kojoj prestaje važiti ograničenje brzine.

Znak III-16

Znak III-17

14) znak »prestanak zabrane davanja zvučnih signala« (III-18) obilježava mjesto na kojem prestaje zabrana davanja zvučnih signala.

Znak se postavlja na mjestu na cesti na kojoj prestaje važiti zabrana davanja zvučnih signala.

Znak III-18

15) znak »prestanak svih zabrana« (III-19) obilježava mjesto na cesti na kojoj prestaju važiti sve zabrane na toj cesti.

Znak III-19

16) znak »prestanak obavezne upotrebe zimske opreme« (III-20), znak »završetak biciklističke staze« (III-21), znak »završetak pješačke staze« (III-22), znak »završetak staze za jahače« (III-23), znak »završetak staze za pješake i bicikliste« (III-24), znak »završetak razdvojene staze za pješake i bicikliste« (III-25) označavaju mesta na cesti na kojima prestaju važiti odgovarajuće zabrane koje su prije tog mesta uspostavljene saobraćajnim znakovima postavljenim na toj cesti.

Znak III-20

Znak III-21

Znak III-22

Znak III-23

Znak III-24

Znak III-25

17) znak »zona u kojoj je brzina kretanja ograničena« (III-26) obilježava područje, odnosno zonu kojom se vozila ne smiju kretati brzinom (u km/h) većom od označene na znaku.
Brzina na znaku predstavlja primjer.

Znak III-26

18) znak »završetak zone u kojoj je brzina kretanja ograničena« (III-27) obilježava mjesto na kom prestaje ograničenje brzine koje je važilo u određenom području, odnosno zoni.

Znak se sastoji od odgovarajućeg saobraćajnog znaka koji je umetnut i precrтан sa pet kosih linija crne boje.

Brzina na znaku predstavlja primjer.

Znak III-27

19) znak »pješačka zona« (III-28) obilježava područje namijenjeno isključivo kretanju pješaka, a zabranjeno je kretanje vozila na motorni pogon;

Znak III-28

20) znak »završetak pješačke zone« (III-29) obilježava mjesto na kojem prestaje zabrana kretanja vozilima na motorni pogon;

Znak se sastoji od odgovarajućeg saobraćajnog znaka koji je umetnut i precrtan sa pet kosih linija crne boje;

Znak III-29

21) znak »područje smirenog saobraćaja« (III-30) obilježava mjesto u naselju na kojem se ulazi u područje u kojem se ne smije voziti brže od brzine hoda pješaka budući da je dječija igra dopuštena;

Znak III-30

22) znak »završetak područja smirenog saobraćaja« (III-31) obilježava mjesto na kojem se izlazi iz područja smirenog saobraćaja.

Znak III-31

23) znak »zona u kojoj je ograničeno trajanje parkiranja« (III-32) obilježava mjesto u naselju iz kojeg se ulazi u zonu u kojoj se provodi opće ograničenje trajanja parkiranja na određeno vrijeme, bez obzira na to da li se plaća naknada za parkiranje na određeno vrijeme ili ne.

Znaku može biti pridodata dopunska tabla na kojoj će se označiti dani ili sati za koje ograničenje važi.

Znak III-32

24) znak »završetak zone u kojoj je ograničeno trajanje parkiranja« (III-33) obilježava mjesto u naselju na kom se izlazi iz zone u kojoj se provodi opće ograničenje trajanja parkiranja na određeno vrijeme.

Znak se sastoji od odgovarajućeg saobraćajnog znaka koji je umetnut i precrтан sa pet kosih linija crne boje.

Znak III-33

25) znak »brzina koja se preporučuje« (III-34) obilježava brzinu koja se preporučuje na određenom dijelu ceste.

Brzina na znaku predstavlja primjer.

Znak III-34

26) znak »prestanak preporučene brzine« (III-35) obilježava mjesto na kojem prestaje preporučena brzina.

Brzina na znaku predstavlja primjer.

Znak III-35

27) znak »školska patrola« (III-36) obavještava vozače o blizini mjesta ili mjestu na kojem pripadnici školske saobraćajne jedinice osiguravaju prijelaz djece preko kolovoza ili obilježenog pješačkog prijelaza.

Znak III-36

28) znak »bolnica« (III-37) obilježava blizinu bolnice i upozorenje vozaču da svojim vozilom ne stvara suvišnu buku.

Znak III-37

29) znak »hitna pomoć« (III-38) obilježava blizinu mjesta ili mjesto na kojem se nalazi ustanova hitne medicinske pomoći.

Simbol na znaku crvene je boje.

Znak III-38

30) znak »policijska stanica« (III-39) obilježava mjesto na kojem se nalazi policijska stanica.

Znak III-39

31) znak »parkiralište« (III-40), »garaža« (III-41) i »vremensko ograničenje parkiranja« (III-42) i znakovi »parkiraj i vozi se« (III-43 i III-44) obilježava prostor koji je određen ili posebno uređen za parkiranje vozila, garažiranje vozila, ili na kojem vozači mogu parkirati vozilo i nastaviti put vozilima javnog prijevoza putnika ili iznajmljenim biciklom.

Na znakovima III-40 i III-41 ili na dopunskoj tabli može se odgovarajućim simbolima ili natpisima označiti način parkiranja, smjer u kojem se nalazi parkiralište, udaljenost u metrima do parkirališta, kategorije vozila kojima je parkiralište namijenjeno, a i moguće vremensko ograničenje parkiranja (III-42). Na znakovima »parkiraj i vozi se« simbolima može biti označena vrsta vozila javnog prijevoza i brojevi linija.

Znak III-40

Znak III-41

Znak III-42

Znak III-43

Znak III-44

32) znak »telefon« (III-45) obilježava blizinu mjesta ili mjesto na kojem se nalazi telefonska govornica.

Ako se znak postavlja u tunelu, ispod bijelog polja ispisani je natpis SOS.

Znak III-45

33) znak »benzinska stanica« (III-46) obilježava blizinu mjesta na kojem se nalazi benzinska stanica.

Znak III-46

34) znak »informacija« (III-47) obilježava blizinu mjesta ili mjesto u kojem se mogu dobiti turističke obavijesti.

Znak III-47

35) znak »hotel ili motel« (III-48) označava blizinu mjesta ili mjesto na kojem se nalazi hotel ili motel.

Znak III-48

36) znak »restoran« (III-49) obilježava blizinu mesta ili mjesto na kojem se nalazi restoran.

Znak III-49

37) znak »pitka voda« (III-50) obilježava blizinu mesta ili mjesto na kojem se nalazi pitka voda.

Znak III-50

38) znak »autobusko stajalište« (III-51) obilježava mjesto na kojem se nalazi autobusko stajalište.

Znak se postavlja na izlaznom dijelu stajališta koji je paralelan sa uzdužnom osom ceste, gledajući u smjeru kretanja.

Znak III-51

39) znak »tramvajsко stajalište« (III-52) obilježava mjesto na kojem se nalazi tramvajsко stajalište.

Znak se postavlja na izlaznom dijelu stajališta koji je paralelan sa uzdužnom osom ceste, gledajući u smjeru kretanja.

Znak III-52

40) znak »aerodrom« (III-53) obilježava blizinu aerodroma ili mjesto aerodroma.

Znak III-53

41) znak »taxi« (III-54) obilježava mjesto na kojem se nalazi taksi stajalište.

Znak se postavlja na ulaznom i/ili izlaznom dijelu stajališta koji je paralelan sa uzdužnom osom ceste, gledajući u smjeru kretanja.

Znak III-54

42) znakovi »luka-pristanište« (III-55) označavaju blizinu luke ili pristaništa ili mjesto u kojem se nalazi luka ili pristanište.

Dvije valovite linije su plave boje.

Znak III-55

43) znak »kafana« (III-56) obilježava blizinu mjesta ili mjesto na kojem se nalazi kafana.

Znak III-56

44) znak »mjesto za ispuštanje otpadnih voda« (III-57) obilježava mjesto na kojem se ispuštaju otpadne vode iz vozila za kampiranje.

Znak III-57

45) znakovi »teren za kampiranje pod šatorima« (III-58), »teren za kampiranje u prikolicama« (III-59) i »teren za kampiranje u vozilima« (III-60) označavaju blizinu terena ili teren uređen za kampiranje pod šatorima, boravak u prikolicama ili u vozilima.

Znakovi se mogu međusobno kombinirati prema namjeni terena za kampiranje.

Znak III-58

Znak III-59

Znak III-60

46) znak »teren uređen za izletnike« (III-61) obilježava blizinu mjesta ili mjesto na kojem se nalazi teren uređen za izletnike.

Znak III-61

47) znak »planinarski dom« (III-62) obilježava blizinu mjesta ili mjesto na kojem se nalazi planinarski dom i teren uređen za izletnike.

Znak III-62

48) znak »vatrogasna služba« (III-49), koji označava blizinu mjesta ili mjesto u kome se nalazi služba za gašenje požara.

Simbol znaka crvene je boje.

Znak III-63

49) znak »vozilo za pomoć na cesti« (III-64) obilježava blizinu mjesta ili mjesto u kojem se nalazi služba za pružanje pomoći u slučaju kvara na vozilu.

Znak III-64

50) znak »radionica za popravak vozila« (III-65) obilježava blizinu mjesta na kojem se nalazi radionica za popravak vozila.

Znak III-65

51) znak »autopraona« (III-66) obilježava blizinu mjesta na kojem se nalazi autopraona.

Znak III-66

52) znak »javni toalet« (III-67) obilježava blizinu mjesta na kojem se nalazi javni toalet.

Znak III-67

53) znak »radionica za popravak guma« (III-68), obilježava blizinu mjesta na kojem se nalazi radionica za popravak guma.

Znak III-68

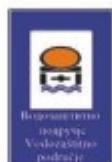
54) znak »radiostanica« (III-69) obilježava područje na kojem se može pronaći radiostanica koja daje službene obavijesti o stanju na cestama, čiji su naziv i frekventno područje upisani na znaku.

Znak III-69

55) znak »vodozaštitno područje« (III-70) obilježava mjesto na cesti od koje se cesta pruža uzduž vodozaštitnog područja i gdje svi vozači moraju biti posebno oprezni.

Simbol znaka je narančaste boje, osovina sa točkovima je crne boje, a dvije valovite linije su plave boje.

Znak III-70

56) znak »tabla za usmjeravanje« (III-71) i (III-72), koji obilježava mjesto gdje se nailazi na oštru krivinu.

Znak III-71

Znak III-72

57) znak »autocesta« (III-73) obilježava mjesto odakle počinje autocesta.

Znak III-73

58) znak »završetak autoceste« (III-74) obilježava mjesto na kojem se završava autocesta.

Znak je precrтан kosim linijama crvene boje.

Znak III-74

59) znak »brza cesta ili cesta rezerviran za saobraćaj motornih vozila« (III-75) obilježava mjesto od kog počinje brza cesta ili cesta rezerviran za saobraćaj motornih vozila.

Znak III-75

60) znak »završetak brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila« (III-76) obilježava mjesto na kojem završava brza cesta, odnosno cesta rezervirana za saobraćaj motornih vozila.

Znak je precrтан kosim linijama crvene boje;

Znak III-76

61) znak »niša za zaustavljanje vozila« (III-77) i (III-78) obilježava mjesto ili blizinu mjesata na kojem je izgrađena posebna površina unutar kolovoza za zaustavljanje vozila u nuždi.

Znak se postavlja na početku niše i 250 m, izuzetno 150 m, prije mjesata koje obilježava.

Znak III-77 ima natpis SOS na crvenoj podlozi.

Znak III-78 postavlja se na nišama na kojima se nalazi SOS telefon, a znak III-78 se postavlja na nišama u čijoj blizini nema SOS telefona.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na svim ostalim cestama je plave boje.

Znak III-77

Znak III-78

62) znak »planinski prijevoj« (III-79) obilježava planinski prijevoj sa nadmorskom visinom.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, dok je na ostalim cestama bijele boje.

Znak III-79

63) znak »rijeka« (III-80) obilježava naziv rijeke preko koje cesta prelazi.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, dok je na ostalim cestama bijele boje.

Znak III-80

64) znak »cestovni objekat« (III-81) i (III-82) obilježava naziv i dužinu cestovnog objekta od posebnog značaja (tunel, vijadukt i sl.).

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, dok je na ostalim cestama bijele boje.

Znak III-81

Znak III-82

65) znak »policijska stanica« (III-83) obilježava blizinu mjesta ili mjesto gdje se nalazi policijska stanica.

Ispod strelice može se upisati i udaljenost u metrima do mjesta gdje se policijska stanica nalazi.

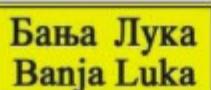

Znak III-83

66) znak »naziv naseljenog mjesta« (III-84) obilježava naziv mjesta (naselja) u koje ulazi cesta i granicu od koje počinje to mjesto.

Znak se postavlja na mjestu ulaza u naselje i obilježava sa kojeg se mjesta moraju primjenjivati saobraćajni propisi u naselju.

Znak III-84 postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, dok je na ostalim cestama bijele boje.

Znak III-84

67) znak »završetak naseljenog mjesta« (III-85) obilježava mjesto na kom završava naselje kroz koje prolazi cesta.

Znak se postavlja na mjestu završetka naselja i obilježava sa kojeg se mjesta prestaju primjenjivati saobraćajni propisi u naselju.

Znak III-81 postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, dok je na ostalim cestama bijele boje.

Znak III-85

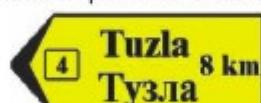
68) znak »cestokazkaz« (III-86) i (III-87) obilježava mjesto, karakterističan objekt ili sadržaj prema kojem vodi cesta na koji cestokazkaz upućuje.

Na cestokazu mogu biti ispisana najviše dva naziva mjesta, koji su ispisani jedan ispod drugoga. Uz znak III-82 i III-83 mora biti upisana udaljenost do odredišta u km.

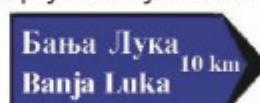
Znakovi se postavljaju na raskrsnici na mjestu na kom počinje cesta na koji se znak odnosi.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, a na ostalim cestama je bijele boje.

Znak III-82 i III-83 može se postaviti u četvrtom stupnju vođenja saobraćaja.

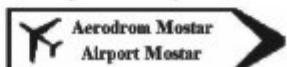
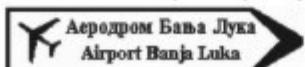

Znak III-86

Znak III-87

69) znak »cestokaz za aerodrom« (III-88) obilježava smjer ceste prema aerodromu.

III-88

70) znak »cestokaz za autocestu, brzu cestu ili cestu rezerviranu za saobraćaj motornih vozila« (III-89) i (III-90) obilježava smjer prema autocesti, brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila.

Na cestokazu mogu biti upisani nazivi mjesta, simbol autoceste, brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila, broj ceste i oznaka autoceste, brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila.

Znak III-89 postavlja se na raskrsnicama na kojima se ulazi na autocestu, brzu cestu ili cestu rezerviranu za saobraćaj motornih vozila.

Znak III-90 postavlja se na raskrsnicama koje upućuju ili se nalaze u smjeru autoceste, brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila.

Znak koji se odnosi na autocestu je zelene boje, a na brzoj cesti, odnosno cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znakovi se mogu postavljati u četvrtom stupnju daljinskog vođenja saobraćaja.

Znak III-89

Znak III-90

71) znakovi »prestrojavanje vozila« (III-91) i »prestrojavanje vozila sa nazivima naseljenih mesta« (III-92) označavaju mjesto prestrojavanja na ulaznim grlima raskrsnica na cestama sa više saobraćajnih traka.

Na znaku mogu biti ispisani i nazivi mjesta (III-92).

Simboli na znakovima moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka i načinu prestrojavanju na njima.

Znak III-91 je plave boje.

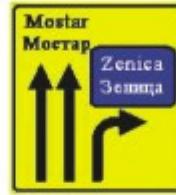
Znak III-92 postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, dok je na ostalim cestama bijele boje.

Znak III-91

Znak III-92

72) znak »početak saobraćajne trake za vozila javnog prijevoza putnika« (III-93) i znak »završetak saobraćajne trake za vozila javnog prijevoza putnika« (III-94) obilježava mjesto na kom počinje ili završava saobraćajna traka za kretanje vozila javnog prijevoza putnika.

Znak III-93

Znak III-94

73) znak »saobraćajni traka za vozila javnog prijevoza putnika« (III-95) obilježava simbolom ili tekstrom saobraćajnu traku kojom se kreću isključivo vozila javnog prijevoza putnika.

Na znakovima III-89, III-90 i III-91 umjesto simbola može biti upisan tekst: »Tram«, »Bus«, »Taxi«.

Znak III-95

74) znak »otvaranje saobraćajne trake« (III-96) obilježava mjesto gdje počinje dodatna saobraćajna traka za kretanje vozila u istom smjeru.

Na znaku može biti upisana udaljenost do mjesta početka saobraćajne trake.

Simboli na znaku moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka i načinu prestrojavanja na njima.

Znak postavljen na autocest je zelene boje, a na svim ostalim cestama je plave boje.

Kada se zbog prepreka ili oštećenja kolovoza saobraćaj određeno vrijeme preusmjerava, znakovi imaju podlogu žute boje.

Znak III-96

75) znak »zatvaranje saobraćajne trake« (III-97) obilježava mjesto gdje se završava, odnosno ukida jedna od saobraćajnih traka koja je namijenjena kretanju vozila u istom smjeru.

Na znakovima može biti upisana udaljenost do mjesta završetka saobraćajne trake.

Simboli na znaku moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka i načinu prestrojavanja na njima.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na svim ostalim cestama je plave boje.

Kada se zbog prepreka ili oštećenja kolovoza saobraćaj određeno vrijeme preusmjerava, znakovi imaju podlogu žute boje.

Znak III-97

76) znak »dopuštena brzina na pojedinoj saobraćajnoj traci« (III-98) obilježava najmanju dopuštenu brzinu na pojedinoj saobraćajnoj traci.

Brzine na znaku predstavljaju primjer.

Simboli na znakovima moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka i načinu

prestrojavanja na njima.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znak III-98

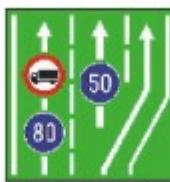
77) znak »početak saobraćajne trake za spora vozila« (III-99) obilježava mjesto gdje započinje saobraćajna traka kojom se mora kretati sporo vozilo koje se kreće brzinom manjom od brzine određene umetnutim znakom.

Na znaku može biti upisana udaljenost do mjesta početka saobraćajne trake.

Simboli na znaku moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka, zabranama i načinu prestrojavanja na njima. Brzine na znaku predstavljaju primjer.

Znak se postavlja na autocestama, brzim cestama ili cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila sa dve odvojene kolovozne površine.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znak III-99

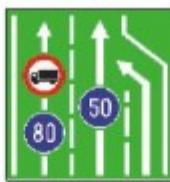
78) znak »završetak saobraćajne trake za spora vozila« (III-100) obilježava mjesto na kojem se završava saobraćajna traka namijenjena kretanju sporih vozila.

Na znaku može biti upisana udaljenost do mjesta početka završetka saobraćajne trake.

Simboli na znakovima moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka i načinu prestrojavanja na njima.

Znak se postavlja na autocestama, brzim cestama i cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila sa dva odvojena kolovoza.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znak III-100

79) znak »tabla za označavanje izlaza« (III-101) obilježava mjesto izlaska sa autoceste, brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a brzoj cesti, odnosno cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znak se postavlja na vrhu razdjelnog ostrva.

Znak III-101

80) znak »odmorište« (III-102) i (III-103) obilježava nailazak na mjesto na kom se nalazi prostor sa uslužnim sadržajima i prostor za odmor putnika.

Na znaku su simboli sadržaja odmorišta i udaljenost do odmorišta (III-98), odnosno do iduće benzinske stанице (III-103).

Kada se znak (III-103) postavlja na početku saobraćajne trake za isključivanje, ispod simbola sadržaja odmorišta nalazi se kosa strelica udesno.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje, na magistralnim i regionalnim cestama je žute boje, a na ostalim cestama je bijele boje.

Znak III-102

Znak III-103

81) znak »zabrana ulaska određenih vrsta vozila na autocestu ili brzu cestu, odnosno cestu rezerviranu za saobraćaj motornih vozila« (III-104) obilježava kojim je vrstama vozila i učesnika u saobraćaju zabranjeno kretanje autocestom, brzom putem, odnosno cestom rezerviranom za saobraćaj motornih vozila.

Kada se znak odnosi na brzu cestu odnosno cestu rezerviranu za saobraćaj motornih vozila, tada umjesto znaka III-73 sadrži znak III-75 i plave je boje;

Znak III-104

82) znak »cestarina« (III-105) postavljen iznad saobraćajnih traka obilježava nailazak na objekat za naplatu cestarine.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znak III-105

83) znak »obavijest o naplati cestarine« (III-106) obilježava nailazak na objekat za naplatu cestarine.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znak III-106

84) znak »obavezno uzimanje naplatne karte« (III-107), »naplata cestarine« (III-108), »elektronska naplata cestarine« (III-109) i »naplata cestarine smart karticom« (III-110) obilježava obavezno uzimanje naplatne karte, odnosno način plaćanja cestarine na objektu namijenjenom za naplatu cestarine.

Znak postavljen na autocesti je zelene boje, a na brzoj cesti ili cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila je plave boje.

Znak III-107

Znak III-108

Znak III-109

Znak III-110

85) znak »naizmjenično uključivanje vozila« (III-82), koji označava mjesto na cesti, gdje se saobraćajne trake, od kojih nijedna nije određena kao pravo prvenstva, sjedinjuju u jednu.

Znak »naizmjenično uključivanje vozila« obavještava vozača da se mora ponašati po sistemu rajsferšlusa.

Znak III-110

86) znak »predznak za obilazak« (III-111) obilježava pravac i smjer obilaska preko naseljenog mesta.

Znak »predznak za obilazak« obilježava pravac i smjer obilaska preusmjeravanja saobraćaja kada je zbog obilaska naselja, zabrane ili oštećenja kolovoza saobraćaj djelomično ili potpuno zabranjen.

Znak III-111

87) znakovi »cestokaz obilaska« (III-112) obilježava smjer privremenog obilaska.

Ako je obilazan smjer samo za pješake ili određenu vrstu vozila, tada, na lijevoj strani znaka, mora biti upisan simbol pješaka ili vrste vozila na koji se znak odnosi.

Znak je narančaste boje.

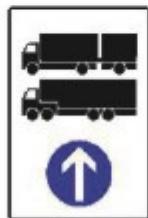
Znak III-112

88) »traka za prekrivanje znakova« (III-113) služi za privremeno prekrivanje saobraćajnog znaka ili za privremeno prekrivanje nekog naziva naseljenog mesta na saobraćajnim znakovima obavijesti za vođenje saobraćaja kada nisu u funkciji.

Traka je narančaste boje.

Znak III-113

89) znak »obilaznica za određene vrste vozila« (III-114) i (III-115) obavještava vozača vozila prikazanog na znaku da mora voziti u smjeru koji je određen umetnutim saobraćajnim znakom za obavezan smjer.

Znak III-114

Znak III-115

90) znak »predznak za ručno upravljanje saobraćajem« (III-116) obavještava vozača o blizini mesta gdje se izvode radovi i gdje se saobraćaj, pomoću radnika sa ručnim pomagalima, naizmjenično jednosmjerno propušta.

Znak je žute boje.

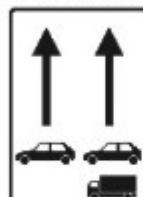
Znak III-116

91) znak »saobraćajna traka namijenjena određenoj vrsti vozila«, koji, sa simbolom (III-117) ili sa umetnutim saobraćajnim znakom (III-118) obilježava broj i namjenu saobraćajne trake, kada je zbog održavanja propusne moći ceste u području izvođenja radova, kratkotrajnog ograničenja ili oštećenja kolovoza, saobraćaj uređen na takav način da se saobraćajne trake namjenjuju određenoj vrsti.

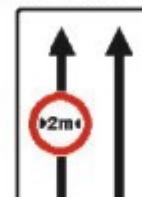
Širina na umetnutom znaku predstavlja primjer.

Simboli na znakovima moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka i načinu prestrojavanju na njima.

Osnovna boja znakova je bijela, a kada se zbog prepreka ili oštećenja kolovoza saobraćaj određeno vrijeme preusmjerava, znakovi imaju podlogu žute boje.

Znak III-117

Znak III-118

92) znak »predznak za preusmjeravanje saobraćaja na cesti sa odvojenim kolovozima« (III-119), (III-120), (III-121), (III-122) i (III-123) obavještava i obilježava smjer te način preusmjeravanja saobraćaja, kada se zbog prepreka ili oštećenja kolovoza saobraćaj na određeno vrijeme preusmjerava sa kolovoza za jednosmjerno kretanje na kolovoz namijenjen za saobraćaj iz suprotnog smjera, pa je, shodno tome, na određeno vrijeme uspostavljen dvosmjerni saobraćaj, i obratno, pri prijelazu iz dvosmjernog saobraćaja u jednosmjerni saobraćaj.

Simboli na znakovima moraju odgovarati stvarnom broju saobraćajnih traka i načinu prestrojavanju na njima.

Osnovna boja znakova je bijela, a kada se zbog prepreka ili oštećenja kolovoza saobraćaj određeno vrijeme preusmjerava, znakovi imaju podlogu žute boje.

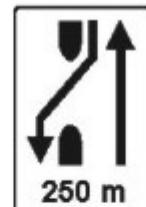
Znak III-119

Znak III-120

Znak III-121

Znak III-122

Znak III-123

93) znak »naziv ulice« (III-124) obavještava učesnike u saobraćaju o nazivu ulice kojom prolaze ili u koju ulaze.

Znak može imati i kućne brojeve bloka na koji se odnosi.

Znak se postavlja na raskrsnici.

T. Колокотрониса
T. Kolokotronisa

Mostarska
Мостарска

Znak III-124

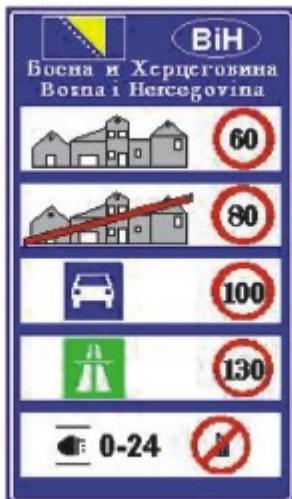
94) znak »Bosna i Hercegovina« (III-125) obilježava ulazak ceste na prostor Bosne i Hercegovine.

Znak je bijele boje, vanjsku ivicu čine dvije međusobno odvojene pruge žute i plave boje, natpis crne boje i grb Bosne i Hercegovine.

Znak III-125

95) znak »ograničenje najveće dopuštenе brzine na cestama Bosne i Hercegovine« (III-126) obavještava učesnike u saobraćaju o opće važećim ograničenjima brzine u Bosni i Hercegovini prema kategoriji ceste, obavezu upotrebe kratkih svjetala kada je vozilo u saobraćaju i zabranu upotrebe mobilnih telefona u toku vožnje.

Znak III-126

96) znak »nacionalna autooznaka« (III-127). U znak se upisuje oznaka države na koju se autooznaka odnosi.

Znak III-127

97) znak »izlaz u slučaju nužde« (III-128) i znak »smjer za izlaz u slučaju nužde« (III-129) obilježava izlaz, odnosno smjer prema izlazu u slučaju nužde u slučaju opasnosti u tunelu (galeriji).

Oblik simbola i udaljenost na znaku III-129 mora odgovarati vrsti izlaza u slučaju nužde iz tunela (galerije).

Znak III-128

Znak III-129

98) znak »oznaka broja izlaza ili čvorišta« (III-130) obilježava broj izlaza ili čvorišta autoceste, odnosno brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila.

Znak postavljen na autocestama je zelene boje, na brzim cestama ili cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila je plave boje, a simbol, odnosno broj i vanjska ivica bijele su boje.

Znak III-130

99) znak »broj međunarodne ceste« (III-131) obilježava broj međunarodne ceste.

Znak se postavlja kao poseban znak, a može biti postavljen ispod ili iznad drugih saobraćajnih znakova.

Znak III-131

100) znak »oznaka autocese« (III-132) obilježava oznaku autocese.

Znak je zelene boje, simbol za autocestu je slovo "A" i vanjska ivica je bijele boje;

Znak se postavlja kao poseban znak, a može biti postavljen ispod ili iznad drugih saobraćajnih znakova.

Znak III-132

101) znak »oznaka brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila« (III-133) obilježava oznaku brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila.

Znak se postavlja kao poseban znak, a može biti postavljen ispod ili iznad drugih saobraćajnih znakova.

Znak III-133

102) znak »oznaka magistralne ili regionalne ceste« (III-134) obilježava broj magistralne ili regionalne ceste.

Znak se postavlja kao poseban znak, a može biti postavljen ispod ili iznad drugih saobraćajnih znakova.

Znak III-134

103) znak »kilometarska oznaka za autosecu« (III-135) obilježava kilometar autocese na kojoj je znak postavljen.

Znak je zelene boje, a broj i vanjska ivica su bijele boje.

Znak se, u pravilu, postavlja sa desne strane kolovoza u smjeru vožnje.

Znak III-135

104) znak »kilometarska oznaka za brzu cestu ili cestu rezerviranu za saobraćaj motornih vozila«

(III-136) obilježava kilometar dionice brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila na kojem je znak postavljen, kao i oznaku dionice i oznaku cestovnog pravca.

Znak je bijele boje, umetnuta osnova oznake ceste plave boje sa natpisom bijele boje, a natpsi i vanjska ivica su crne boje.

Znak se, u pravilu, postavlja sa desne strane kolovoza u smjeru vožnje sa dva lica znaka.

Znak III-136

105) znak »kilometarska oznaka dionice magistralne ili regionalne ceste« (III-137) obilježava kilometar dionice magistralne ili regionalne ceste na kojoj je znak postavljen, kao i oznaku dionice i oznaku cestovnog pravca

Znak je bijele boje, umetnuta osnova oznake ceste žute boje sa natpisom crne boje, a natpsi i vanjska ivica su crne boje.

Znak se postavlja sa jedne strane ceste sa dva lica znaka.

Znak III-137

Član 37.

(Mogućnost stavljanja simbola i natpisa na znakovima)

Na dijelu znaka ispod bijelog polja (znakovi III-38, III-39 i od III-45 do III-69) može se simbolom ili natpisom označiti naziv, vrsta, udaljenost u metrima ili smjer u kojem se nalazi mjesto, prostor, uređaj ili služba (SOS kabina, vatrogasna služba – vatrogasci, ugostiteljski objekat i dr.) na koji se znak odnosi.

Odjeljak D. Znakovi obavijesti za vođenje saobraćaja

Član 38.

Znakovima obavijesti za vođenje saobraćaja obaveštavaju se učesnici u saobraćaju o pružanju cestovnih pravaca, rasporedu odredišta i vođenju saobraćaja prema njima, ukrštanjima, odnosno spajanjima cesta, čvorištima na određenom smjeru ceste i udaljenostima do odredišta.

Član 39.

(Osnovna boja znakova)

(1) Osnovna boja znakova obavijesti za vođenje saobraćaja je:

- 1) na autocestama, zelena sa simbolima i natpisima bijele boje,
  - 2) na cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila i brzim cestama, plava sa simbolima i natpisima bijele boje,
  - 3) na magistralnim i regionalnim cestama pravcima, žuta sa simbolima i natpisima crne boje i
  - 4) na ostalim cestovnim prvcima i ulicama u naselju ako iste ne pripadaju nekoj od gore navedenih kategorija cesta, bijela sa simbolima i natpisima crne boje.
- (2) Na istom znaku (tabli) mogu se na osnovnu podlogu umetnuti podloge odgovarajućih boja zavisno od vrste ceste koja vodi do naznačenog odredišta.

Član 40.

(Dimenzija znaka obavijesti)

(1) Veličine znakova obavijesti za vođenje saobraćaja zavise o visini i broju pojmoveva (slova) na znaku.

(2) Najmanje visine pojmoveva iznose:

- a) na autocestama:
  - 1) znak postavljen iznad kolovoza – 35 cm,
  - 2) znak postavljen pored kolovoza – 28 cm.
- b) na brzim cestama i cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila – 28 cm,
- c) na priključnim cestama na autocesti, brza cesta ili cesta rezerviranim za saobraćaj motornih vozila
– 17.5 cm i
- d) na magistralnim i regionalnim cestama – 10.5 cm.

Član 41.

(Znakovi obavijesti od prvog do petog stupnja)

(1) Obavlještanje učesnika u saobraćaju znakovima obavijesti za vođenje saobraćaja u zoni raskrsnica provodi se znakovima u pet stupnjeva.

(2) Stupnji obavijesti su:

- a) Prvi stupanj I - »prethodna obavijest»;
- b) Drugi stupanj II - »obavijest o smjeru kretanja»;
- c) Treći stupanj III - »obavijest o prestrojavanju»;
- d) Četvrti stupanj IV - »obavijest o skretanju»;
- e) Peti stupanj V - »potvrđna obavijest».

Član 42.

(Obaveza postavljanja znakova od prvog do petog stupnja obavijesti)

- (1) Na autocestama, brzim cestama i cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila sa raskrsnicama izvedenim u više nivoa moraju se postaviti znakovi svih pet stupnjeva obavijesti.
- (2) Na magistralnim cestama moraju se postaviti drugi, četvrti i peti stupanj obavijesti, i treći ako je cesta sa više saobraćajnih traka.
- (3) Na regionalnim cestama moraju se postaviti drugi i četvrti, a na ostalim cestama najmanje četvrti stupanj obavijesti.

Član 43.

(Izuzeци za postavljanje znakova svih pet stupnjeva obavijesti)

Zavisno od vrste i kategorije ceste, geometrijskog oblika ukrštanja te od udaljenosti dvije susjedne raskrsnice, može se izostaviti ili dodati jedan od stupnjeva obavijesti, osim četvrtog stupnja obavijesti koji je obavezan.

Član 44.

(Vrste znakova obavijesti za vođenje saobraćaja)

(1) Znakovi obavijesti za vođenje saobraćaja u prvom stupnju su:

1) znak »predcestokaz za izlaz sa autoceste, brze ceste ili ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila sa oznakom izlaza« (IV-1).

Ako se znak odnosi na autocestu, tad je zelene boje, a ako se odnosi na brzu cestu ili cestu rezerviranu za saobraćaj motornih vozila onda je plave boje.

Znak IV-1

2) znak »predcestokaz za čvorište autoceste sa oznakom čvorišta« (IV-2).

Postavlja se na interregionalnom čvorištu.

Znak IV-2

(2) Znakovi obavijesti za vođenje saobraćaja u drugom stupnju su:

3) znak »raskrsnica« (IV-3) i (IV-4) obilježava međusobni položaj, smjerove i brojeve cesta, te nazive mjesta do kojih vode ceste koje se ukrštaju, odnosno spajaju, te određene simbole koji su karakteristični za pojedina naselja.

Položaj strelica mora odgovarati položaju cesta na terenu.

Ukoliko se upisuje oznaka broja ceste na kojem se prikazano mjesto nalazi, položaj oznake mora biti lijevo od naziva mjesta.

Ukoliko se upisuje određeni simbol pored naziva mjesta, položaj simbola mora biti desno od naziva mjesta.

Znakovi se postavljaju na udaljenosti od najmanje 150 m ispred ukrštanja, odnosno spajanja na koje se odnose.

Boja podloge znaka određuje se prema vrsti ceste na koju se znak postavlja. Za odredišta koja se nalaze na cestama druge vrste upotrebljava se umetnuta podloga, čija boja odgovara vrsti ceste na koju se upućuje;

Znak IV-3

Znak IV-4

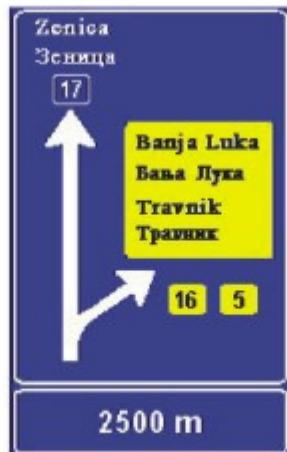
5) znak »predcestokazna tabla« (IV-5), (IV-6) i (IV-7) obilježava ime izlaza ili izdvajanje na autocestama ili cestama sa ukrštanjima u više nivoa. Može biti postavljena sa desne strane kolovoza (IV-5), (IV-6) ili na portalu iznad kolovoza (IV-7).

Položaj strelica mora odgovarati položaju ceste na terenu.

Položaj oznake broja ceste iznad strelice za ravno može biti lijevo ili ispod naziva mjesta, što zavisi o broju ceste i broju naziva mjesta koje je potrebno označiti.

Znak IV-8 postavlja se na interregionalnim čvorištima.

Boja podloge znaka određuje se prema vrsti ceste na koju se znak postavlja. Za odredišta koja se nalaze na cestama druge vrste upotrebljava se umetnuta podloga čija boja odgovara vrsti ceste na koju se znakom upućuje.

Znak IV-5

Znak IV-6

Znak IV-7

(3) Znakovi obavijesti za vođenje saobraćaja u trećem stupnju su:

6) znak »predcestokazkaz« (IV-8) obilježava smjer kretanja do naseljenih mesta.

Boja podloge polja za označavanje smjera kretanja određuje se prema vrsti ceste na koju se znakom upućuje;

Znak IV-8

7) znak »predcestokaz za izlaz« (IV-9) na autocesti označava smjer kretanja do naseljenih mesta ispisanih na znaku. Znak može imati najviše dva polja za označavanje smjerova kretanja i najviše dva naseljena mjesta unutar jednog polja

Boja podloge polja za označavanje smjera kretanja određuje se prema vrsti ceste na koju se znakom upućuje.

Znak IV-9

(4) Znakovi obavijesti za vođenje saobraćaja u četvrtom stupnju su:

8) znak »cestokazna tabla« (IV-10) obilježava pravac pružanja ceste za naseljeno mjesto ispisano na znaku. Znak može imati najviše tri polja za označavanje smjerova kretanja i najviše dva naseljena mjesta unutar jednog polja. Kada se znak postavlja iznad kolovoza (na portal), svako se polje postavlja kao poseban znak iznad saobraćajnih traka na koje se znak odnosom.

Na znaku može biti ispisana i oznaka cestovnog pravca i udaljenost do upisanog odredišta označena u kilometrima.

Znak se postavlja na raskrsnici na mjestu na kom počinje cesta na koju se znak odnosi.

Boja podloge polja za označavanje smjera kretanja određuje se prema vrsti ceste na koju se upućuje;

Znak IV-10

9) znakovi »cestokaz na portalu iznad jedne saobraćajne trake« (IV-11), (IV-12) i »cestokaz na portalu iznad dvije saobraćajne trake« (IV-13) i (IV-14) na autocesti i cesti sa ukrštanjem u više

nivoa označavaju smjer kretanja do naseljenih mesta ispisanih na znakovima. Na znakovima mogu biti ispisana dva naziva mesta.

Znakovi se postavljaju na prilazima i u zoni ukrštanja u više nivoa, dvije autoceste odnosno cesta rezerviranim za saobraćaj motornih vozila ili brzih cesta na mjestima na kojima počinje traka za usporenje vozila.

Boja podloge znaka određuje se prema vrsti ceste na koju se znakom upućuje. Za odredišta koja se nalaze na cestama druge vrste upotrebljava se umetnuta podloga čija je boja određena posebnim propisom za saobraćajnu signalizaciju.

Znak IV-11

Znak IV-12

Znak IV-13

Znak IV-14

(5) Znakovi obavijesti za vođenje saobraćaja u petom stupnju su:

10) znak »potvrda pravca« (IV-15) informira učesnike u saobraćaju o pravcu kojim se kreću nakon prolaska raskrsnice.

Znak sadrži nazive mjesta i udaljenost u kilometrima do tih mjesta.

Položaj oznake broja ceste je u sredini znaka iznad naziva mjesta, odnosno sa njegove lijeve strane.

Na znaku može biti ispisano najviše tri naziva naseljenih mjesta.

Znak se postavlja na udaljenosti najviše 500 m od posljednjeg priključka.

Boja podloge znaka određuje se prema vrsti ceste na koju se znak postavlja.

Требиње	211 km
Требинје	
Сарајево	19 km
Сарајево	
Мостар	136 km
Мостар	

Znak IV-15

Odjeljak E. Dopunske table

Član 45.

(Dopunske table)

Uz znakove opasnosti, znakove izričitih naredbi i znakove obavijesti mogu biti istaknute i dopunske table. Dopunske table bliže određuju značenje saobraćajnog znaka.

Član 46.

(Osnovna boja dopunske table)

Osnovna boja dopunske table mora biti ista kao i osnovna boja znaka uz koji se dopunska tabla postavlja, a boja natpisa i simbola na dopunskoj tabli mora biti ista kao i boja natpisa i simbola na osnovnom znaku uz koji se dopunska tabla postavlja.

Član 47.

(Postavljanje dopunskih tabli)

(1) Dopunske table postavljaju se zajedno sa saobraćajnim znakovima na koje se odnose, i to ispod donje ivice saobraćajnog znaka.

(2) Širina dopunske table postavljene uz znak na cesti ne smije biti veća od dužine one stranice znaka uz koji se dopunska tabla postavlja, odnosno od prečnika znaka, ako je znak u obliku kruga, izuzev kada se postavlja uz znak II-1 (nailazak na cestu sa prvenstvom prolaza).

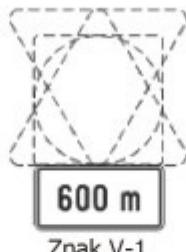
(3) Visina dopunske table, ne smije iznositi više od polovine njene dužine, izuzev dopunskih tabli V-6, V-7, V-20, V-21, V-22, V-34, i V-35.

Član 48.

(Vrste dopunskih tabli)

Dopunske table su:

1) dopunska tabla V-1 obilježava udaljenost između znaka uz koji je postavljena dopunska tabla i početka dijela ceste, odnosno mjesta na koje se znak odnosi;

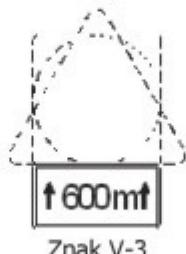
Znak V-1

2) dopunska tabla V-2 obilježava udaljenost do mjesta na kom stoji znak II-2 (obavezno zaustavljanje) kod kojeg je vozač dužan uvjek zaustaviti vozilo;

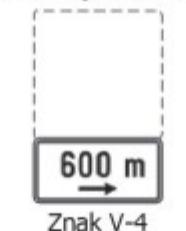
Znak V-2

3) dopunska tabla V-3 obilježava dužinu dijela ceste na kojem prijeti opasnost označena znakom, odnosno na kom se primjenjuje izričita naredba označena znakom, ili na koji se odnosi sadržaj znaka uz koji se postavlja dopunska tabla;

Znak V-3

4) dopunska tabla V-4 obilježava udaljenost između znaka uz koji je postavljena dopunska tabla i objekta, terena ili dijela ceste na koji se obavijest odnosi;

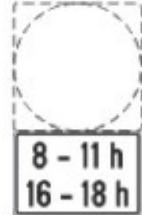

Znak V-4

5) dopunske table V-5 i V-6 označavaju vrijeme za koje izričita naredba odnosno obavijest važi, ako ne važi neprekidno;

Znak V-5

Znak V-6

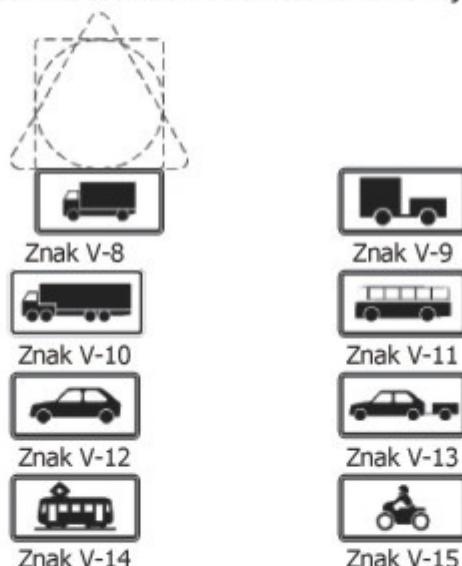
6) dopunska tabla V-7 sadrži bliže objašnjenje znaka riječima ili na drugi način ako to nije jasno

određeno simbolom znaka;

Znak V-7

7) dopunske table od V-8 do V-15 sadrže simbole vrste vozila na koje se znak odnosi;

Znak V-8

Znak V-9

Znak V-10

Znak V-11

Znak V-12

Znak V-13

Znak V-14

Znak V-15

8) dopunska tabla V-16 obilježava uklanjanje vozila »paukom« na mjestima na kojima je parkiranje ili zaustavljanje vozila saobraćajnim znakom zabranjeno. Postavlja se uz znak II-40 (zabрана заустављања и паркирања);

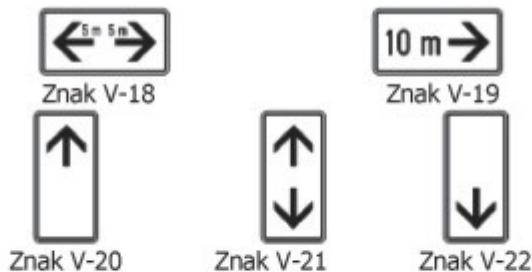

Znak V-16

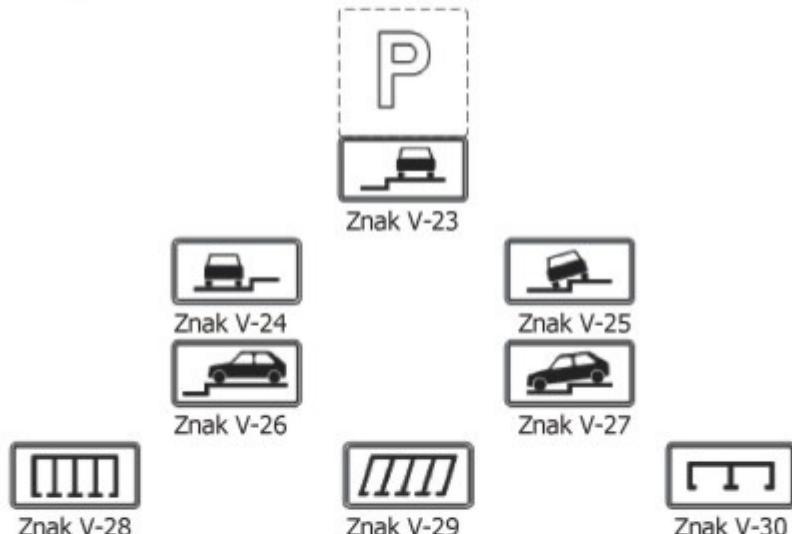
9) dopunske table V-17 do V-22 označavaju primjenu zabrane parkiranja ili zaustavljanja vozila do znaka, od znaka odnosno sa jedne ili druge strane znaka;

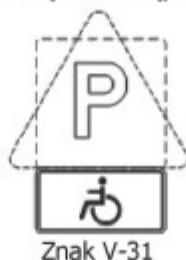
Znak V-17

10) dopunske table od V-23 do V-30 označavaju položaj parkiranja vozila. Postavlja se uz znak III-38 (parkiralište);

11) dopunska tabla V31 obilježava mjesto na kom je parkiranje rezervirano za vozila osoba sa invaliditetom ili blizinu ceste na kojoj se može pojaviti osoba sa invaliditetom u kolicima. Postavlja se uz znak I-33 (opasnost na cesti) i III-38 (parkiralište);

12) dopunska tabla V-32 (za vrijeme kiše) i dopunska tabla V-33 (za vrijeme snijega) označavaju vremenske uvjete u kojima važi znakom određena opasnost ili izričita naredba.

13) dopunske table V-34 i V-35 označavaju položaj ceste sa pravom prvenstva prolaza. Dopunska tabla V-34 postavlja se uz znak III-4 (cesta sa pravom prvenstva prolaza). Dopunska

tabla V-35 postavlja se uz znak II-1 (nailazak na cestu sa prvenstvom prolaza) i II-2 (obavezno zaustavljanje).

Položaj i broj krakova prikazanih na dopunskoj tabli moraju odgovarati položaju i broju krakova raskrsnice;

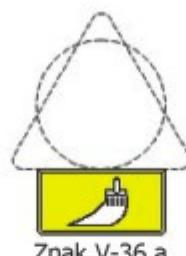
14) dopunska tabla V-36 obilježava početak dijela ceste na kom se sa trake ceste ili njenog dijela odstranjuje snijeg ili izvode radovi u vezi sa sprječavanjem nastajanja i uklanjanja poledice (posipanje kolovoza).

Dopunska tabla je privremena i postavlja se za vrijeme obavljanja radova na održavanju ceste (čišćenje snijega). Tabla je pridodata znaku I-25 (radovi na cesti);

15) dopunska tabla V-36 a objašnjava da se na cesti izvode radovi u vezi sa označivanjem i iscrtavanjem oznaka na kolovozu.

Dopunska tabla je privremena i postavlja se za vrijeme obavljanja radova na održavanju ceste (iscrtavanje oznaka na kolovozu). Postavlja se uz znak I-25 (radovi na cesti), i II-34 (ograničenje brzine).

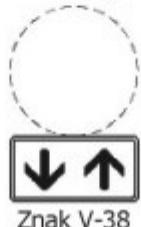
16) dopunska tabla V-37 objašnjava da je saobraćajni znak kojem je dodata dopunska tabla postavljen zbog kolotraga na kolovozu.

Dopunska tabla se postavlja uz znak I-33 (opasnost na cesti) ili II-34 (ograničenje brzine);

Znak V-37

17) dopunska tabla V-38 obilježava da je staza za bicikle, označena znakom II-47 (biciklistička staza), kojem je dodata dopunska tabla dvosmjerna;

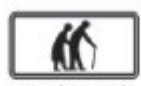
Znak V-38

18) dopunska tabla V-39 obilježava prolaz za teretno vozilo sa vangabaritnim teretom;

Znak V-39

19) dopunska tabla V-40 označava blizinu dijela ceste na kojoj se mogu pojaviti starije nemoćne osobe;

Znak V-40

20) dopunska tabla V-41 označava blizinu dijela ceste na kojoj se mogu pojaviti slijepе osobe;

Znak V-41

21) dopunska tabla V-42 označava blizinu dijela ceste na kojoj se mogu pojaviti gluhe ili nagluhe osobe;

Znak V-42

Odjeljak F. Promjenljivi saobraćajni znakovi

Član 49.

(Vrste promjenljivih saobraćajnih znakova)

- (1) Kada je zbog sigurnosti saobraćaja ili saobraćajno-tehničkih zahtjeva potrebno, saobraćajni znakovi u potpunosti ili djelimično mogu biti izvedeni kao promjenljivi znakovi.
- (2) Saobraćajni promjenljivi znakovi prema načinu izvođenja mogu biti kontinualni i diskontinualni.
- (3) Kontinualni znakovi su oni znakovi koji su izgledom jednaki stalnim saobraćajnim znakovima,

ali isti, uz pomoć raznih elektromehaničkih sredstava, mogu prikazivati različite poruke.

(4) Diskontinualni znakovi su oni znakovi kod kojih je moguća inverzija boja i pojednostavljen prikaz simbola u odnosu na stalne saobraćajne znakove. Ti znakovi oblikuju poruke upotreboom pojedinačnih elemenata koji mogu biti u jednom od dva stanja (ili više), čime mogu oblikovati različite poruke na istoj prednjoj površini znaka.

(5) Diskontinualni znakovi mogu se izvesti u tehnologiji:

- 1) optičkih vlakana (fiber – optics),
- 2) svjetlosnih polja, dodanih na obične znakove,
- 3) svjetlećih dioda (LED),
- 4) tekućih kristala (LCD).

Član 50.

(Izgled promjenljivog saobraćajnog znaka)

(1) Kada su saobraćajni znakovi izvedeni kao promjenljivi u obliku znakova navedenih u članu 52., ne smiju se razlikovati od saobraćajnih znakova stalnog značenja.

(2) Ako tehnologija izgleda promjenljivog saobraćajnog znaka ne omogućuje propisanu boju, upotrebljava se:

- 1) umjesto osnovne bijele, odnosno plave boje znaka – crna boja bez refleksije,
- 2) umjesto crnih, odnosno bijelih simbola – bijeli ili žuti simboli znaka i
- 3) umjesto crnih ivica znaka – bijela ili žuta ivica znaka.

(3) Ako se znakovi prikazuju svjetlećim ili drugim diskretnim elementima prikaza, tehnički uvjetovana pojednostavljenja prikaza dopuštena su samo uz uvjet da ostanu očuvani bitni elementi i svojstvena obilježja znakova.

Član 51.

(Promjenjivi saobraćajni diskontinualni znak)

(1) Promjenjivi saobraćajni diskontinualni znak ili dio znaka u slučaju kvara jednog dijela znaka ili pregaranja izvora svjetlosti ne smije promijeniti svoje značenje, odnosno mora biti bez signalnog pojma (nulto stanje).

(2) Tokom normalnih uvjeta vožnje na cesti, signalni pojmovi na promjenljivim saobraćajnim diskontinualnim znakovima moraju biti ugašeni. Kada se predviđa ili nastane promjena normalnih uvjeta vožnje na cesti, zavisno o nastalim promjenama, automatski se uključuje za to predviđeni signalni pojam koji mora biti u funkciji do ponovne uspostave normalnih uvjeta vožnje.

(3) Kada se odnosi na ograničenje brzine, promjenljivi saobraćajni diskontinualni znak uvijek se postavlja iza statičnog saobraćajnog znaka ograničenja brzine (znak II-34) gledano u smjeru vožnje.

Član 52.

(Uvjeti za izvođenje znakova u različitoj tehnologiji)

Kada se svjetlosni saobraćajni znakovi izvode u tehnologiji optičkih vlakana (fiber-optics), svjetlosnih polja, svjetlećih dioda (LED) i tekućih kristala (LCD) moraju zadovoljiti određene uvjete:

- 1) značenje simbola mora biti jasno sa udaljenosti najmanje 150 m ,
- 2) simbol mora biti u potpunosti čitljiv na udaljenosti manjoj od 150 m i
- 3) svjetlosni intenzitet svjetlosnog saobraćajnog znaka mora se prilagoditi svjetlosnim uvjetima okoliša i mora biti omogućen noćni model rada.

POGLAVLJE II. HORIZONTALNA SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA NA KOLOVOZU I DRUGIM POVRŠINAMA

Član 53.

(Vrsta oznaka na kolovozu)

Oznake na kolovozu su:

- 1) uzdužne oznake,
- 2) poprečne oznake i
- 3) ostale oznake na kolovozu i predmetima uz ivicu kolovoza.

Član 54.

(Način postavljanja oznaka na kolovozu)

(1) Oznake na kolovozu ucrtavaju se, lijepo, ugrađuju ili utiskuju u kolovozni zastor i ne smiju smanjivati koeficijent trenja površine kolovoza. Oznake na kolovozu ne smiju biti više od 0.6 cm iznad nivoa kolovoza.

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, oznake na kolovozu (delineatori) kojima se označavaju središnje ili ivične linije na objektima ili devijacijama mogu biti viši od 0.6 cm iznad nivoa kolovoza. Njihova visina ne smije biti viša od 2.0 cm iznad nivoa kolovoza.

Član 55.

(Boja oznake na kolovozu)

(1) Oznake na kolovozu su bijele boje.

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, žutom bojom obilježavaju se:

- 1) oznake mesta na kolovazu i trotoaru na kojima je zabranjeno parkiranje,
- 2) linije za odvajanje traka za kretanje vozila javnog prijevoza putnika (uključujući i taxi vozila), i vozila službe hitne medicinske pomoći,
- 3) oznake parkirališnog mesta za osobe sa invaliditetom (IV-46), i
- 4) oznake kojima se obilježavaju mesta za određene namjene (autobuska stajališta, taxi vozila, policija, biciklističke i pješačke staze i dr.),
- 5) uređaji za smirivanje saobraćaja (umjetne izbočine i uzdignute površine) i
- 6) oznake kojima se privremeno preusmjerava saobraćaj (privremeno reguliranje saobraćaja) i obilježavaju privremene opasnosti na kolovazu pristekle prilikom izvođenja radova na cesti.

Odjeljak A. Uzdužne oznake na kolovozu

Član 56.

(Uzdužne oznake na kolovozu)

(1) Uzdužne oznake na kolovozu mogu biti razdjelne linije, ivične linije i linije upozorenja.

(2) Razdjelna linija služi za razdvajanje dvosmjernih saobraćajnih površina prema smjerovima kretanja.

(3) Ivična linija obilježava ivicu vozne površine kolovoza i izdvaja kolovozne površine sa posebnom namjenom – trake za kretanje vozila javnog prijevoza putnika.

(4) Širina uzdužnih linija na kolovozu iznosi najmanje 10 cm, a rastojanje između paralelnih uzdužnih udvojenih linija je 10 cm.

(5) Širina središnje razdjelne linije prema širini saobraćajne trake:

- 1) preko 3,5 m – 20 cm;
- 2) 3 – 3,5 m – 15 cm;
- 3) 2,75 – 3 m – 12 cm,
- 4) 2,5 – 2,75 m – 10 cm.

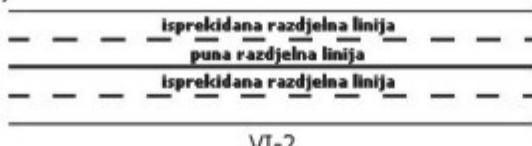
(6) Širina ivične i razdjelne linije je identična.

Član 57. (Uzdužne linije)

- (1) Uzdužne linije na kolovozu izvode se kao pune, isprekidane i dvostrukе linije i ivična linija.
(2) Puna uzdužna linija (razdjelna i ivična) obilježava zabranu prijelaska vozila preko te linije ili zabranu kretanja vozila po toj liniji (VI-1).

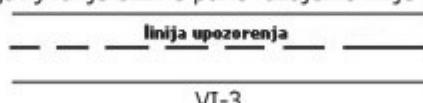

(3) Isprekidana uzdužna linija može biti isprekidana razdjelna linija, kratka isprekidana linija, široka isprekidana linija i linija upozorenja. Isprekidana razdjelna linija dijeli kolovoz na saobraćajne trake (VI-2).

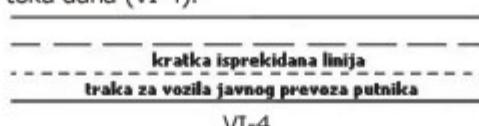

(4) Široka isprekidana linija služi kao ivična linija za razdvajanje tokova u raskrsnici na cestama izvan naselja i kao ivična linija za izdvajanje niša za skretanje i izlivanje, odnosno ulivanje na autocestama i cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila, odnosno brzim cestama i najmanje je širine 30 cm.

Linija upozorenja služi za najavljivanje blizine pune razdjelne linije (VI-3).

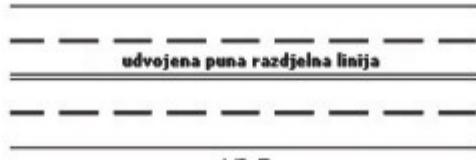
(5) Kratka isprekidana linija služi za razdvajanje jednosmjernih kolovoznih površina na saobraćajne trake na prilaznim kracima raskrsnice, kao linija vodilja u samoj raskrsnici i za odvajanje trake za vozila javnog prijevoza putnika kada se koristi samo u određenim vremenskim intervalima u toku dana (VI-4).

(6) Udvojena razdjelna linija može biti udvojena puna, udvojena isprekidana i udvojena kombinirana.

(7) Udvojena puna razdjelna linija obilježava zabranu prijelaska vozila preko tih linija ili zabranu kretanja vozila po tim linijama i obavezno se izvodi na kolovozima sa dvosmjernim saobraćajem vozila (VI-5):

- sa dve i više saobraćajnih traka za svaki smjer;
- sa neparnim brojem saobraćajnih traka ako se pretjecanje zabranjuje u oba smjera;
- u tunelima i prilazima tunelu u dužini najmanje 200 m.

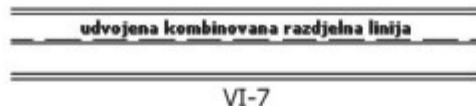
VI-5

(8) Udvojena isprekidana razdjelna linija služi za obilježavanje saobraćajnih traka sa izmjenljivim smjerom kretanja na kojima je saobraćaj reguliran uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova (VI-6).

VI-6

(9) Udvojena kombinirana razdjelna linija služi za razdvajanje saobraćajnih traka na mjestima gdje su uvjeti preglednosti takvi da dopuštaju pretjecanje samo u jednom smjeru kretanja (VI-7).

VI-7

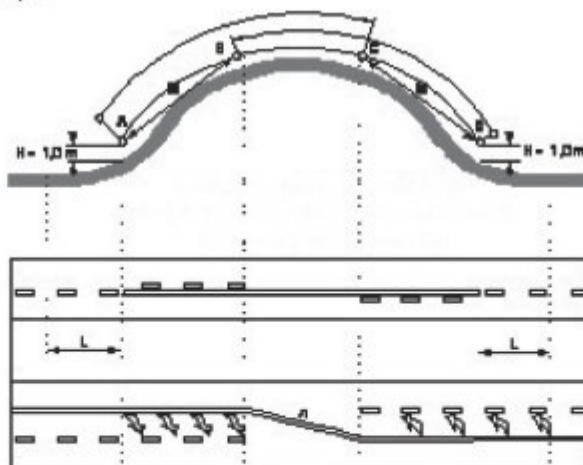
Član 58.

(Linija obilježavanja mesta znatno smanjene preglednosti ceste)

(1) Dijelovi kolovoza u blizini vrha prevoja, raskrsnica u nivou, prijelaza ceste preko željezničke pruge u nivou i na mjestima na kojima je preglednost ceste znatno smanjena mogu se obilježiti sa jednom ili dve paralelne uzdužne pune linije ili dvostrukom linijom, od kojih je jedna puna, a druga isprekidana (VI-8, VI-9 i VI-10).

(2) Dužina n između tačke B i C (VI-8) određuje se prema dopuštenim brzinama tako da se svođenje sa dvije na jednu saobraćajnu traku izvodi prema:

$$\begin{aligned} n &\leq 1:60 \text{ za } v > 50 \text{ km/h} \\ n &< 1:30 \text{ za } v \leq 50 \text{ km/h} \end{aligned}$$

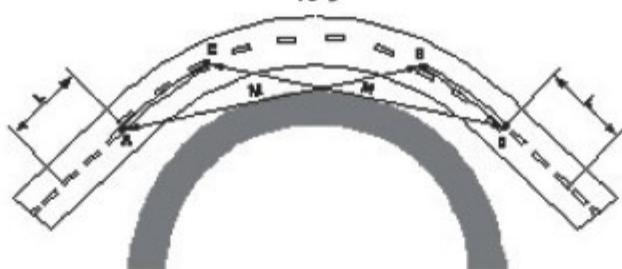

L = dužina linije upozorenja
 $M = (A-B, C-D)$ = dužina preglednosti
 H = visina očiju vozača

VI-8

VI-9

VI-10

Član 59.**(Utvrđivanje dužine preglednosti)**

- (1) Za utvrđivanje dužine preglednosti uzima se brzina koju ne prekoračuje 85 posto vozila ili računska brzina ako je njena vrijednost veća.
- (2) Dužina preglednosti (M) utvrđuje se prema dolaznoj brzini kretanja vozila (VI-9 i VI-10) i iznosi za:
  - 1) 130 km/h – od 200 m do 400 m,
  - 2) 100 km/h – od 160 m do 320 m,
  - 3) 80 km/h – od 130 m do 260 m i
  - 4) 60 km/h – od 50 m do 100 m.
- (3) Pri određivanju dužine preglednosti, za obilježavanje oznaka na kolovozu u blizini vrha prijevoja, u nepreglednoj krivini ili sličnom mjestu, visina očiju iznosi 1.0 m, a visina predmeta 1.1 m.
- (4) Punoj razdjelnoj liniji treba prethoditi linija upozorenja (L) koja se utvrđuje prema dolaznoj brzini kretanja vozila i iznosi najmanje za:
  - 1) 130 km/h – 160 m,
  - 2) 100 km/h – 120 m,
  - 3) 80 km/h – 100 m,
  - 4) 60 km/h – 80 m i
  - 5) 40 km/h – 60 m.
- (5) Označavanje linije upozorenja može biti dopunjeno jednom ili više strelica (VI-26), koje vozačima pokazuju koju saobraćajnu traku moraju koristiti.

Odjeljak B. Poprečne oznake na kolovozu

Član 60.

(Vrste poprečnih oznaka na kolovozu)

Poprečne su oznake:

- 1) linija zaustavljanja,
- 2) kosnici,
- 3) graničnici,
- 4) pješački prijelazi i
- 5) prijelazi biciklističke staze preko kolovoza.

Član 61.

(Izgled poprečnih oznaka na kolovozu)

- (1) Poprečne oznake na kolovozu obilježavaju se punim ili isprekidanim linijama i mogu biti povučene na kolovozu tako da zahvataju jednu ili više saobraćajnih traka.
- (2) Poprečne pune linije za zaustavljanje vozila na ukrštanjima, odnosno spajanjima cesta moraju biti povučene tako da vozač vozila na raskrsnici ima dovoljan pregled na saobraćaj vozila i pješaka preko raskrsnice i te ceste (VI-11).
- (3) Poprečne isprekidane linije na raskrsnici koje označavaju ukrštanje, odnosno spajanje sa cestom koji ima prvenstvo prolaza (VI-12 i VI-13) moraju biti povučene tako da udovoljavaju uvjetima iz stava 1. ovog člana predviđenim za poprečne pune linije.
- (4) Razdjelna i ivična linija mogu se izvesti i kao zvučna ili vibraciona traka.

Član 62.

(Širina uzdužnih oznaka)

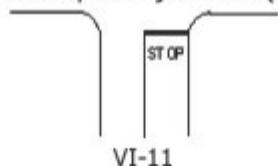
Poprečne su oznake, s obzirom na ugao pod kojima ih vozač vidi, šire od uzdužnih oznaka.

Član 63.

(Linija zaustavljanja)

Linija zaustavljanja može biti puna ili isprekidana, i to:

- 1) puna linija zaustavljanja obilježava mjesto na kojem vozač mora zaustaviti vozilo. Ispred linije zaustavljanja može se na kolovozu ispisati riječ STOP (VI-11);

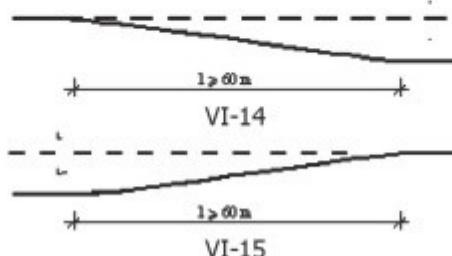

- 2) isprekidana linija zaustavljanja obilježava mjesto na kojem vozač mora zaustaviti vozilo ako je potrebno propustiti vozila koja se kreću cestom sa pravom prednosti prolaska ili pješake na obilježenom pješačkom prijelazu. Ispred linije zaustavljanja može se iscrtati trokut upozorenja (VI-12);

- 3) umjesto isprekidane linije zaustavljanja, mjesto na kojem vozač mora zaustaviti vozilo ako je potrebno da propusti vozila koja se kreću cestom sa pravom prednosti prolaska ili pješake na obilježenom pješačkom prijelazu, može se obilježiti trokutima vrhom okrenutim prema vozilu (VI-13);

4) kosnici označavaju mjesto otvaranja izlivne trake (VI-14) i zatvaranja ulivne trake (VI-15) na autoputu, brzoj cesti, i cesti rezerviranoj za saobraćaj motornih vozila:

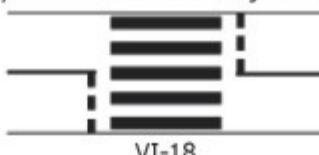
5) kosnici za otvaranje i zatvaranje saobraćajne trake namijenjene vozilima javnog prijevoza putnika (VI-16);

6) graničnik obilježava mjesto ulaska na kojem je potrebno odvojiti dio kolovoza na kojem je zabranjen saobraćaj (VI-17);

7) pješački prijelaz obilježava dio površine kolovoza koji je namijenjen prijelazu pješaka (VI-18). Na mjestima na kojima se pješački prijelaz ne može obilježiti bojom, prijelaz se može obilježiti čeličnim ili plastičnim elementima, klinovima ili reflektirajućim oznakama.

Kada je na kolovozu označen pješački prijelaz (VI-18), mora biti obilježen znakom III-6 i znakom I-19 (obilježeni pješački prijelaz), osim na mjestima na kojima se saobraćaj regulira svjetlosnom saobraćajnom signalizacijom (semaforima);

8) na kolovozu uz pješački prijelaz koji se nalazi u blizini škole mora stajati natpis »ŠKOLA« (VI-53);

9) prijelaz biciklističke staze preko kolovoza je dio površine kolovoza namijenjen isključivo za prijelaz biciklista (VI-19).

Odjeljak C. Ostale oznake na kolovozu i predmetima uz ivicu kolovoza

Član 64.

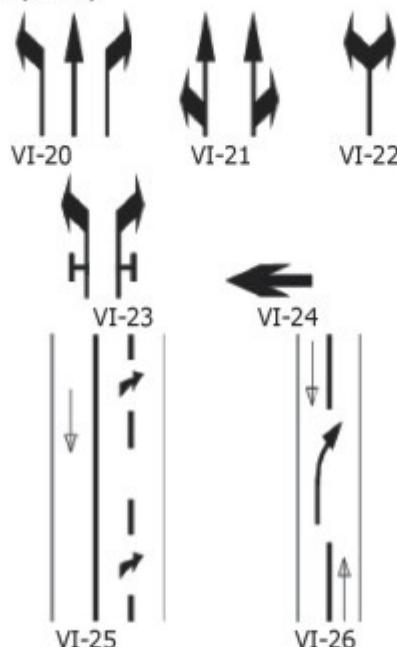
(Vrste ostalih oznaka na kolovozu i predmeti uz ivicu kolovoza)

(1) Ostale oznake na kolovozu i predmeti uz ivice kolovoza su strelice, polja za usmjeravanje saobraćaja, linije usmjeravanja, natpisi, oznake za označavanje saobraćajnih površina za posebne namjene, oznake za obilježavanje mjesta za parkiranje i uzdužne oznake (oznake na predmetima uz ivicu kolovoza).

1) Strelicama na kolovozu se obilježava obavezan smjer kretanja vozila – ako su ucrtani u saobraćajnoj traci koja je ovičena punom razdjelnom linijom – i njima se obavještavaju vozači o namjeni saobraćajnih traka – ako su ucrtane u traci koja je ovičena isprekidanom razdjelnom linijom.

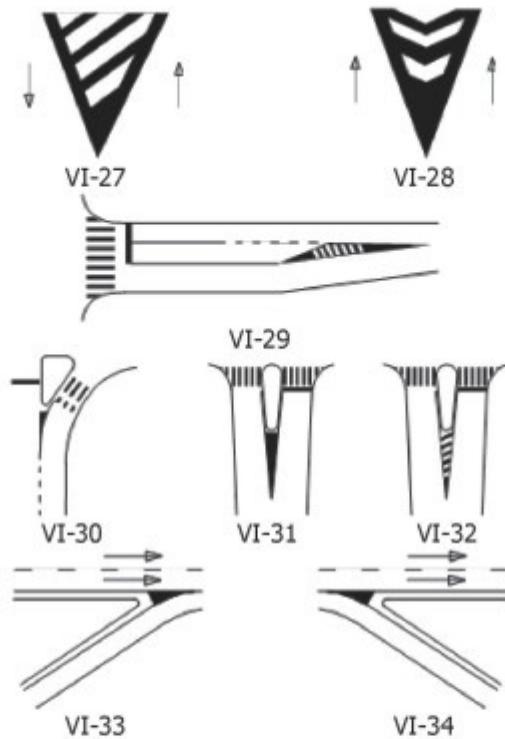
Strelicama se može označiti:

- jedan smjer (VI-20);
- dva smjera (kombinirana) (VI-21 i VI-22);
- tri smjera (kombinirana);
- prestrojavanje na dva bliža ukrštanja, odnosno spajanja gdje se prestrojavanje mora obaviti prije prvoga ukrštanja, odnosno spajanja na kome je zabranjeno skretati u označenim smjerovima (VI-23);
- smjer kretanja u garažama (VI-24);
- skretanje saobraćaja (VI-25);
- najava završetka pretjecanja (VI-26).

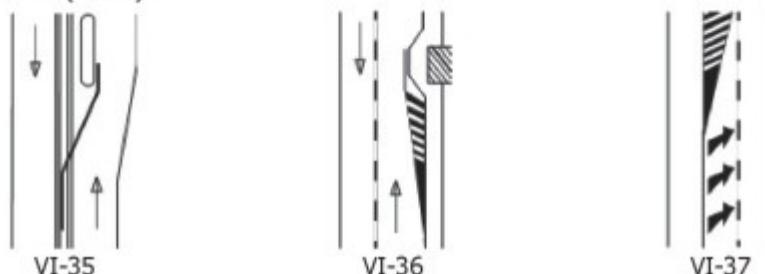
2) Polja za usmjeravanje saobraćaja označavaju površinu na kojoj je zabranjen saobraćaj i na kojoj nije dopušteno zaustavljanje i parkiranje vozila:

- između dve trake sa suprotnim smjerovima (VI-27);
- između dve trake sa istim smjerovima (VI-28);
- na mjestu otvaranja posebne trake za skretanje (VI-29);
- ispred ostrva za razdvajanje saobraćajnih tokova (VI-30, VI-31 i VI-32);
- na ulaznom kraku na autocestu (VI-33);
- na izlaznom kraku sa autocestu (VI-34).

3) Linija usmjeravanja označava mjesto promjene slobodne površine kolovoza ispred čvrstih prepreka koje se nalaze na cesti ili na ivicama ceste.

Linije usmjeravanja mogu biti ispred ostrva za prestrojavanje vozila javnog prijevoza putnika (VI-35), za oblikovanje prepreke na ivici ceste (VI-36) te za označavanje promjene korisne površine kolovoza (VI-37).

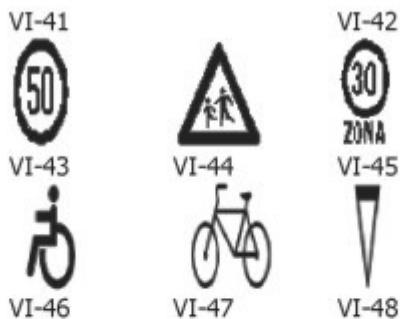

4) Natpisi na kolovozu daju učesnicima u saobraćaju potrebne obavijesti, kao što su, na primjer riječi »STOP«, »BUS«, »TAXI«, »ŠKOLA«, ali i nazivi mjesta, ograničenja brzine itd. (VI-38, VI-39, VI-40, VI-41, VI-42, VI-43, VI-44, VI-45, VI-46, VI-47 i VI-48).

Nazivi mjesta (VI-42) i riječ »ŠKOLA« (VI-41) se ispisuju na latiničnom pismu u Federaciji Bosne i Hercegovine a na ciriličnom pismu u Republici Srpskoj.

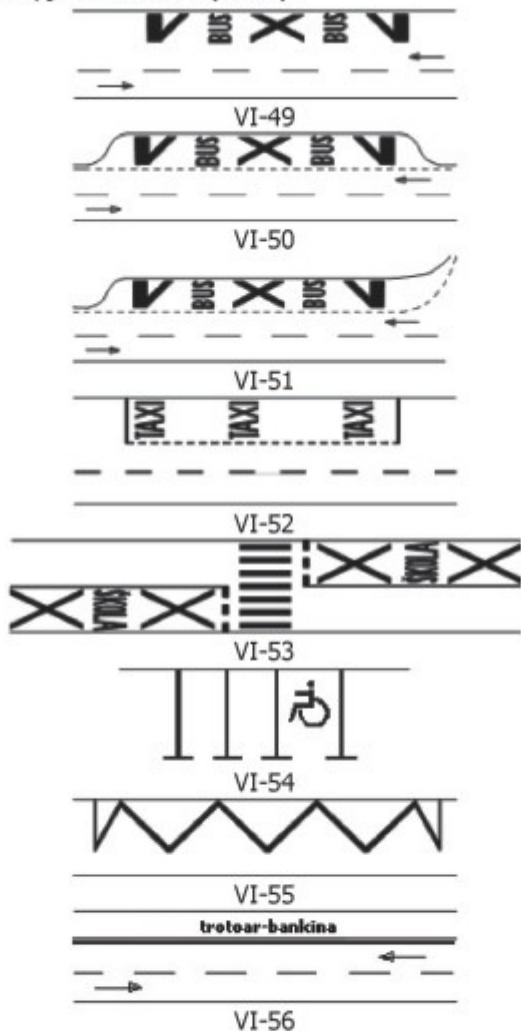
Međunarodne oznake se ispisuju samo na latiničnom pismu.

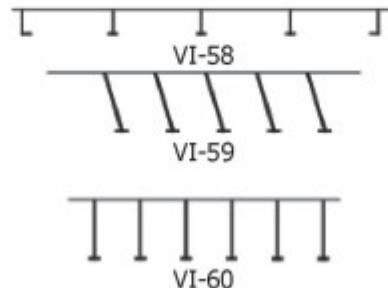
Natpisi na kolovozu mogu biti izvedeni i kao umetnuti saobraćajni znakovi (VI-43, VI-44, VI-45).

5) Označivanje saobraćajnih površina za posebne namjene služi za obilježavanje mjesta namijenjenih isključivo za autobuska stajališta (VI-49, VI-50 i VI-51), obilježavanje mjesta namijenjenih isključivo za taksi vozila (VI-52), obilježavanje pješačkog prijelaza u blizini škole (VI-53), obilježavanje mjesta namijenjenih isključivo osobama sa invaliditetom (VI-54) te obilježavanje mjesta na kojima je zabranjeno zaustavljanje i parkiranje (VI-55 i VI-56) i obilježavanje biciklističkih i pješačkih staza (VI-57).

6) Obilježavanje mesta za parkiranje vozila služi za označavanje prostora za parkiranje. Parkiranje u odnosu na ivicu kolovoza može biti uzdužno (VI-58), pod uglom (VI-59) i normalno (VI-60).

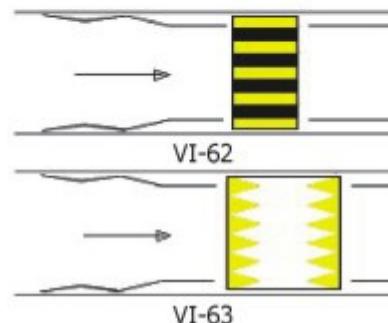

7) Obilježavanje bijelih tačaka uz vanjsku stranu ivične linije za ocjenu vidljivosti u magli (VI-61).

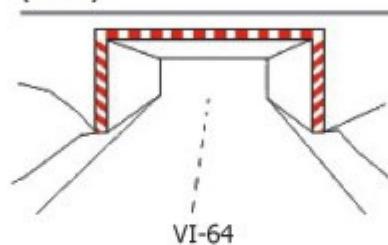
Veličina bijelih tačaka, koje se ucrtavaju na kolovoz, je 200x40 cm, a rastojanje između dve ucrtane tačke 35 metara.

8) Obilježavanje uređaja za smirivanje saobraćaja – preventivne izbočine na kolovozu (VI-62) i uzdignute površine (VI-63)

9) Elementi konstrukcije i opreme javnih cesta i drugih predmeta koji označavaju stalne prepreke unutar mjera saobraćajnog profila obilježavaju se crveno – bijelom, a slobodnog profila crno – bijelom oznakom (VI-64).

10) Evakuaciona linija na oblozi tunela obilježava se cijelom dužinom tunela sa strane na kojoj se nalaze ulazi u pješačke prolaze i prolaze za vozila, linijom širine 50 cm u crvenoj boji (RAL 2002) (VI-65).

Evakuaciona linija na oblozi tunela izvodi se tako da je donja ivica linije na visini od 90 cm od nivoa pješačkog hodnika.

POGLAVLJE III. SVJETLOSNA SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA

Član 65.

(Svjetlosna saobraćajna signalizacija)

- (1) Za reguliranje kretanja upotrebljavaju se uređaji kojima se daju znakovi svjetlima crvene, žute i zelene boje.
- (2) Svjetlosnu saobraćajnu signalizaciju čini:
  - 1) svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja vozila i bicikala,
  - 2) svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja pješaka,
  - 3) svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja vozila javnog gradskog prijevoza,
  - 4) svjetlosna saobraćajna signalizacija za obilježavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge,
  - 5) svjetlosna saobraćajna signalizacija za obilježavanje radova i prepreka na cesti i
  - 6) svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje pristupa.
- (3) Svjetlo upotrebljeno kao svjetlosni saobraćajni znak može biti postojano (neprekidno) ili trepcuće (prekidano). Svjetlosni saobraćajni znakovi mogu se postaviti na tabli bijele boje sa ivicom crne boje (kontrastna tabla).

Odjeljak A. Svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja vozila

Član 66.

(Svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja vozila)

- (1) Svjetlosni znakovi sa trobojnim svjetlima mogu se upotrebljavati za reguliranje saobraćaja na više saobraćajnih traka istovremeno ili za svaku saobraćajnu traku posebno.
- (2) Ako se svjetlosnim uređajem iz stava (1) ovog člana regulira saobraćaj na svakoj traci posebno, svjetlosni znakovi moraju biti postavljeni iznad saobraćajnih traka na koje se odnose.
- (3) Kada su svjetlosni znakovi iz stava (1) ovog člana upotrebljeni za reguliranje saobraćaja na više saobraćajnih traka i smjerova kretanja istodobno, svjetlosni znakovi moraju biti postavljeni sa desne strane kolovoza.
- (4) Na cestama sa više od jedne saobraćajne trake za svaki smjer kretanja je potrebno ponoviti svjetlosni znak trobojnim svjetlima.
- (5) Na crvenim svjetlosnim poljima znak strelice za pokazivanje smjera kretanja je crne boje, a na zelenim svjetlosnim poljima znak strelice za pokazivanje smjera kretanja je uvijek predstavljena kao zelena svjetlosna strelica na crnoj podlozi.
- (6) Pojmovi za davanje svjetlosnih znakova su:
  - 1) crveno svjetlo obilježava zabranjen prolazak vozila (VII-1),
  - 2) crveno i žuto svjetlo označavaju skori prestanak zabrane prolaza prije pojave zelenog svjetla (VII-2),
  - 3) zeleno svjetlo obilježava sloboden prolaz vozila te mora biti upaljeno kao samostalno svjetlo. Promjena zelenog svjetla u žuto mora se označiti treptanjem zelenog svjetla minimum tri puta (VII-3),
  - 4) žuto svjetlo prije crvenog, obilježava zabranu prolaza, osim za vozila koja se, u trenutku kada se žuto svjetlo pojavi, nalaze na tolikoj udaljenosti od saobraćajnog svjetla da se ne mogu na siguran način zaustaviti a da ne pređu taj znak (VII-4),
  - 5) dopunska strelica obilježava sloboden prolaz vozila u smjeru koji je označen zelenom strelicom za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo (VII-5 i VII-6),
  - 6) oblici strelica prikazani su na slici VII-7 (za strelice na crvenoj optici) i VII-8 (za strelice na

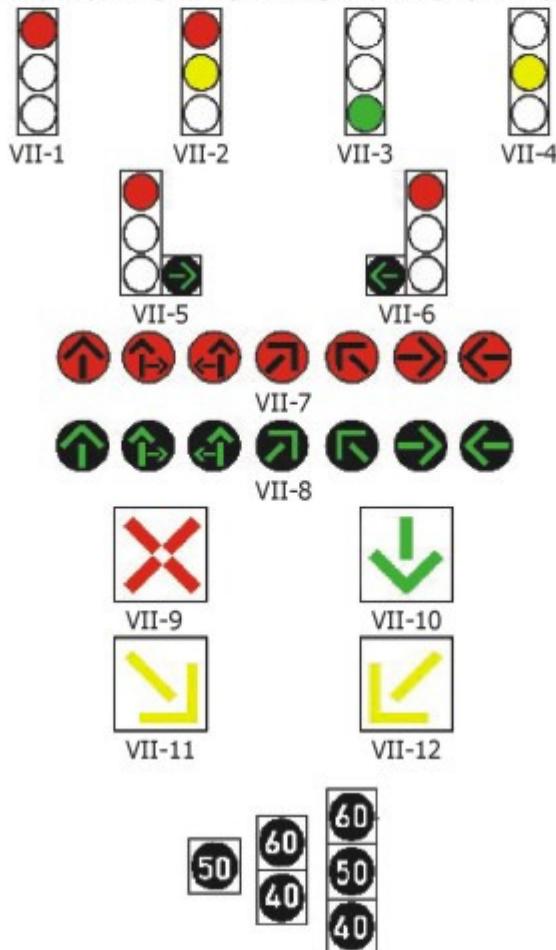
zelenoj optici),

7) ukršteni linije crvene boje označavaju zabranu kretanja vozila po saobraćajnoj traci iznad koje se znak nalazi (VII-9),

8) zelena strelica vrhom okrenutim nadolje obilježava dozvoljeno kretanje duž saobraćajne trake iznad koje se znak nalazi (VII-10),

9) žuta strelica vrhom okrenuta prema desnoj ili lijevoj strani obilježava skretanje saobraćajnog toka sa saobraćajne trake iznad koje se znak nalazi (VII-11 i VII-12),

10) svijetli dvocifreni broj na tamnoj podlozi obilježava brzinu kojom vozila treba da se kreću da bi na narednom signalu prošli raskrsnicu, pri čemu svjetlosni znakovi za reguliranje kretanja vozila određenom brzinom mogu biti sa više svjetala gdje broj preporučene brzine svijetli bijelom bojom ili bojom svjetla, a smješten je u krugu crne boje (VII-13),

(7) Ako se uređajem za davanje svjetlosnih znakova upravlja saobraćajem biciklista na prijelazu biciklističke staze preko kolovoza sa uređajem za davanje svjetlosnih znakova, svjetlo na uređaju za davanje znakova saobraćajnim svjetlima u obliku je svjetleće siluete bicikla na tamnoj podlozi i obilježava:

- a) slobodan prolaz za bicikliste (VII-14) i
- b) zabranjen prolaz za bicikliste (VII-15).

(8) Isti uređaj za davanje svjetlosnih znakova za bicikliste i pješake može se primijeniti u slučaju kada su pješačka i biciklistička staza jedna pored druge (VII-16 i VII-17).

VII-14

VII-15

VII-16

VII-17

Član 67.

(Svjetlosni znak za određivanje smjera vožnje)

(1) Kada se svjetlosni znak odnosi samo za određene smjerove vožnje, tada se to mora naznačiti strelicom smjera na zelenim i crvenim svjetlosnim poljima znakova. Ako se na svjetlosnom polju glavnog svjetlosnog znaka pokazuje strelice smjera, tada i ostala svjetlosna polja drugih svjetlosnih znakova moraju imati strelice smjera.

(2) Kada se na prilazu raskrsnici sa trakama za skretanje bez građevinskog razdvajanja saobraćajni tok koji skreće signalizira posebno strelicom smjera na svjetlosnom pojmu, tada je, u pravilu, dovoljno strelice smjera prikazati samo za saobraćajni tok koji skreće.

Odjeljak B. Svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja pješaka

Član 68.

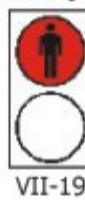
(Svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja pješaka)

(1) Za reguliranje kretanja pješaka se daju naizmjenično svjetlosni znakovi crvene i zelene boje svjetla. Zeleno svjetlo može biti namješteno tako da se u određenom vremenskom razmaku, prije nego što se ugasi, najavljuje i kao trepčuće zeleno svjetlo. Crveno i zeleno svjetlo ne mogu biti upaljeni istodobno.

(2) Zelena silueta pješaka na crnoj podlozi obilježava slobodan prolaz za pješake (VII-18) dok crna silueta pješaka, na crvenoj podlozi obilježava zabranjen prolaz za pješake (VII-19).

VII-18

VII-19

Odjeljak C. Svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja vozila javnog gradskog saobraćaja

Član 69.

(Svjetlosna saobraćajna signalizacija za reguliranje kretanja vozila javnog gradskog saobraćaja)

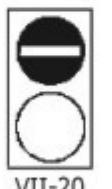
(1) Za reguliranje kretanja tramvaja upotrebljavaju se jednobojni svjetlosni znakovi, u obliku svjetleće linije bijele boje.

(2) Svjetleća linija može biti položena, uspravna ili iskošena. Položena linija znači zabranu

prolaza tramvaju i postavlja se po vertikalnoj osi gore, a uspravna i iskošena linija podrazumijeva slobodan prolaz tramvaju u smjeru koji linija pokazuje i postavlja se dole.

(3) Linijama se obilježava:

- 1) zabrana prolaza tramvaja (VII-20),
- 2) slobodan prolaz tramvaja u smjeru ravno (VII-21),
- 3) slobodan prolaz tramvaja u smjeru desno (VII-22),
- 4) slobodan prolaz tramvaja u smjeru lijevo (VII-23).

VII-20

VII-21

VII-22

VII-23

Član 70.

(Dimenziije svjetlosnog znaka)

(1) Veličine svjetlosnog znaka iz članova 66, 68. i 69. iznose:

- 1) za znakove iz člana 66. (VII-1 do VII-8) poluprečnik kruga svjetala je 200 i 300 mm;
- 2) za znakove iz člana 66. (VII-14, VII-15, VII-16, VII-17), člana 68. (VII-18 i VII-19) i člana 69. (VII-20, VII-21, VII-22, VII-23) poluprečnik kruga svjetala je 200 mm.

(2) Veličina svjetlosnog saobraćajnog znaka iz stava (1) ovog člana iznosi 300 mm:

- 1) na svim cestama na kojima se svjetlosni saobraćajni znak postavlja iznad kolovoza;
- 2) kada se svjetlosni saobraćajni znak postavlja na autocestama, brzim cestama i cestama rezerviranim za saobraćaj motornih vozila, te na magistralnim cestama i cestama u naselju koji nisu dio ulične mreže sa širinom kolovoza 7,0 m i više;
- 3) kada je svjetlosni saobraćajni znak postavljen uz ivicu kolovoza na svim ostalim cestama, njegova veličina iznosi 200 mm.

Član 71

(Mjesto za postavljanje svjetlosnih znakova za reguliranje saobraćaja na raskrsnicama)

(1) Svjetlosni znakovi za reguliranje saobraćaja na raskrsnicama koji se postavljaju na stubu pokraj kolovoza, moraju biti postavljeni na visini 2 do 3,5 m iznad površine kolovoza.

(2) Na stubu na kojem se nalazi svjetlosni znak iz stava (1) ovog člana može se postaviti i svjetlosni saobraćajni znak na manjoj visini i sa manjim svjetlima.

(3) Ako se svjetlosni znakovi postavljaju tako da vise iznad kolovoza, donja ivica svjetlosnog znaka ne smije biti na visini manjoj od 4,5 m ni na višoj od 5,5 m iznad kolovoza.

Član 72.

(Obaveza postavljanja znakova koji označavaju nailazak na svjetlosnu saobraćajnu signalizaciju)

(1) Na prilazima raskrsnici izvan naseljenog mjesta, na kojem su postavljeni svjetlosni znakovi za reguliranje saobraćaja, moraju se postaviti saobraćajni znakovi koji označavaju nailazak na svjetlosnu saobraćajnu signalizaciju (I-26 ili I-27) sa dopunskom tablom V-1, ukrštanje (IV-3 ili IV-4), zabrana pretjecanja svih vozila na motorni pogon, osim motocikla bez prikolice (II-32) i ograničenje brzine (II-34) ako je dopuštena brzina vožnje iznad 60 km/h.

(2) Udaljenost saobraćajnih znakova od raskrsnice zavisi od dopuštene brzine vožnje i stvarne situacije.

Odjeljak D. Svjetlosna saobraćajna signalizacija za označavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge

Član 73.

(Svjetlosna saobraćajna signalizacija za označavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge)

- (1) Svjetlosni znakovi za označavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge u nivou mogu biti znakovi za obilježavanje branika i polubranika i znakovi kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno zatvaranje prijelaza branicima ili polubranicima.
(2) Osim obilježavanja prijelaza ceste preko željezničke pruge svjetlosnim znakom, prijelaz se mora osigurati i zvučnom signalima.

Član 74.

(Znakovi kojima se najavljuje približavanje voza)

- (1) Ako se svjetlosnim znakovima na prijelazu ceste preko željezničke pruge u nivou bez branika ili polubranika najavljuje približavanje voza, odnosno spuštanje branika ili polubranika na prijelazu ceste preko željezničke pruge sa branikom ili polubranikom te ako se tim znakovima učesnici u saobraćaju obavještavaju o tome kako je branik ili polubranik u zatvorenom položaju, ti se svjetlosni znakovi daju izmjenično paljenjem dva crvena svjetla kružnog oblika prečnika 300 mm.
(2) Svjetla iz stava (1) ovog člana moraju se nalaziti jedno pored drugog u vodoravnom položaju na tabli koja ima oblik jednakostaničnog trokuta sa vrhom okrenutim prema gore, čije boje i dimenzije odgovaraju boji i dimenzijsama znaka opasnosti, dužine stranice jednakostaničnog trokuta 120 cm (znak VII-24), III klase retrorefleksije.
(3) Svjetla iz stava (1) ovog člana izvode se u tehnologiji svjetlećih dioda (LED).

Odjeljak E. Svjetlosna saobraćajna signalizacija za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza

Član 75.

(Vrste svjetlosne saobraćajne signalizacije za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza)

- (1) Svjetlosna saobraćajna signalizacija za označavanje radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza može biti:
- 1) crveno svjetlo na tablama za označavanje zatvorenog dijela ceste (VIII-22),
  - 2) trepčuće žuto svjetlo za naglašavanje saobraćajnog znaka iznad kojeg je postavljeno (VIII-23),
  - 3) svjetlosni niz sa nizom žutih, međusobno povezanih svjetala (bljeskalica), koja se

- naizmjenično pale, odnosno gase u smjeru vožnje (VIII-17),
4) «pokretna tabla zabrane sa žutom trepčućom strelicom, usmjerenom koso nadole, i sa saobraćajnim znakom» (VIII-18),
5) «pokretna signalna tabla sa promjenljivim sadržajem» (VIII-19) i
6) privremeni uređaji za davanje znakova saobraćajnim svjetlima radi naizmjeničnog propuštanja vozila iz suprotnih smjerova (znakovi iz člana 66, 67 i 68 ovog Pravilnika).

POGLAVLJE IV. SAOBRAĆAJNA OPREMA CESTA

Odjeljak A. Oprema za označavanje ivica kolovoza

Član 76.

(Oprema za označavanje ivica kolovoza)

Oprema za označavanje ivice kolovoza je:

- smjerokazni stubići (VIII-1) služe za označavanje ivice kolovoza.

Smjerokazni stubići moraju posjedovati oznaku u dnevnim uvjetima vožnje i oznaku u noćnim uvjetima vožnje.

Smjerokazni stubići moraju posjedovati oznaku za vožnju u dnevним i u noćnim uvjetima.

Oznaka za vožnju u dnevnim uvjetima je crne boje i pravougaonog je oblika.

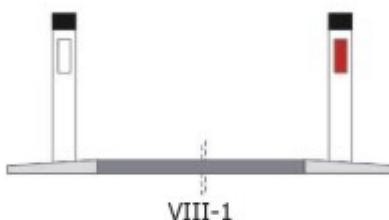
Oznaka za vožnju u noćnim uvjetima u smjeru vožnje sa desne strane je crvene boje, a sa lijeve strane bijele boje, i takođe je pravougaonog oblika.

Na kolovozu sa jednosmjernim saobraćajem retroreflektirajuća oznaka je, sa obje strane, crvene boje.

Smjerokazni stubići se, u pravilu, postavljaju na udaljenosti 0.75 m od vanjske ivice kolovoza, uz kolovoz na razmaku od 50 m kada je cesta u pravcu, odnosno, 10 m (25 m) kada je cesta u krivini, što zavisi od veličine radijusa krivine.

Horizontalna krivina	
radijus kružne krivine	razmak smjerokaznih stubića u krivini
do 100 m	10 m
100 – 300 m	15 m
300 – 400 m	20 m
400 – 500 m	25 m
preko 500 m	50 m

Vertikalna krivina	
radijus kružne krivine	razmak smjerokaznih stubića u krivini
do 250 m	10 m
250 – 800 m	15 m
800 – 1500 m	20 m
1500 – 3000 m	25 m
preko 3000 m	50 m

VIII-1

- smjerokazne oznake (markeri) za tunele i galerije (VIII-2), označavaju ivice kolovoza u tunelu odnosno, galeriji i izvode se u retroreflektirajućom ili tehnologijom svjetlećih dioda, i u tom slučaju moraju imati stalan izvor napajanja.

Smjerokazne oznake za tunele u smjeru vožnje su na desnoj strani crvene boje, a na lijevoj strani ceste bijele boje.

Na kolovozu sa jednosmjernim saobraćajem retroreflektirajuća oznaka ili markeri u tehnologiji

svjetlećih dioda (LED) u smjeru vožnje sa desne strane moraju biti crveno-bijele boje, a sa lijeve strane obostrano crvene boje za slučaj preusmjeravanja saobraćaja i korišćenja kolovoza za dvosmerni saobraćaj.

U tunelima i galerijama retroreflektirajuće oznake ili markeri u tehnologiji svjetlećih dioda (LED) (VIII-2) postavljaju se na razmaku 25 m kada je tunel ili galerija u pravcu, odnosno na razmaku 15 m u krivini i na prvih 100 m tunela ili galerije;

VIII-2

3) retroreflektirajuće oznake - katadiopteri (VIII-3) označavaju ivicu kolovoza na objektima na mjestima na kojima nije moguće postaviti smjerokazne stubiće, a čiji oblik, veličina i boja zavise od mesta postavljanja (na zaštitnoj ogradi, na bočnim stranicama tunela, na potpornom zidu i slično te na uzdužnim i poprečnim oznakama na kolovozu).

Površina retroreflektirajuće oznake mora biti minimum II klase retrorefleksije.

Retroreflektirajuće oznake (VIII-3) se postavljaju na odgovarajućem razmaku i u istoj visini kao i smjerokazni stubići (VIII-1).

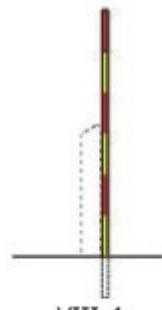
VIII-3

4) štapovi za snijeg u zimskim uvjetima označavaju ivicu kolovoza i označavaju pravac pružanja ceste ili cestovnog objekta.

Štapovi za snijeg na cesti (VIII-4) i cestovnim objektima (VIII-5) naizmjenično su obojeni crvenom i žutom bojom.

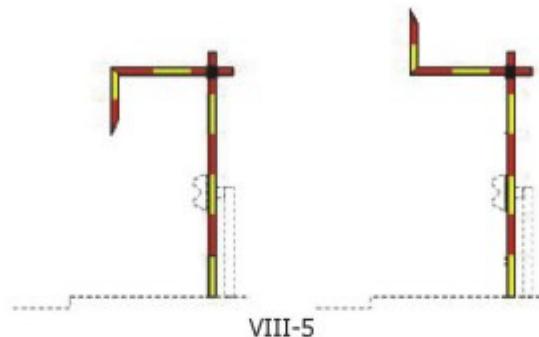
Štapovi za snijeg (VIII-4) postavljaju se uz ivicu kolovoza gdje su postavljeni smjerokazni stubići. Postavljanju se sa desne strane smjerokaznog stubića gledano u smjeru vožnje kako se ne bi zaklonio retroreflektirajući dio smjerokaznog stubića.

Štap za snijeg mora biti postavljen na početku i na završetku zaštitne odbojne ograde.

VIII-4

Na početku cestovnog objekta postavlja se štap sa graničnikom okrenutim prema dolje, a na kraju putnog objekta štap sa graničnikom okrenutim prema gore.

Odjeljak B. Oprema za označavanje vrha saobraćajnog ostrva

Član 77.

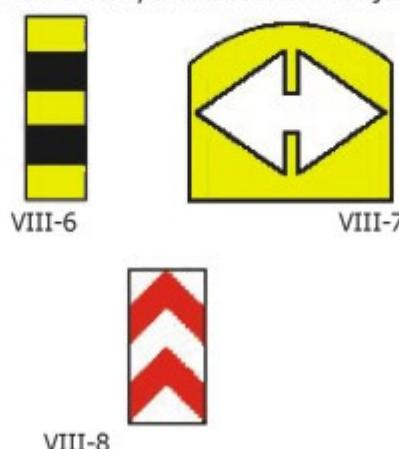
(Oprema za označavanje vrha saobraćajnog ostrva)

Oprema za označavanje vrha saobraćajnog ostrva:

1) tabla za označavanje saobraćajnog ostrva (VIII-6, VIII-7, VIII-8 i VIII-9), obilježava vrh saobraćajnog ostrva na raskrsnici, na vrhu razdjelnog ostrva na izlaznim krakovima autocesta i cesta rezerviranih za saobraćaj motornih vozila.

Tabla VIII-8 izrađuje se kao prostorni element.

Osnovna boja znaka VIII-9 je žuto-crvena, II klase retrorefleksije.

Odjeljak C. Oprema, znakovi i oznake za označavanje radova, prepreka i oštećenja kolovoza

Član 78.

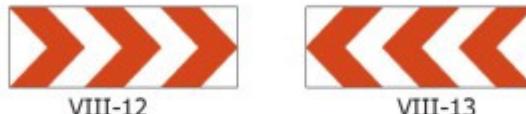
(Ostali znakovi za označavanje radova, drugih prepreka i oštećenja kolovoza)

Ostali znakovi za označavanje radova, drugih prepreka i oštećenja kolovoza su:

1) znak «tabla čeone zabrane», koja obilježava mjesto izvođenja radova ili privremene prepreke na cesti, na desnoj strani (VIII-10) odnosno na lijevoj strani (VIII-11) u smjeru vožnje vozila;

2) znak «tabla usmjeravajuće zabrane», koja obilježava mjesto izvođenja radova ili privremene prepreke na cesti i smjer u kojem je preusmjeren saobraćaj, (VIII-12) na desno odnosno (VIII-13) na lijevo;

VIII-12

VIII-13

3) znak «tabla uspravne zabrane», koja obilježava mjesto izvođenja radova ili privremene prepreke na cesti i smjer u kojem je preusmjeren saobraćaj, (VIII-14) na desno odnosno (VIII-15) na lijevo. Tabla uspravne zabrane se u posebnim slučajevima na jednosmjernim cestama, gdje je privremeno uspostavljen dvosmjerni saobraćaj, smije upotrijebiti za tjelesno razgraničavanje saobraćaja po smjerovima vožnje. Tabla uspravne zabrane se smije upotrebiti i za označavanje stalne prepreke unutar gabarita slobodnog profila ceste;

VIII-14

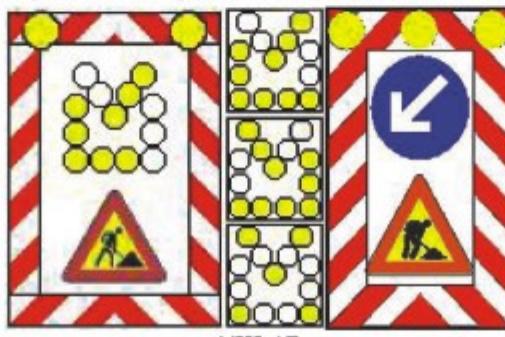
VIII-15

4) znak «tabla bočne zabrane» (VIII-16), koja obilježava mjesto izvođenja radova ili privremene prepreke na cesti u uzdužnom smjeru. Tabla bočne zabrane se smije upotrebiti za označavanje stalne prepreke iznad kolovoza unutar gabarita slobodnog profila ceste;

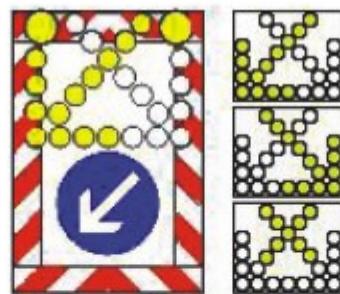
VIII-16

5) znak «pokretna tabla zabrane sa trepčućim svjetlima i saobraćajnim znakovima» (VIII-17), koja obilježava mjesto izvođenja radova ili prepreke na cesti;

VIII-17

6) znak «pokretna tabla zabrane sa žutom trepčućom strelicom, usmjerenom koso nadole, i sa saobraćajnim znakom» (VIII-18), koja obilježava mjesto na cesti na kojem je saobraćajna traka zatvorena, i smjer u kom je zbog izvođenja radova ili prepreke na cesti saobraćaj preusmjeren;

VIII-18

7) znak »pokretna signalna tabla sa promjenjivim sadržajem» (VIII-19), koja upozorava na blizinu mesta na kojem se izvode radovi ili na kom je prepreka na cesti, odnosno na kojoj je zadan smjer i način preusmjeravanja saobraćaja, koja sa znakovima određuje ponašanje vozača kod približavanja takvom mjestu.

Pored prikazanih znakova, koji su dati samo kao primjer, mogu se upotrebljavati i drugi znakovi, propisani ovim Pravilnikom;

VIII-19

8) «znaci za ručno reguliranje saobraćaja» (VIII-20), s kojima radnici na cesti na kojem se izvode radovi ili na kojem se nalazi prepreka, ručno reguliraju saobraćaj. Znakovi za reguliranje saobraćaja su:

- crvena i zelena zastavica veličine najmanje 40×40 cm. Crvena zastavica, koju radnik drži poprečno u odnosu na smjer vožnje znači zabranu prolaska, a zelena zastavica sloboden prolazak,
- okrugla tabla prečnika 60 cm, koja na jednoj strani ima ucrtan znak II-4, a na drugoj strani okruglo zeleno polje sa bijelom ivicom širine 6 cm. Znak II-4, okrenut prema dolazećem vozilu znači zabranu prolaska, a zeleno polje sa bijelom ivicom sloboden prolazak;

VIII-20

9) znak »saobraćajna kupa» (VIII-21), koji obilježava mjesto izvođenja kratkotrajnih (dnevnih) radova održavanja na cesti.

VIII-21

**Odjeljak D. Svjetlosni znakovi za označavanje radova,
drugih prepreka i oštećenja kolovoza**

Član 79.

(Izgled znakova za označavanje radova, drugih prepreka i oštećenja kolovoza)

- (1) Prečnik svjetala ne smije biti manji od 210 mm.
- (2) Razmak između svjetala, zavisno od situacije, iznosi od 5.0 do 10.0 m.

Član 80.

**(Vrste svjetlosnih znakova za označavanje radova na cesti, drugih prepreka i
oštećenja kolovoza**

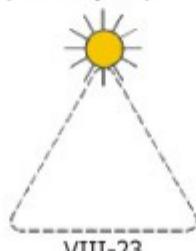
Svjetlosni znakovi za označavanje radova na cesti, drugih prepreka i oštećenja kolovoza su:

- 1) crveno svjetlo koje se upotrebljava na tablama za označavanje zatvorenog dijela ceste (VIII-22);

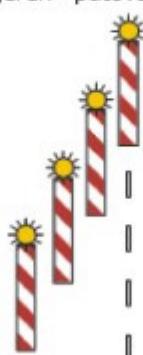

- 2) trepajuće žuto svjetlo koje se upotrebljava za naglašavanje saobraćajnog znaka iznad kojeg je postavljeno (VIII-23).

Kada se radi o znaku koji za reguliranje i nadzor saobraćaja koristi policija, umjesto trepajućeg žutog svjetla, upotrebljava se trepajuće plavo svjetlo;

- 3) svjetlosni niz je niz žutih, međusobno povezanih svjetala (bjleskalica), koja se naizmjenično pale, odnosno gase u smjeru vožnje. Niz svjetala upozorava da je jedan ili više saobraćajnih traka zatvoreno i da je saobraćaj preusmjeren »putovanjem svjetla« (VIII-24).

Odjeljak E. Oprema za vođenje i usmjerivanje saobraćaja u zoni radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza

Član 81.

(Osnov za postavljanje)

Oprema, znakovi i oznake za označavanje radova, prepreka i oštećenja kolovoza te oprema za vođenje i usmjeravanje saobraćaja u zoni radova na cesti, prepreka i oštećenja kolovoza postavlja se na osnovu saobraćajnog projekta.

Član 82.

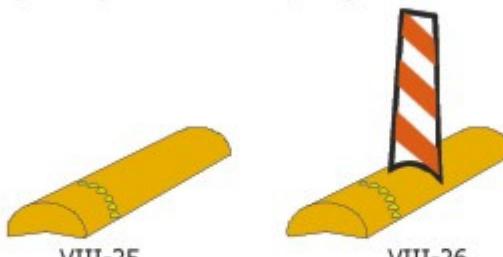
(Vrsta opreme)

Oprema za reguliranje i kanaliranje saobraćaja na području radova na cesti, drugih prepreka i oštećenja kolovoza je:

1) montažni vodeći ivičnjaci za kanaliranje saobraćaja vozila na saobraćajnim trakama.

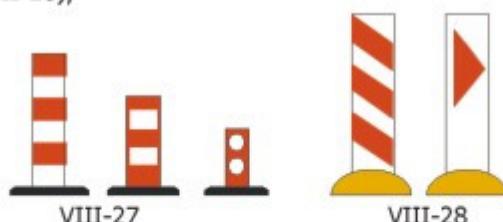
Na ivičnjacima moraju biti ugrađena retroreflektirajuća tijela zbog osiguranja odgovarajuće vidljivosti noću i prilikom smanjene vidljivosti (VIII-25).

Zbog bolje uočljivosti ivičnjaci mogu biti dodatno opremljeni sa markerima (VIII-26);

2) markeri na jednosmjernim cestama, gdje je privremeno uspostavljen dvosmjerni saobraćaj, za naglašavanje razgraničenja saobraćaja prema smjerovima vožnje. Površina markera mora biti izrađena iz materijala, koji reflektiraju svjetlost (VIII-27).

Markeri mogu stajati samostalno ili biti pričvršćeni na montažne vodeće ivičnjake. Kada su markeri pričvršćeni na montažne vodeće ivičnjake, moraju biti izvedeni tako da su crvene i bijele trake usmjerene od vrha markera nadolje u smjeru prema vozilu, koje vozi uz marker. U određenim slučajevima se mogu umjesto kosih crta upotrijebiti usmjeravajuće strelice crvene boje na bijelom polju (VIII-28);

3) svjetlo odbijajuća tijela za naglašavanje privremeno (VIII-29) ili trajno (VIII-30) označenih linija razdvajanja;

Smjerokazne oznake (markeri) za naglašavanje privremeno označenih linija razdvajanja imaju usmjeravajuću retroreflektirajuću ili svjetleću oznaku žute boje sa obje strane.

Smjerokazne oznake (markeri) za naglašavanje trajno označenih linija razdvajanja imaju usmjeravajuću retroreflektirajuću ili svjetleću oznaku bijele boje sa obje strane.

Smjerokazne oznake (markeri) za razdvajanje saobraćajnih traka u tunelima (galerijama)

postavljaju se na razmaku od 6 m kada je saobraćaj u tunelu (galeriji) dvosmjeren, odnosno na razmaku od 12 m kada je jednosmjeren.

VIII-29

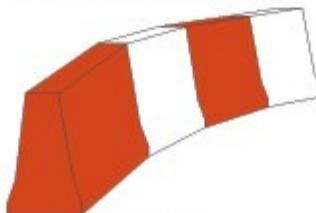
VIII-30

- 4) vrpce i trake za ograničavanje odnosno označavanje manjih radilišta (VIII-30);

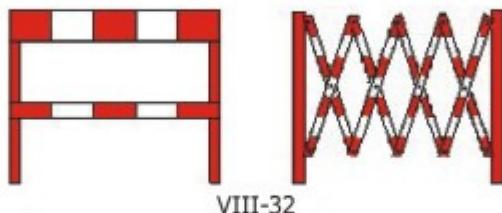
VIII-30

- 5) privremene razdvajajuće ograde od umjetnih materija – plastičnih masa (VIII-31), koje fizički razdvajaju površine namijenjene za saobraćaj u suprotnim smjerovima;

VIII-31

- 6) rastegljive i sklapajuće ograde za osiguranje manjih radilišta na površinama za pješake (VIII-32);

VIII-32

Odjeljak F. Branici i polubranici

Član 83.

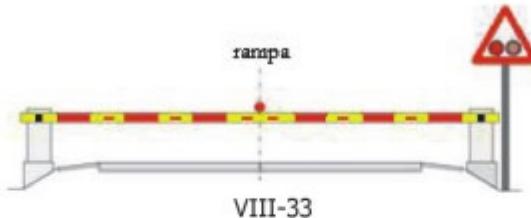
(Namjena i izgled branika i polubranika)

- (1) Branici i polubranici su naprave namijenjene zatvaranju saobraćaja vozila i pješaka u smjeru na koji su poprečno postavljene.
(2) Na branicima se svjetlosno trepčuće crveno svjetlo postavlja na sredini branika, a na polubraniku na kraju polubranika.
(3) Prečnik kruga trepčućeg svjetla je minimalno 210 mm.

Član 84.

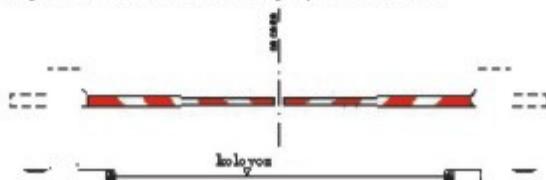
(Označavanje branika, polubranika, rampi i polurampi)

- (1) Branici kojima se na prijelazu ceste preko željezničke pruge u nivou zatvara saobraćaj čitavom širinom ceste (VIII-33) moraju biti označeni sa najmanje tri crvena retroreflektirajuća stakla od kojih jedno mora biti smješteno na sredini branika, a druga na krajevima branika.

VIII-33

(2) Polubranici, kojima se na prijelazu ceste preko željezničke pruge u nivou zatvara saobraćaj samo do polovine širine ceste (VIII-34), moraju biti označeni sa najmanje tri crvena retroreflektirajuća stakla postavljena na odgovarajućim razmacima po čitavoј dužini polubranika, od kojih jedno mora biti smješteno na samom kraju polubranika.

VIII-34

(3) Rampe ili polurampe, kada se upotrebljavaju za reguliranje saobraćaja na ulazima na parkirališta i garaže ili parkirne kuće, mogu biti obojene naizmjenično sa poljima žute i crne boje i po mogućnosti označeni najmanje jednim crvenim reflektirajućim staklom.

(4) Branici i polubranici moraju biti obilježeni crvenim retroreflektirajućim staklima i ako su obilježeni posebnim stalnim ili trepcućim crvenim svjetlima.

(5) Retroreflektirajuća stakla iz stava (1) i (2) ovog člana moraju imati površinu barem 40 cm^2 , a moraju se postaviti tako da su uočljiva iz smjera ceste na kojem se zatvara saobraćaj.

(6) Branici i polubranici moraju po cijeloј dužini biti presvučeni retroreflektirajućom materijom klase II.

Odjeljak G. Saobraćajna ogledala

Član 85.

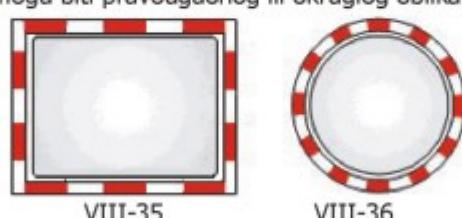
(Namjena i izgled)

(1) Saobraćajna ogledala namijenjena su osiguravanju minimalne preglednosti udaljenosti potrebne za sigurno uključivanje učesnika u cestovnom saobraćaju sa sporednoј ceste na prioritetni cestovni pravac.

(2) Saobraćajna ogledala moraju biti izrađena od takvih materijala ili tako da je spriječeno stvaranje kondenza na površini saobraćajnog ogledala, koje je namijenjeno osiguranju veće preglednosti udaljenosti.

(3) Vanjska ivica saobraćajnog ogledala mora biti obojen ili prevučen sa materijom, koja odsjeva svjetlost, naizmjenično sa poljima crvene i bijele boje.

(4) Saobraćajna ogledala mogu biti pravougaonog ili okruglog oblika. (VIII-35 i VIII-36).

VIII-35

VIII-36

Odjeljak H . Zaštitna odbojna ograda

Član 86.

(Zaštitna ograda)

(1) Zaštitna ograda je tehnička sigurnosna konstrukcija kojoj je osnovna svrha spriječiti klizanje vozila s (planuma) ceste, odnosno zadržati vozila skrenuta s kolovoza.

(2) Zaštitna ograda se izrađuje od čelika, betona (tip New Jersey), ili kombinirana.

(3) Zaštita ograda mora se postaviti:

- 1) u razdijelnom pojusu, zavisno od intenziteta saobraćaja,
- 2) na cestovnom objektu,
- 3) kad je cesta na nasipu višem od 3.0 m,
- 4) ispred opasnog mjesta (bočne opasnosti),
- 5) u blizini druge saobraćajne površine (želježničke pruge, vodene površine), izuzev površina namijenjenih pješačkom saobraćaju.

(4) Klasa zaštitne ograde zavisi od kategorije ceste:

Kategorija ceste	Ivica kolovoza	Razdijelni pojас	Objekat
Autocesta Brza cesta Cesta rezerviran za saobraćaj motornih vozila	H2–H1	H2	H3 – H2
Magistralna cesta Regionalna cesta Gradske saobraćajnice visokog ranga	H1	–	H2
Ostale ceste	N2	–	H1 – H2

Član 87.

(Izgled zaštitne ograde)

Zaštitna ograda mora biti opremljena retroreflektirajućim oznakama – katadiopterima (VIII-3), na desnoj strani u smjeru vožnje crvene boje, a s lijeve strane bijele boje. Na kolovozu sa jednosmjernim saobraćajem retroreflektirajuće oznake su, s obje strane, crvene boje.

Član 88.

(Zaštitne žičane ograde)

Zaštitne žičane ograde su:

- 1) ograde namijenjene zaštiti saobraćaja na cesti od divljači i drugih životinja i
- 2) ograde na nadvožnjacima za zaštitu saobraćaja ispod nadvožnjaka.

Član 89.

(Mjesto postavljanja zaštitnih žičanih ograda)

Zaštitne žičane ograde postavljaju se uz:

- a) autoceste,
- b) brze ceste,

- c) ceste rezervirane za saobraćaj motornih vozila i
- d) ostale ceste prema potrebi.

Član 90.

(Pješačke ograde)

- (1) Pješačke ograde namijenjene su osiguranju pješaka od pada s površine koju moraju ili smiju koristiti za kretanje.
- (2) Pješačke ograde se smiju upotrebljavati i za vođenje pješaka u zoni površinskih ukrštanja, podzemnih i nadzemnih pješačkih prijelaza i sl.

Odjeljak I. Ograde protiv zasljepljivanja

Član 91.

(Pravilo za postavljanje ograde protiv zasljepljivanja)

Ograde protiv zasljepljivanja od svjetala vozila iz suprotnog smjera, u pravilu, se postavljaju u razdjelni pojas ceste sa dva kolovoza za saobraćaj suprotnih smjerova.

Član 92.

(Način izvođenja ograde protiv zasljepljivanja)

Ograde protiv zasljepljivanja izvode se od metala, drveta, polimernih mreža, sadnjom šiblja i drugih materijala.

Odjeljak J. Ublaživači udara

Član 93.

(Upotreba ublaživača udara)

- (1) Ublaživači udara su uređaji koji se koriste za osiguranje posebno opasnih mjeseta na cesti, gdje postoji opasnost naleta vozila na čvrsti objekat pored ceste (npr. razdjelno ostrvo, zid cestovnog objekta, konzolni stub i dr.).
- (2) Ublaživači udara namijenjeni su smanjenju posljedica udara na putnike, vozilo ili objekat na/pored ceste.

DIO TREĆI - NAČIN OBILJEŽAVANJA RADOVA I PREPREKA NA CESTI

Član 94.

(Radovi i prepreke na cesti)

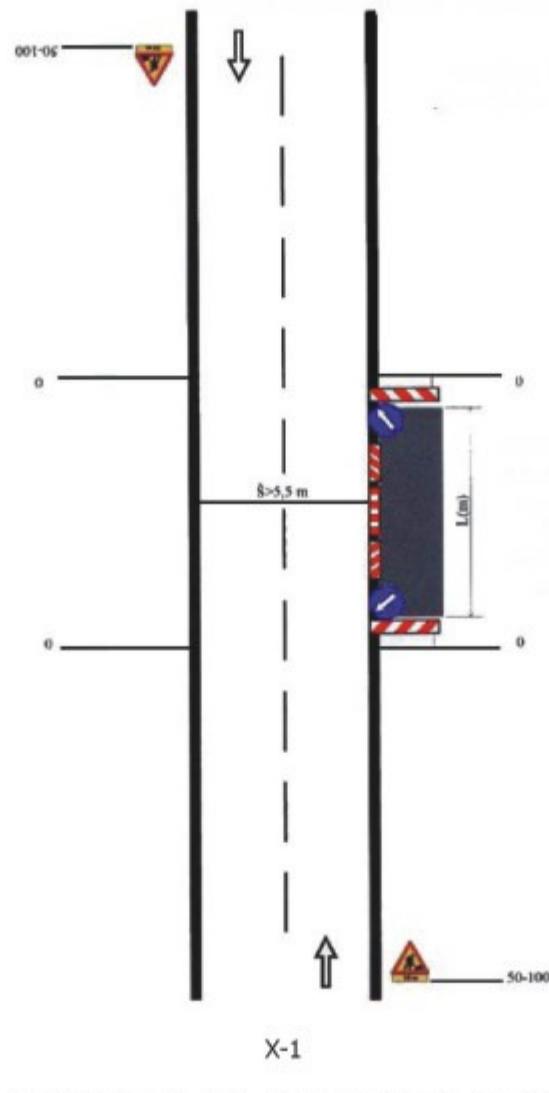
- (1) Radovi i prepreke na cesti se obilježavaju u skladu sa ovim Pravilnikom, odnosno signalizacijom predviđenom u njemu.
- (2) Pravilnikom su definirani opći slučajevi načina obilježavanja radova i prepreka na cesti u zavisnosti od:
  - 1) odnosna kolovoznih traka (razdvojene ili jedinstvene),
  - 2) odnosa mjesta izvođenja radova prema naseljenim mjestima,
  - 3) širine zauzeća saobraćajne trake i
  - 4) načina reguliranja saobraćaja.

Član 95.

(Način obilježavanja radova i prepreka na cesti)

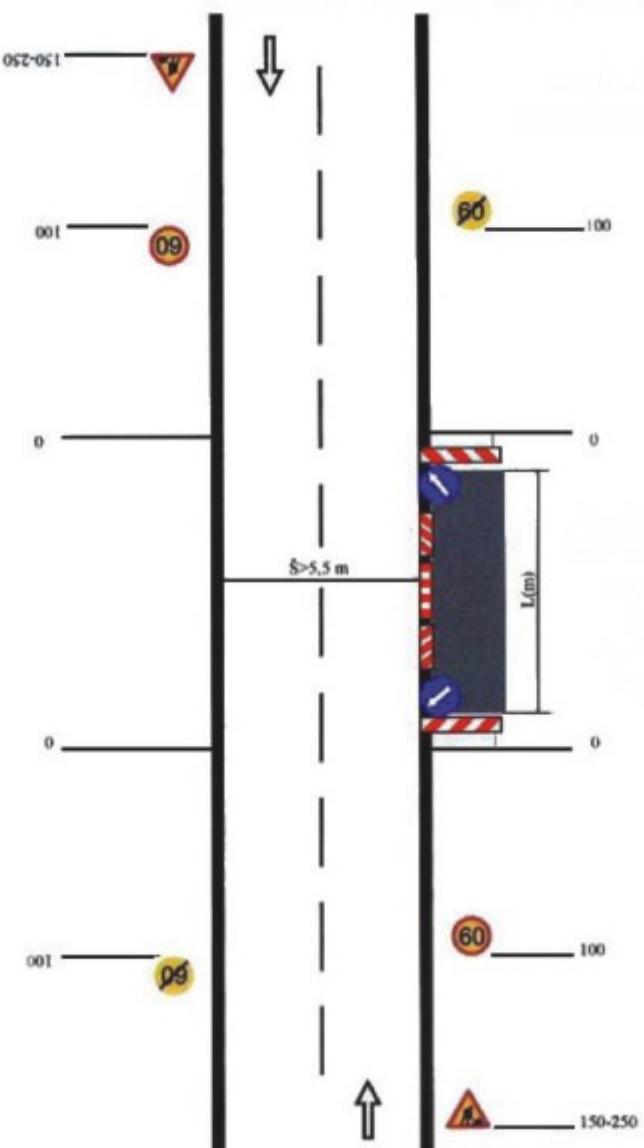
Načini obilježavanja radova i prepreka na cesti su:

- 1) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti, na bankini u naselju, pri čemu je slobodna površina kolovoza veća od 5,5 metara, te je moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja (X-1);

X-1

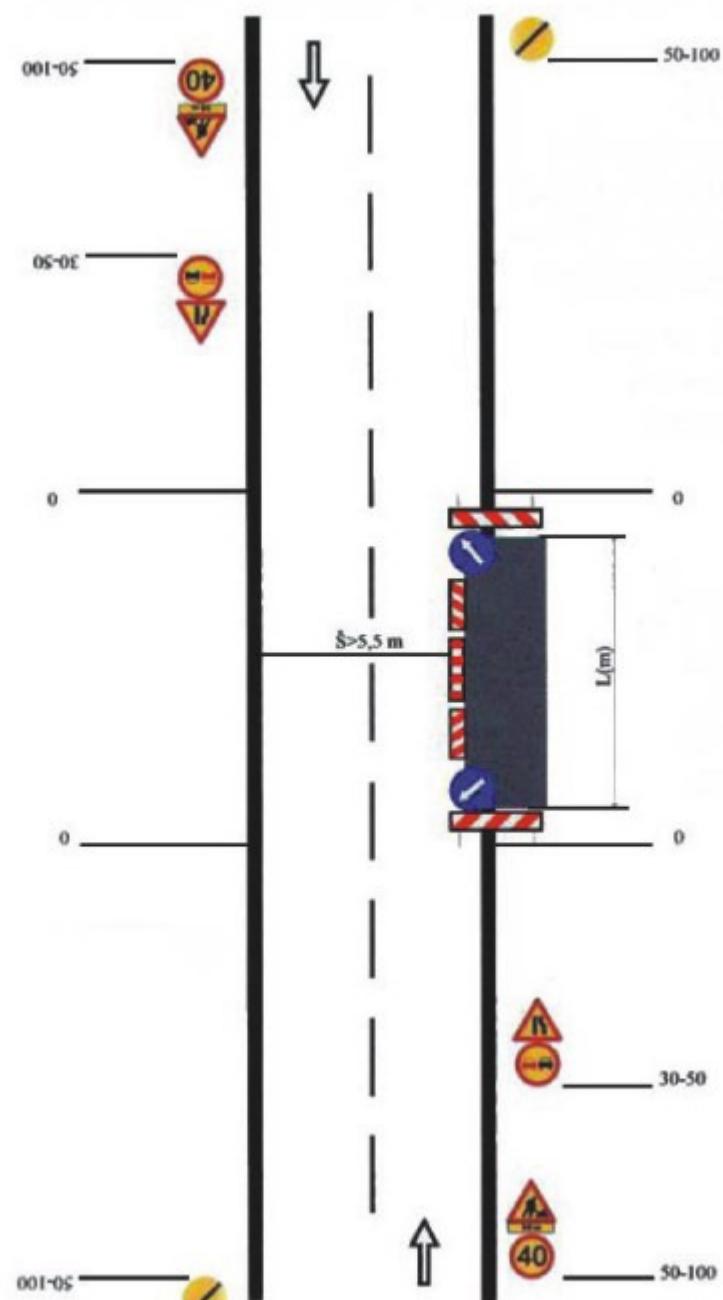
2) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti, na bankini izvan naselja, pri čemu je slobodna površina kolovoza veća od 5,5 metara, te je moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja (X-2);

X-2

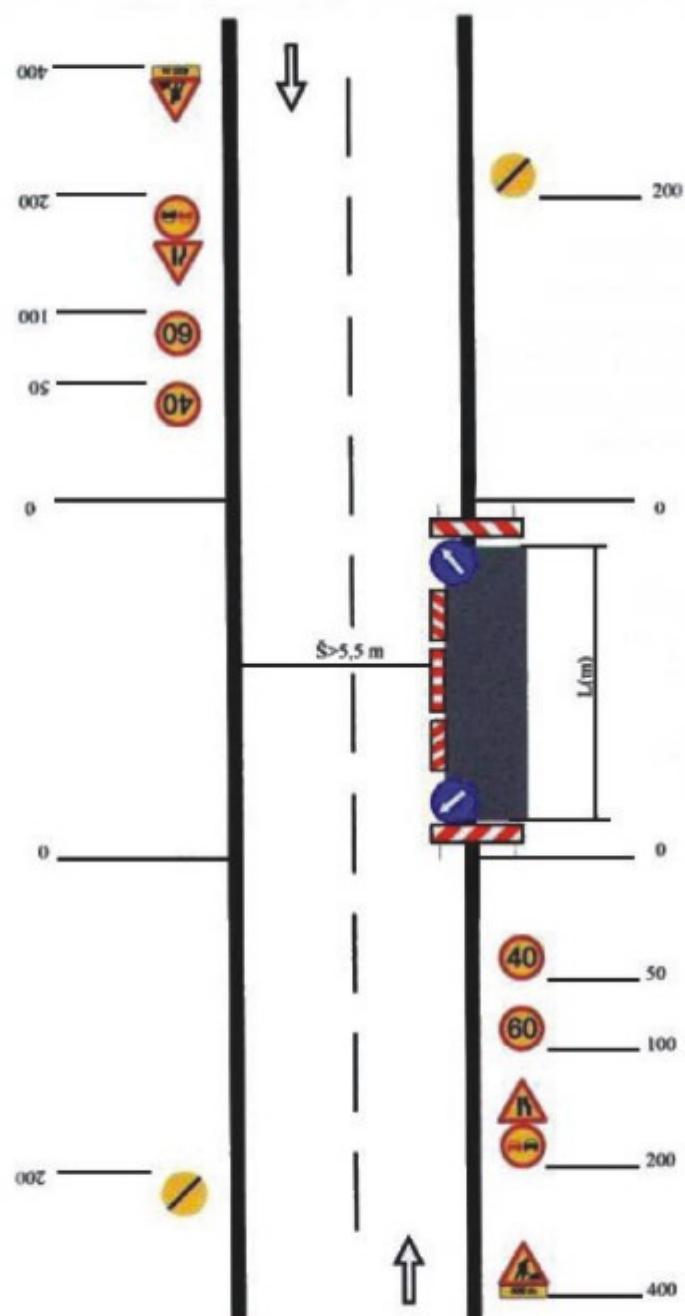
3) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti u naselju, na dijelu saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza veća od 5,5 metara, te je moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja (X-3);

3) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti u naselju, na dijelu saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza veća od 5,5 metara, te je moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja (X-3);

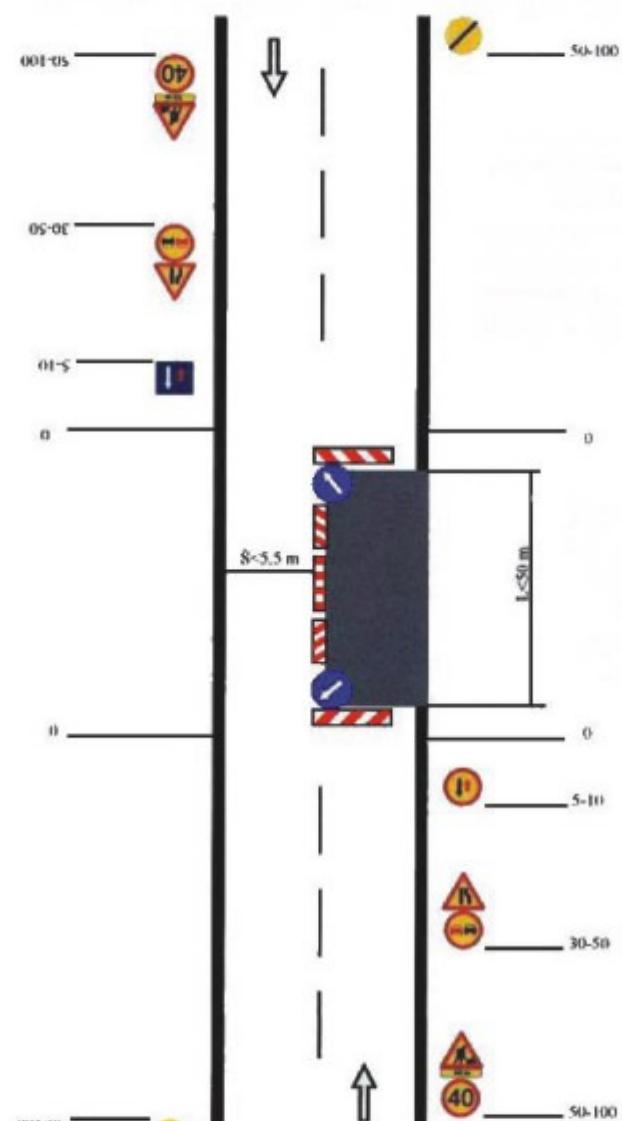
X-3

4) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti van naselja, na dijelu saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza veća od 5,5 metara, te je moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja (X-4);

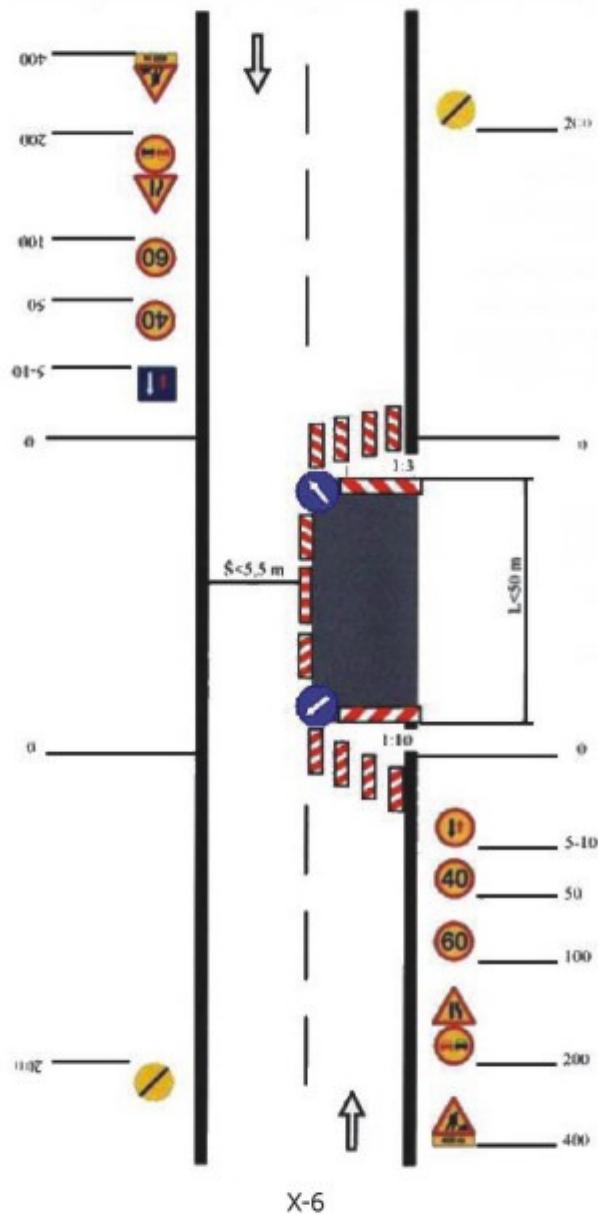
X-4

5) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti u naselju, na širini jedne saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza manja od 5,5 metara, te nije moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja. Saobraćaj se regulira saobraćajnom signalizacijom. Ovaj slučaj reguliranja saobraćaja u zoni izvođenja radova primjenjuje se kada je zona izvođenja radova manja od 50 metara, kada postoji vizuelni kontakt između učesnika u saobraćaju ili kada je prosječni godišnji dnevni saobraćaj manji od 3000 vozila na dan;

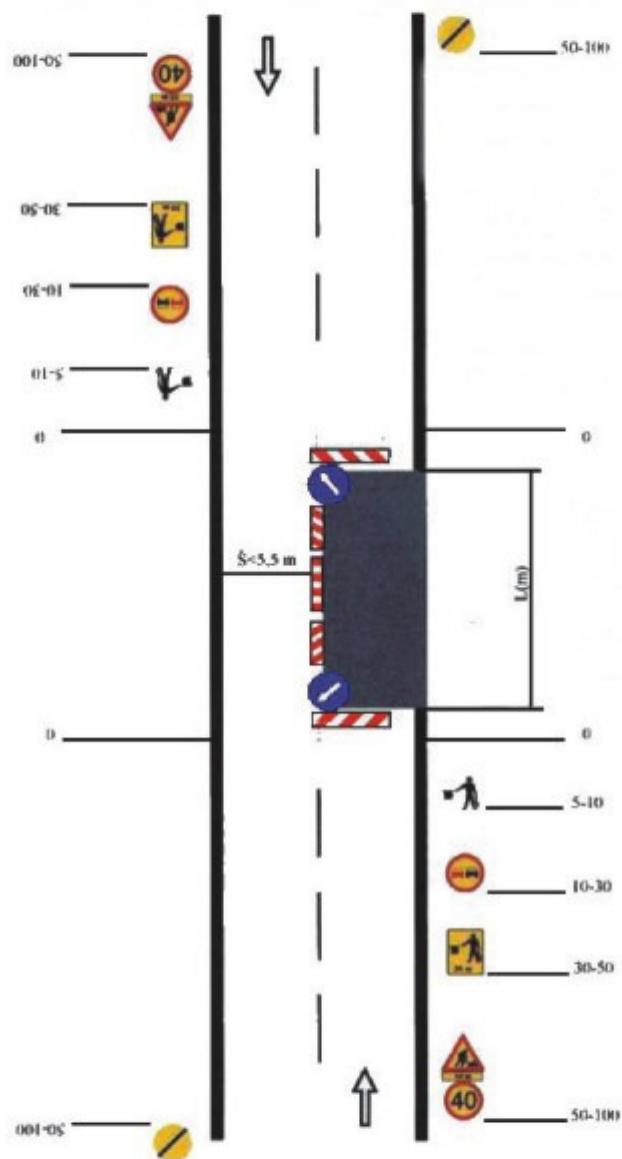
X-5

6) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti izvan naselja, na širini jedne saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza manja od 5,5 metara, te nije moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja. Saobraćaj se regulira saobraćajnom signalizacijom. Ovaj slučaj reguliranja saobraćaja u zoni izvođenja radova primjenjuje se kada je zona izvođenja radova manja od 50 metara, kada postoji vizuelni kontakt između učesnika u saobraćaju ili kada je prosječni godišnji dnevni saobraćaj manji od 3000 vozila na dan;

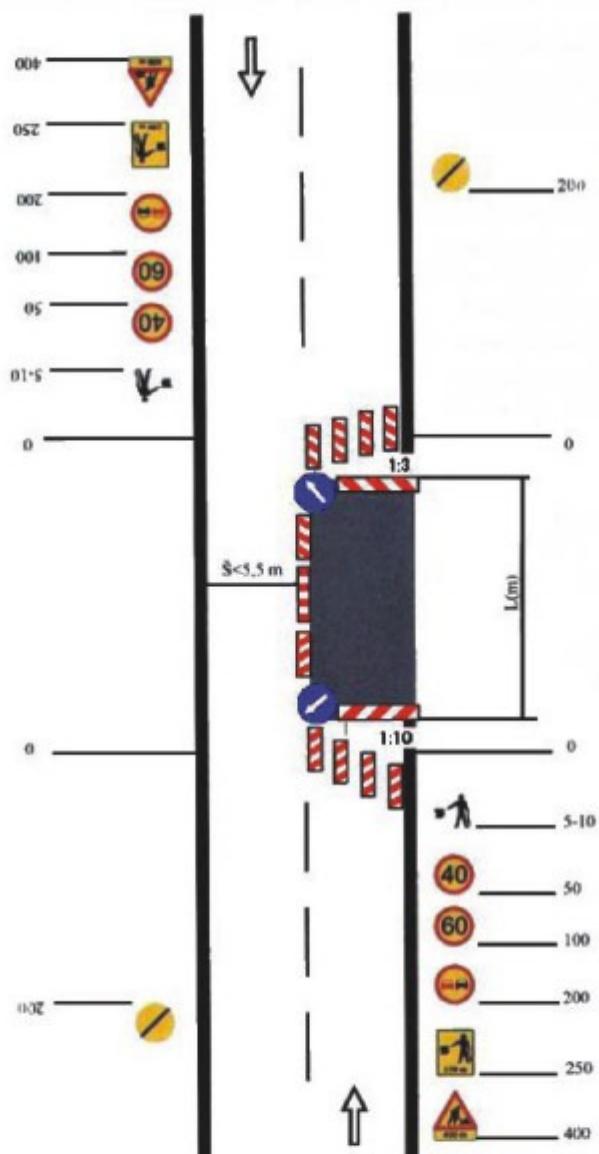
X-6

7) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti u naselju, na širini jedne saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza manja od 5,5 metara, te nije moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja. Saobraćaj reguliraju radnici sa priručnim sredstvima (zastavice - oznaka VIII-8 ili tablice - oznaka VIII-9). Ako ne postoji vizuelni kontakt između radnika koji reguliraju saobraćaj isti moraju biti opremljeni mobilnim sredstvima komuniciranja. Ovaj slučaj reguliranja saobraćaja u zoni izvođenja radova primjenjuje se u slučaju kada je prosječni godišnji dnevni saobraćaj manji od 7000 vozila na dan;

X-7

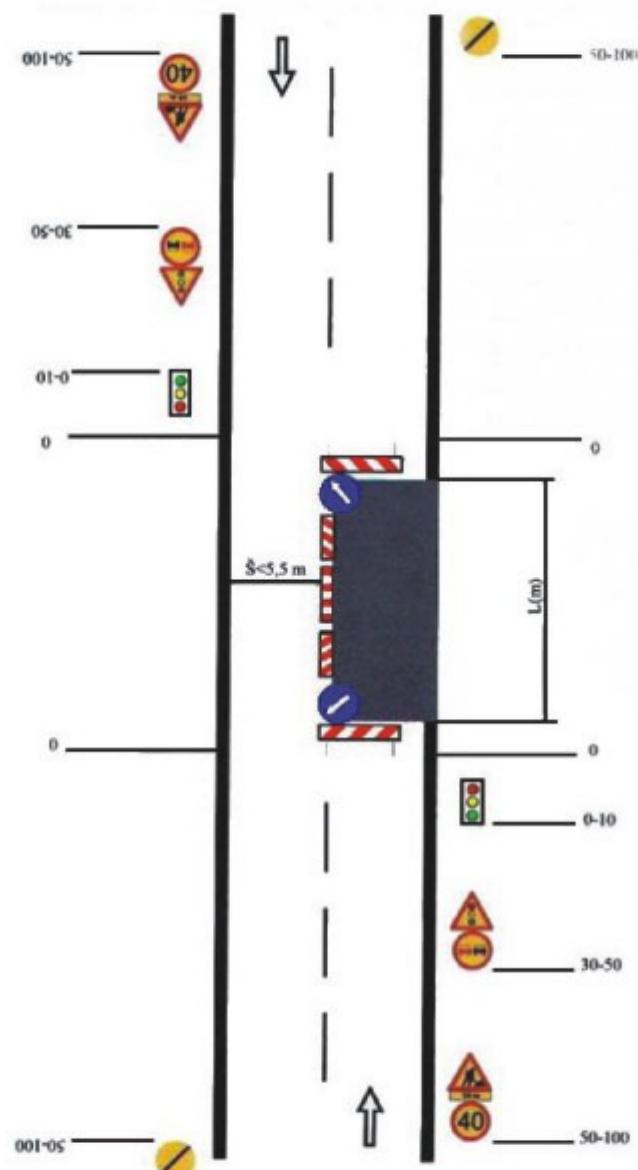
8) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti izvan naselja, na širini jedne saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza manja od 5,5 metara, te nije moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja. Saobraćaj reguliraju radnici sa priručnim sredstvima (zastavice - oznaka VIII-8 ili tablice - oznaka VIII-9). Ako ne postoji vizuelni kontakt između radnika koji reguliraju saobraćaj isti moraju biti opremljeni mobilnim sredstvima komuniciranja. Ovaj slučaj reguliranja saobraćaja u zoni izvođenja radova primjenjuje se u slučaju kada je prosječni godišnji dnevni saobraćaj manji od 7000 vozila na dan;

X-8

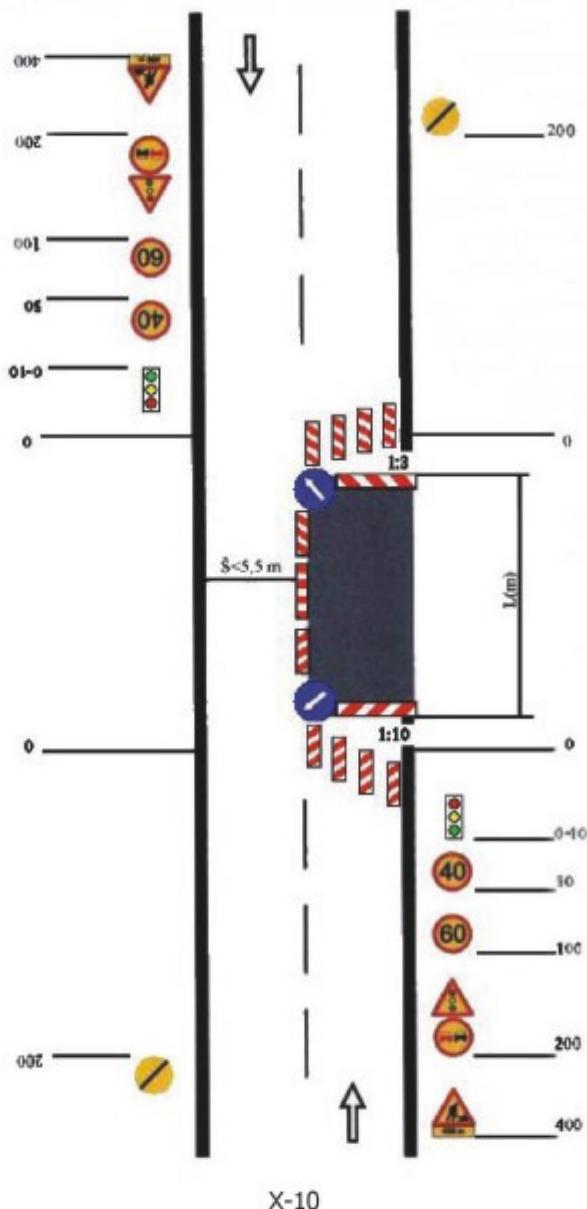
9) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti u naselju, na širini jedne saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza manja od 5,5 metara, te nije moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja. Saobraćaj se regulira pomoću svjetlosne saobraćajne signalizacije, pri čemu dužina trajanja ciklusa zavisi od dužine gardilišta i maksimalno dozvoljene brzine kretanja.

Ovaj slučaj reguliranja saobraćaja u zoni izvođenja radova primjenjuje se u slučaju kada ne postoji vizuelni kontakt između učesnika u saobraćaju ili kada je prosječni godišnji dnevni saobraćaj veći od 7000 vozila na dan;

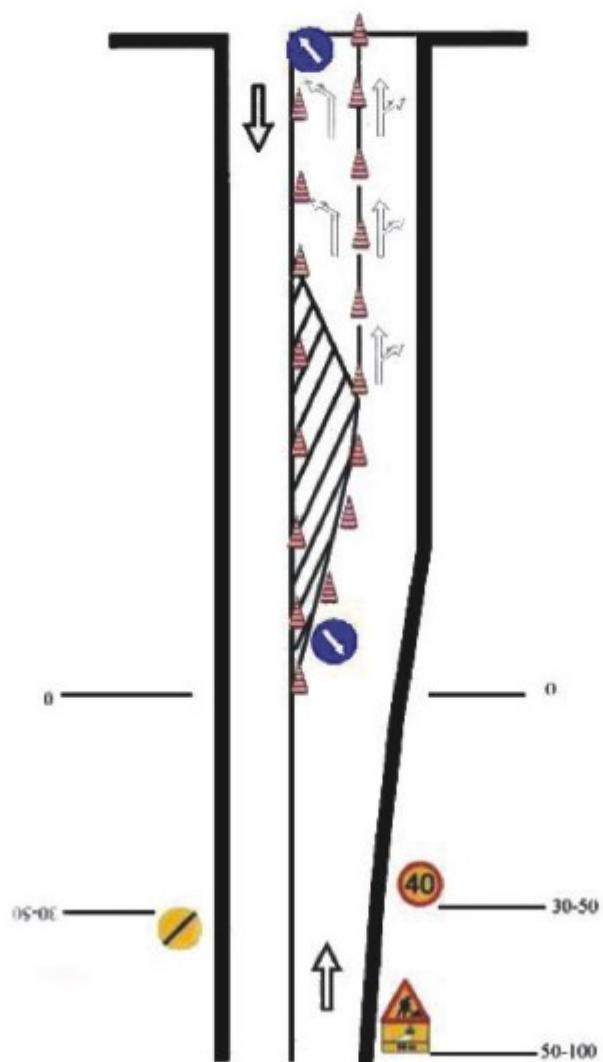
X-9

10) Radovi i prepreke na dvosmjernoj cesti izvan naselja, na širini jedne saobraćajne trake, pri čemu je slobodna površina kolovoza manja od 5,5 metara, te nije moguće odvijanje dvosmjernog saobraćaja. Saobraćaj se regulira pomoću svjetlosne saobraćajne signalizacije, pri čemu dužina trajanja ciklusa zavisi od dužine gradilišta i maksimalno dozvoljene brzine kretanja. Ovaj slučaj reguliranja saobraćaja u zoni izvođenja radova primjenjuje se u slučaju kada ne postoji vizuelni kontakt između učesnika u saobraćaju ili kada je prosječni godišnji dnevni saobraćaj veći od 7000 vozila na dan;

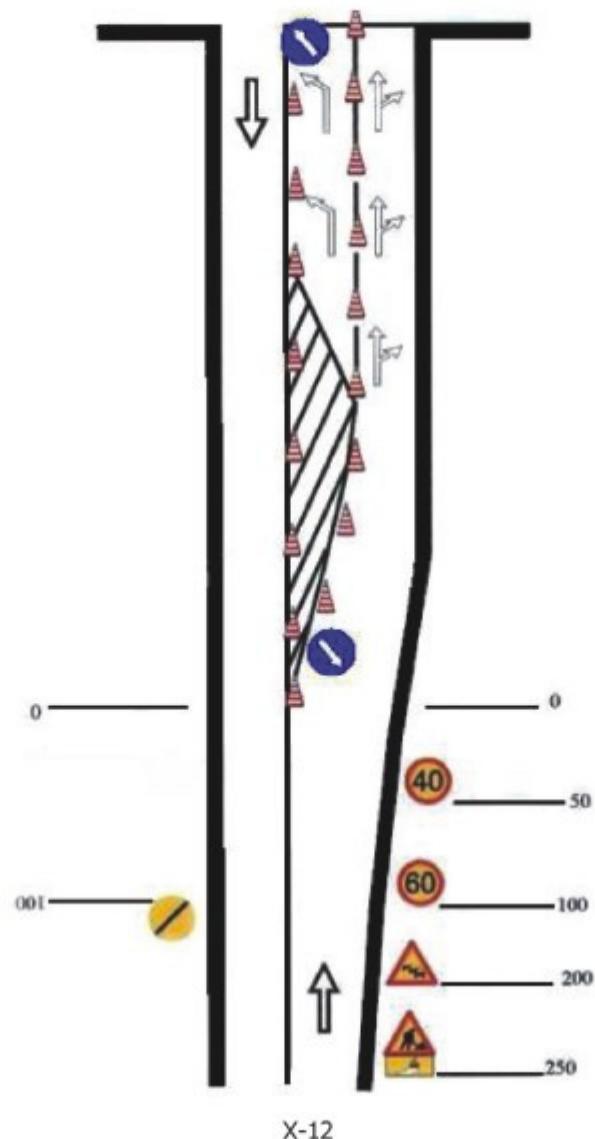
X-10

11) Radovi i prepreke na cesti sa dvosmjernom cestom u naselju, pri čemu se izvode radovi obnavljanja horizontalne signalizacije;

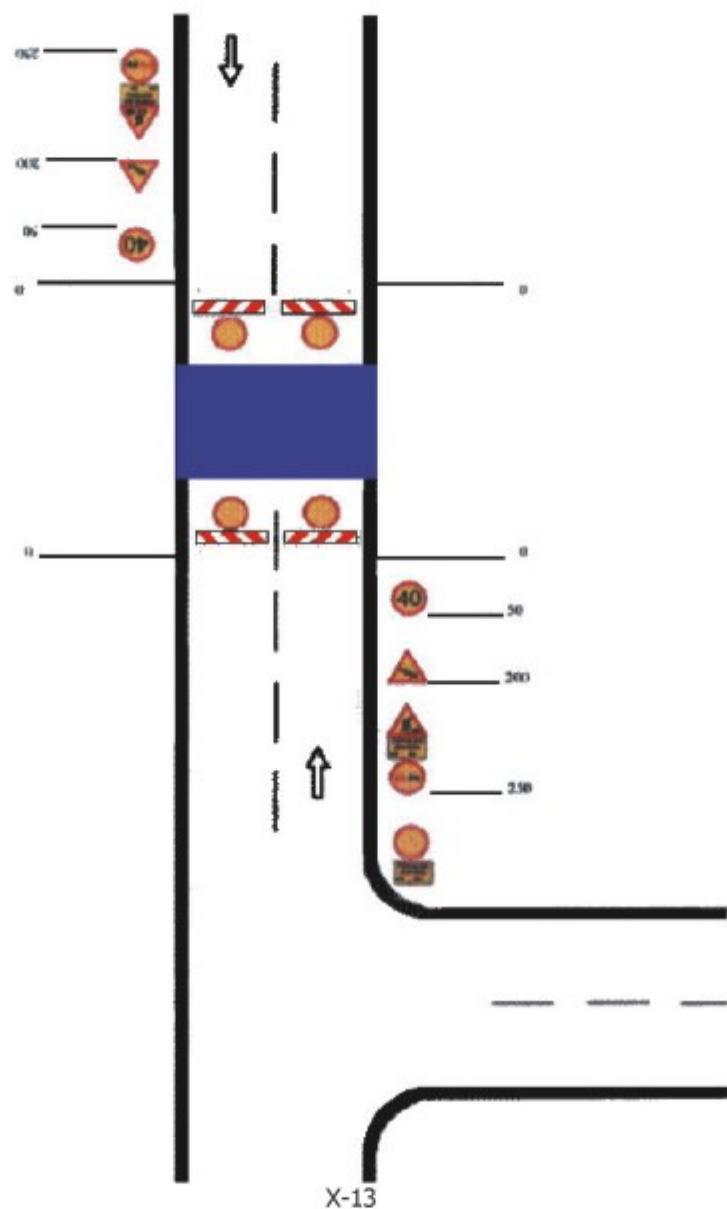
X-11

12) Radovi i prepreke na cesti sa dvosmjernom cestom izvan naselja, pri čemu se izvode radovi obnavljanja horizontalne signalizacije;

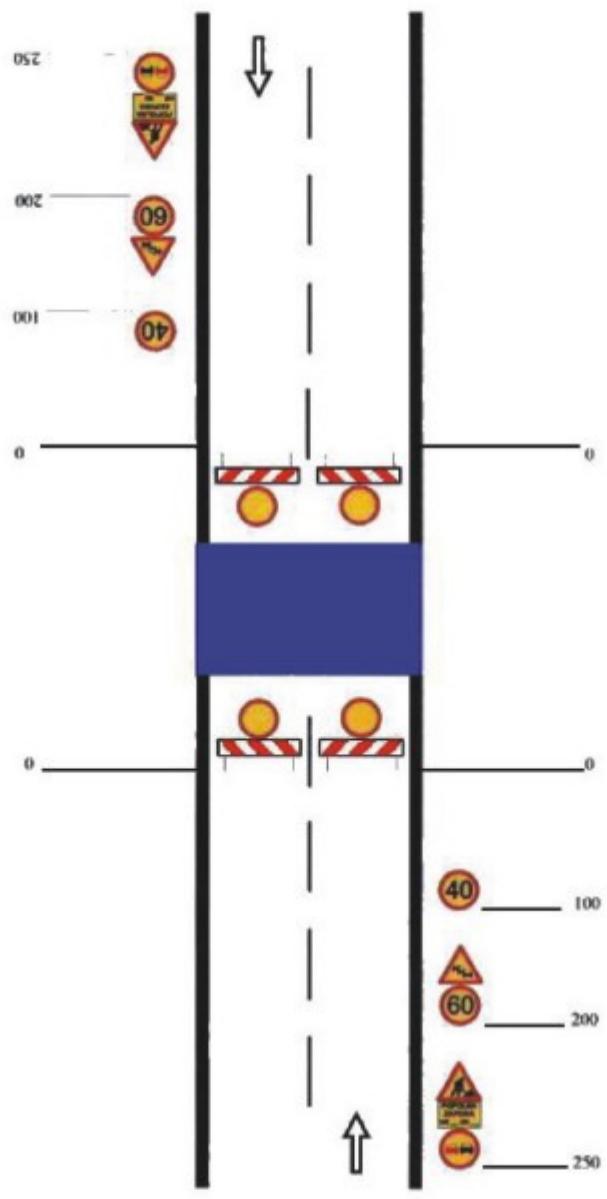

X-12

13) Radovi i prepreke na cesti sa dvosmjernom cestom u naselju bez obilaznice, pri čemu je saobraćaj obustavljen u oba smjera;

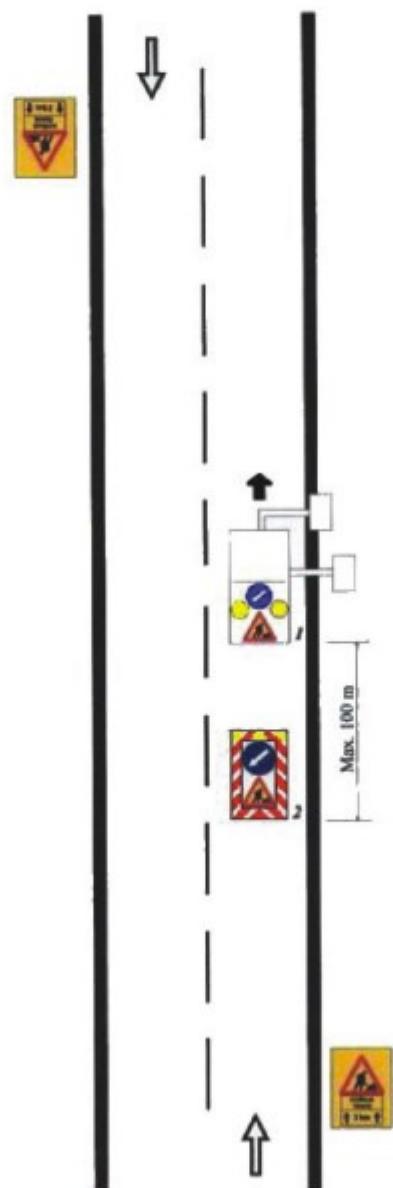

14) Radovi i prepreke na cesti sa dvosmjernom cestom izvan naselja bez obilaznice, pri čemu je saobraćaj obustavljen u oba smjera;

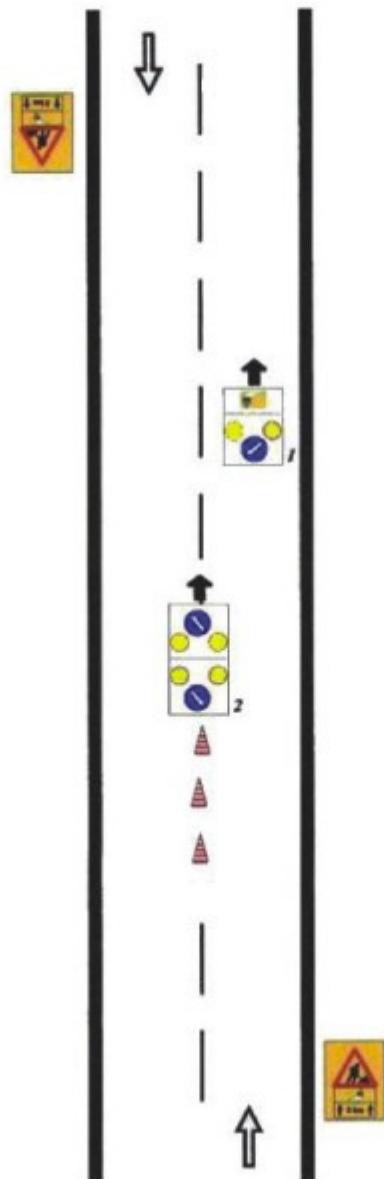
X-14

15) Radovi i prepreke na cesti sa dvosmjernom cesti u i izvan naselja, pri čemu se izvode radovi košenja trave ili sječe šiblja. Radnu mašinu za košenje trave i sječu šiblja mora pratiti lako teretno vozilo;

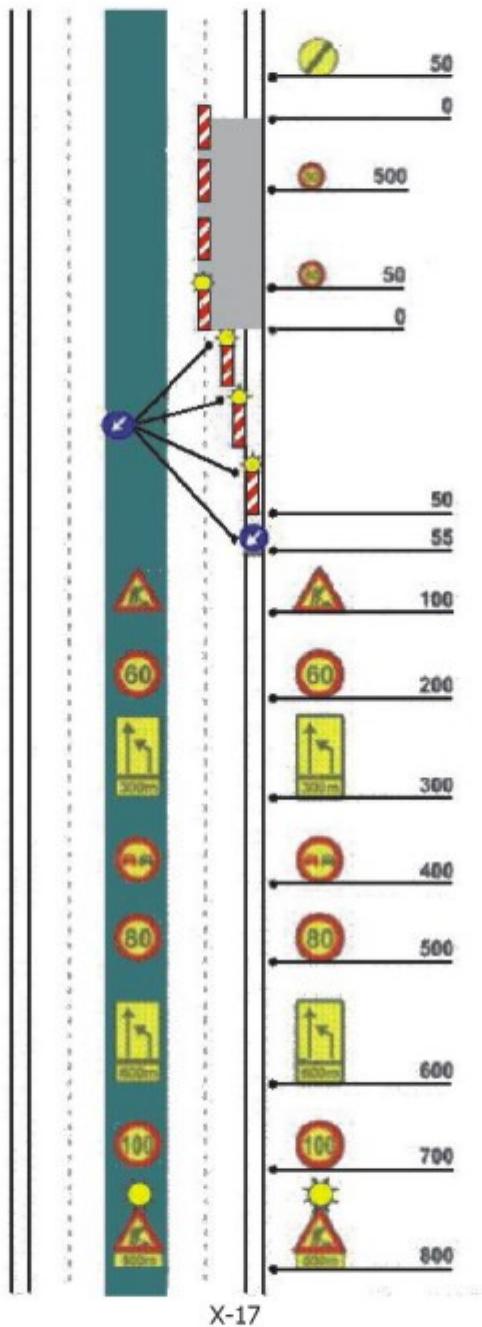
X-15

16) Radovi i prepreke na cesti sa dvosmjerom cestom u i izvan naselja, pri čemu se izvode radovi obnavljanja horizontalne signalizacije. Radnu mašinu za nanošenje horizontalne saobraćajne signalizacije mora pratiti lako teretno vozilo;

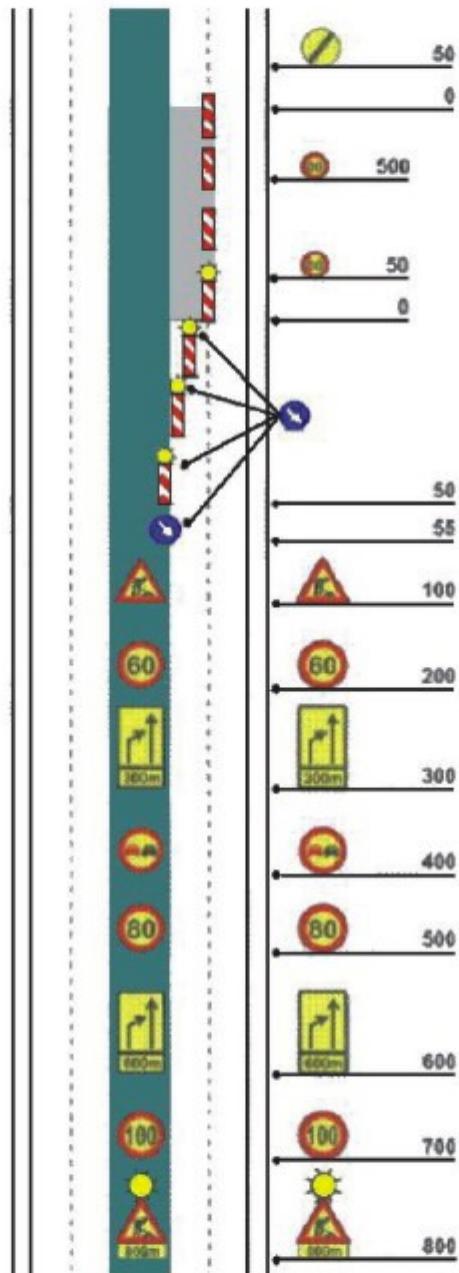

X-16

17) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na zaustavnoj i voznoj saobraćajnoj traci jedne kolovozne trake izvode radovi šireg obima (rehabilitiranje, rekonstruiranje, izgradnja) a koji traju minimalno jedan dan. U slučaju nepovoljnih geometrijskih karakteristika ceste moraju se koristiti znakovi sa strožijim režimom zabrana i ograničenja;

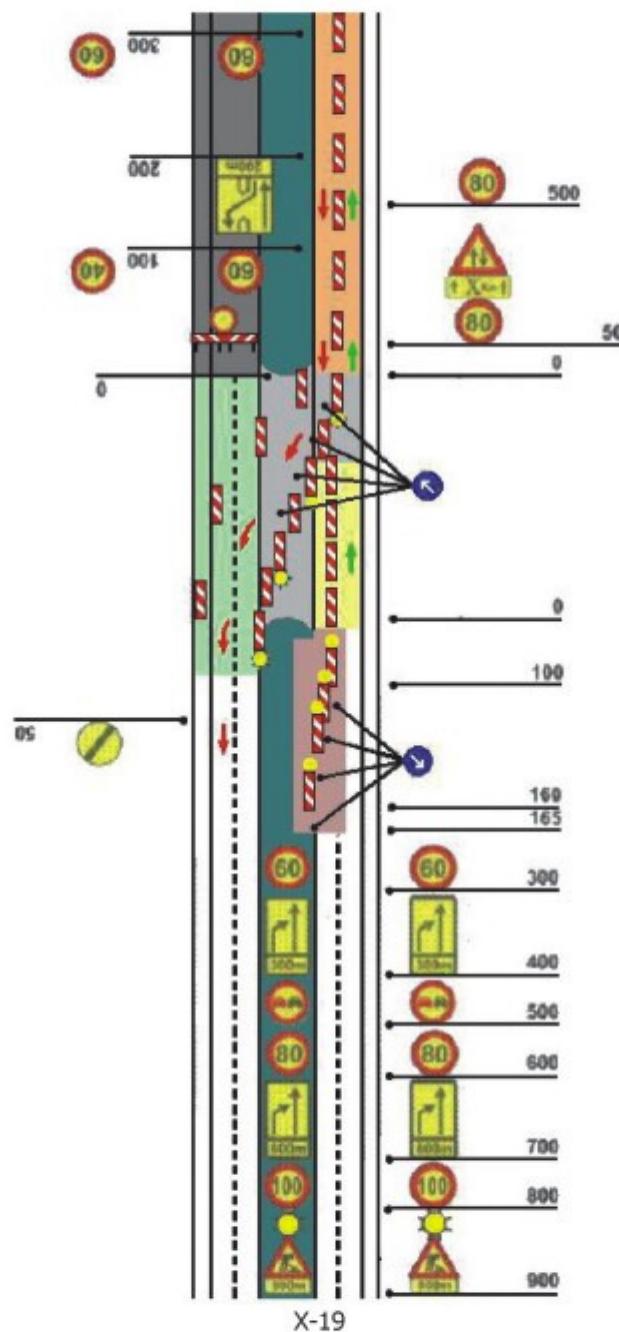

18) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na pretjecajnoj traci jedne kolovozne trake izvode radovi šreg obima (rehabilitiranje, rekonstruiranje, izgradnja) a koji traju minimalno jedan dan. U slučaju nepovoljnih geometrijskih karakteristika ceste moraju se koristiti znakovi sa strožijim režimom zabrana i ograničenja;

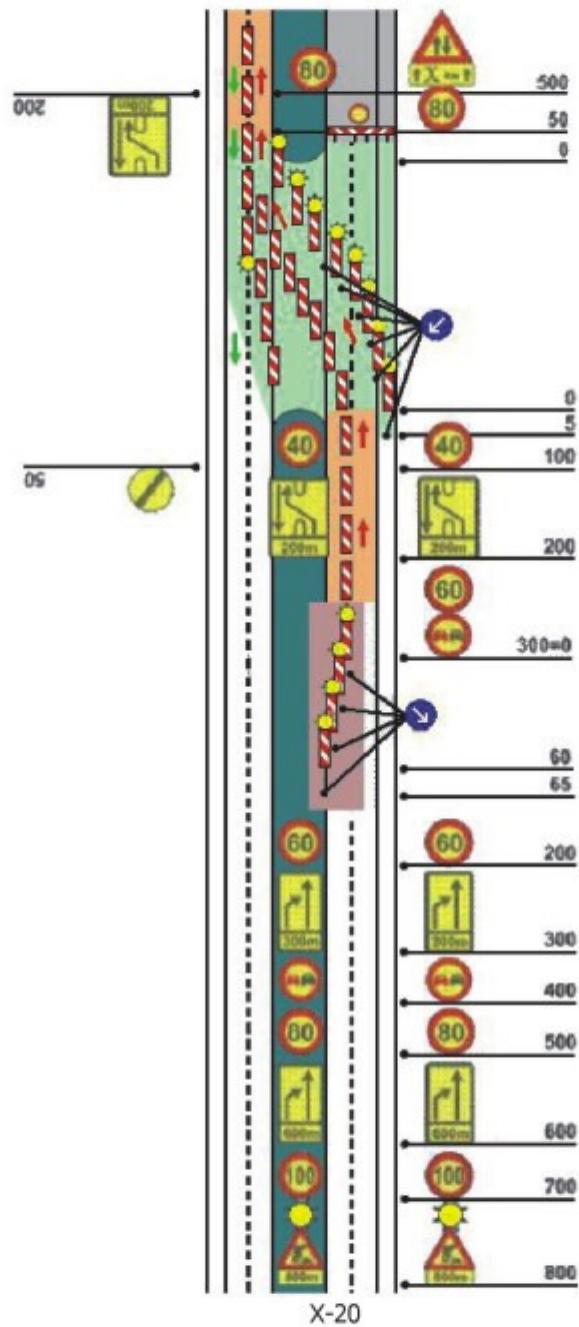

X-18

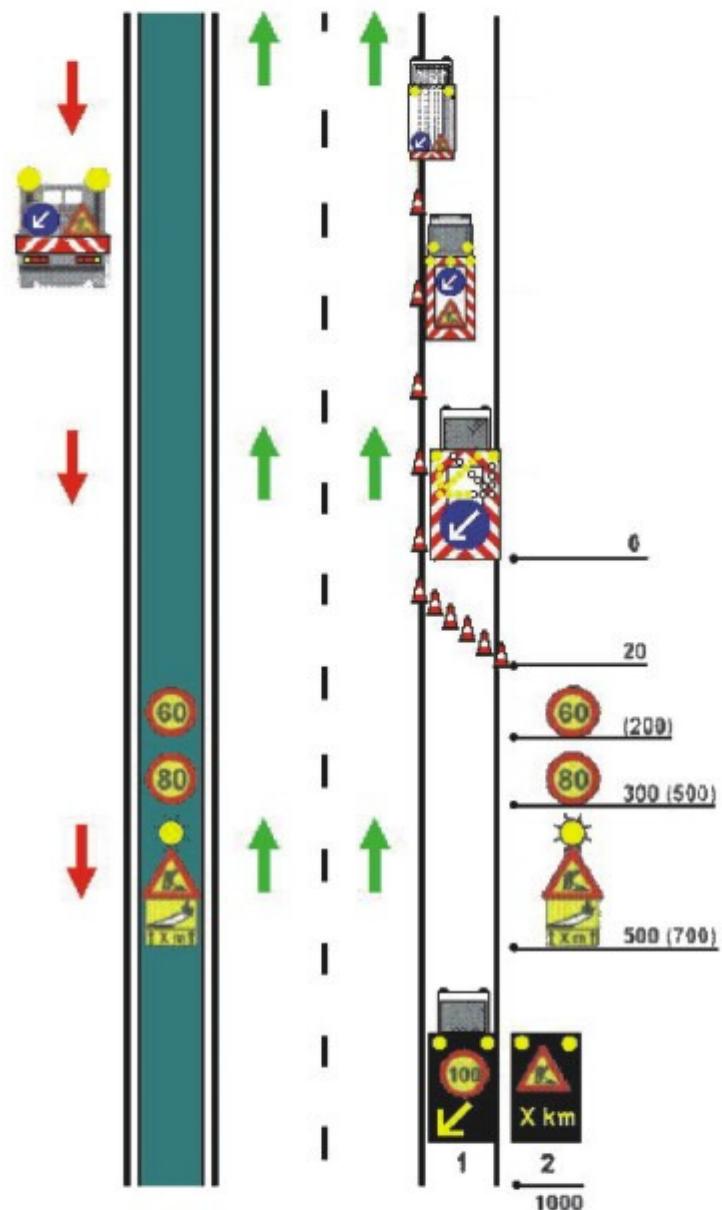
19) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na jednoj kolovoznoj traci izvode radovi šireg obima (rehabilitiranje, rekonstruiranje, izgradnja) a koji traju minimalno jedan dan. U slučaju nepovoljnih geometrijskih karakteristika ceste moraju se koristiti znakovi sa strožijim režimom zabrana i ograničenja;

20) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na jednoj kolovoznoj traci izvode radovi šireg obima (rehabilitiranje, rekonstruiranje, izgradnja) a koji traju minimalno jedan dan. U slučaju nepovoljnih geometrijskih karakteristika ceste moraju se koristiti znakovi sa strožijim režimom zabrana i ograničenja;

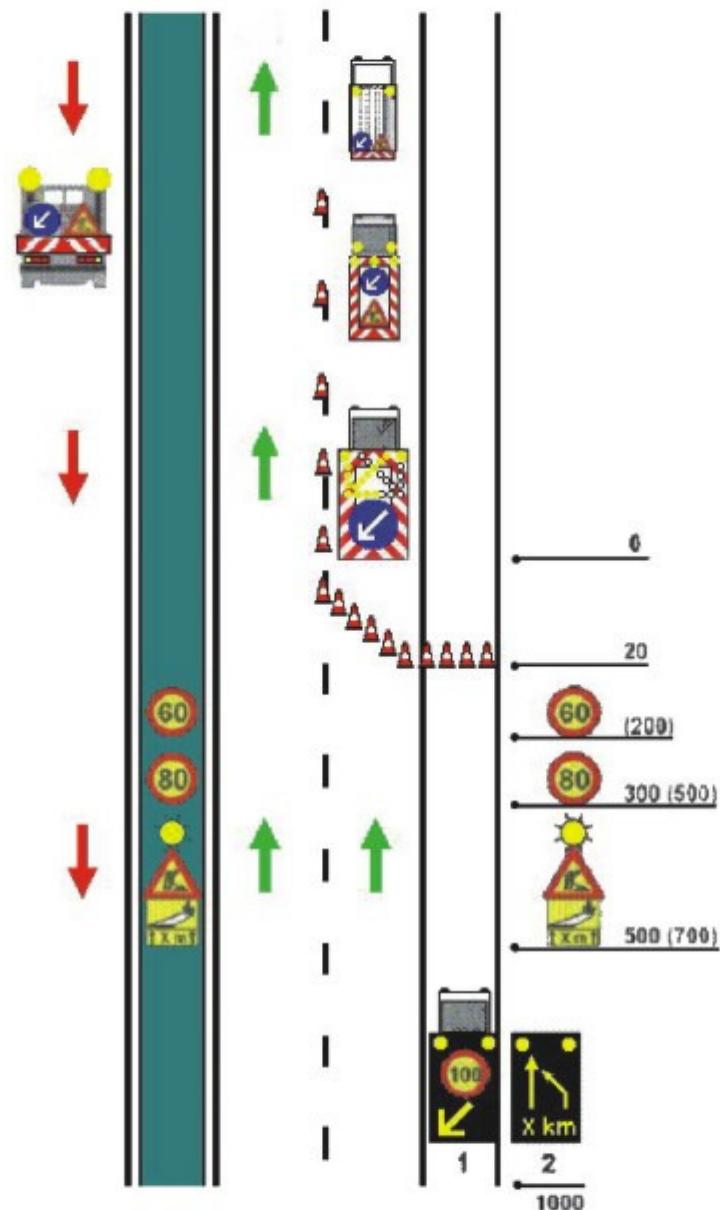

21) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na zaustavnoj saobraćajnoj traci izvode radovi (uzimanje uzoraka, mjerjenje kolovoza, krpanje udarnih rupa, čišćenje, košenje trave, čišćenje snijega, pranje ograda i znakova, pobijanje odnosno popravljanje ograde, obnavljanje ivične i razdjelne linije);

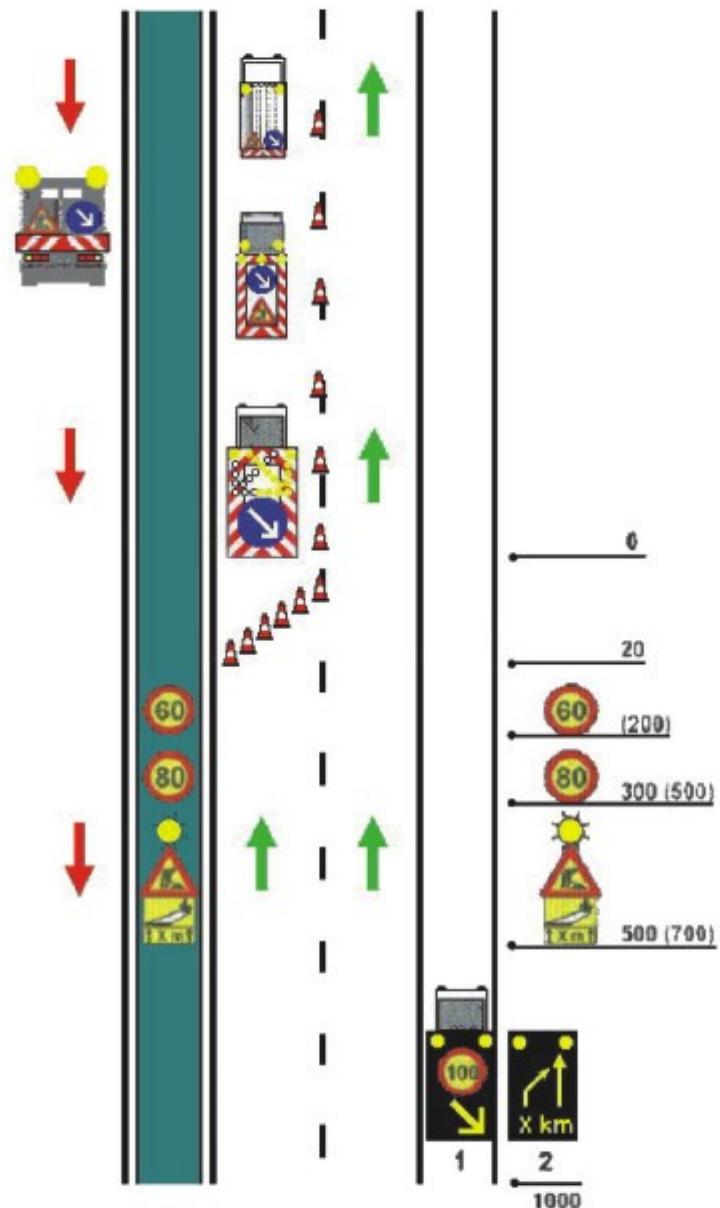
X-21

22) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na voznoj saobraćajnoj traci izvode radovi (uzimanje uzoraka, mjerjenje kolovoza, krpanje udarnih rupa, čišćenje, košenje trave, čišćenje snijega, pranje ograda i znakova, pobijanje odnosno popravljanje ograda, obnavljanje ivične i razdjelne linije);

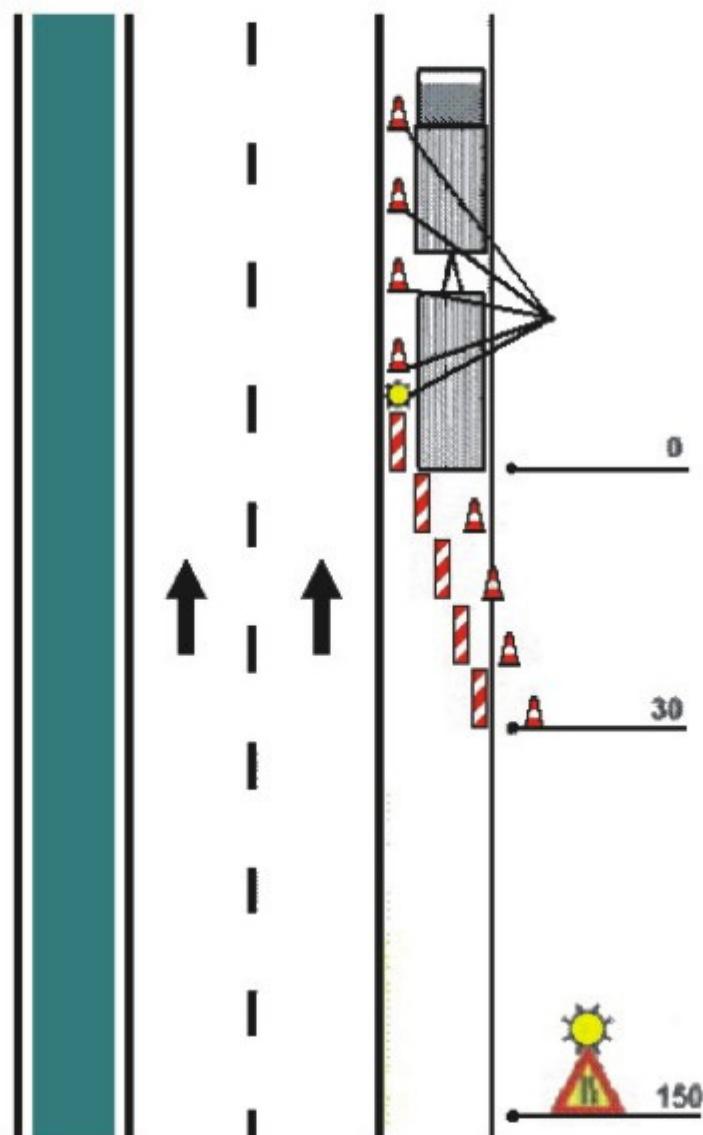
X-22

23) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na pretjecajnoj saobraćajnoj traci izvode radovi (uzimanje uzoraka, mjerjenje kolovoza, krpanje udarnih rupa, čišćenje, košenje trave, čišćenje snijega, pranje ograda i znakova, pobijanje odnosno popravljanje ograde, obnavljanje ivične i razdjelne linije);

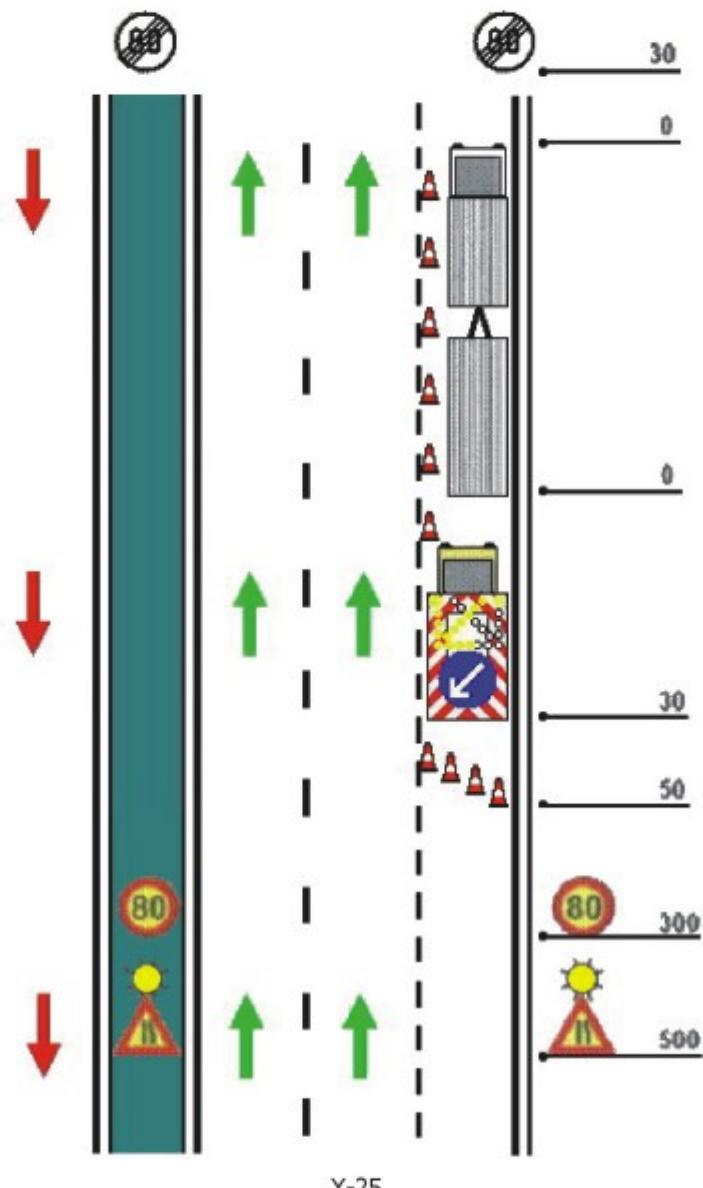
X-23

24) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na zaustavnoj saobraćajnoj traci zateklo vozilo (kvar, nesreća i sl.) koje se ne može ukloniti za vremenski period manji od 2 časa;

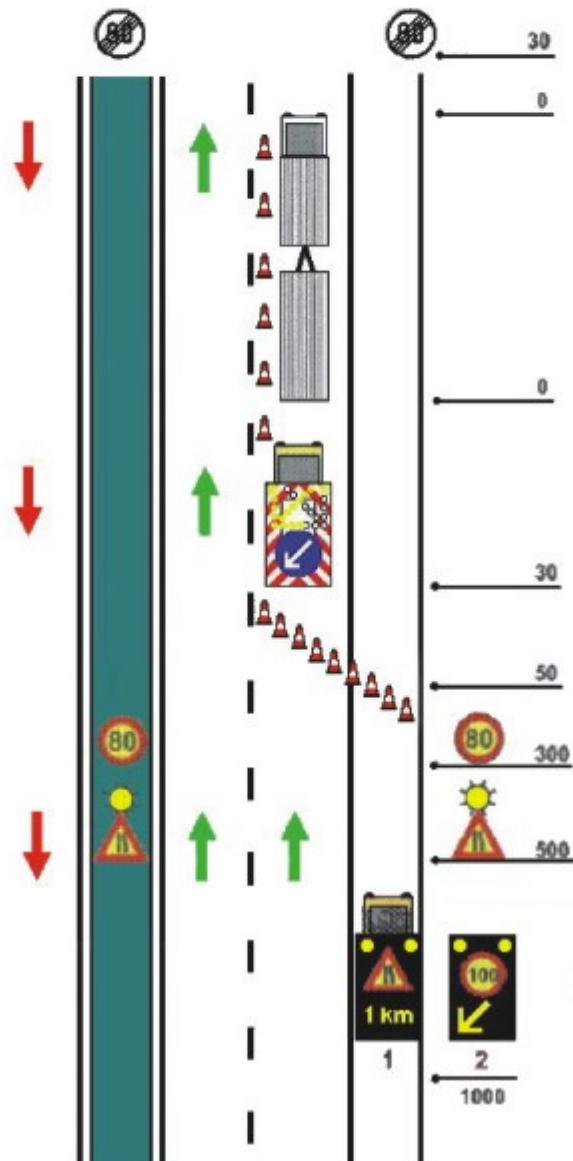

X-24

25) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na saobraćajnoj traci namijenjenoj sporim vozilima zateklo vozilo (kvar, nesreća i sl.) koje se ne može ukloniti za vremenski period manji od 2 časa;

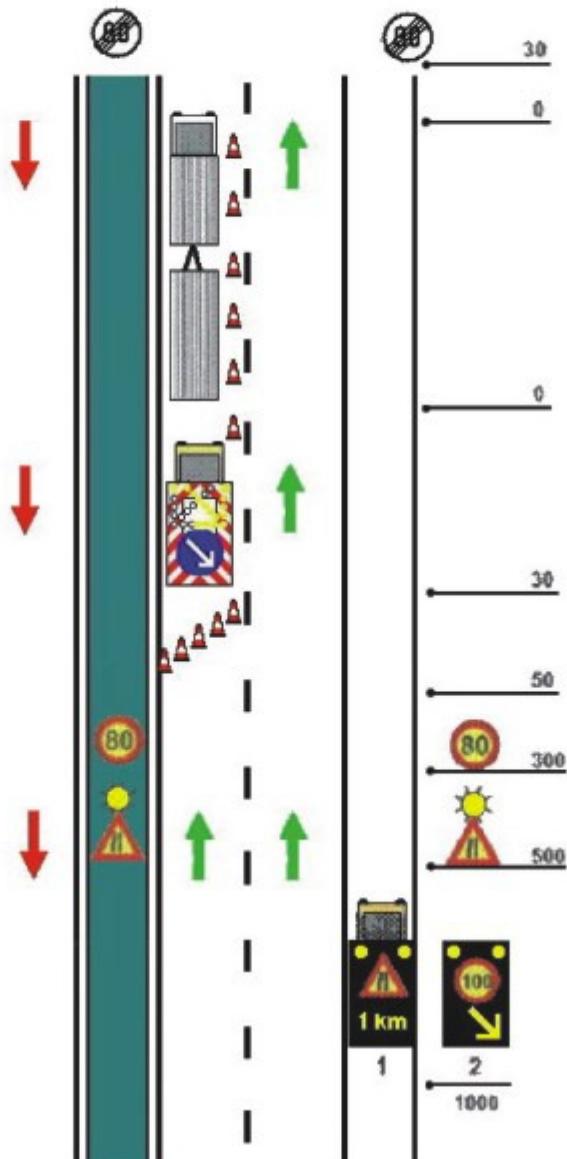

26) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na voznoj saobraćajnoj traci zateklo vozilo (kvar, nesreća i sl.) koje se ne može ukloniti za vremenski period manji od 2 časa

X-26

27) Radovi i prepreke na cesti sa razdvojenim kolovozom, pri čemu se na pretjecajnoj saobraćajnoj traci zateklo vozilo (kvar, nesreća i sl.) koje se ne može ukloniti za vremenski period manji od 2 časa;

X-27

Član 96.

(Obaveza dodatnog obilježavanja gradilišta)

Sva gradilišta, u noćnim uvjetima vožnje i u slučaju smanjene vidljivosti (magla, dim i slično), moraju biti dodatno obilježena svjetlima narančaste ili žute boje.

Član 97.

(Osnov za obilježavanje zona u kojima se izvode radovi)

Obilježavanje zona u kojima se izvode radovi u svakom pojedinom slučaju vrši se na osnovu izrađenog saobraćajnog projekta.

**DIO ČETVRTI . ZNACI KOJE UČESNICIMA U SAOBRAĆAJU NA CESTAMA
DAJU OVLAŠĆENE OSOBE**

Član 98.

(Značenje znakova koje učesnicima u saobraćaju daju ovlašćene osobe)

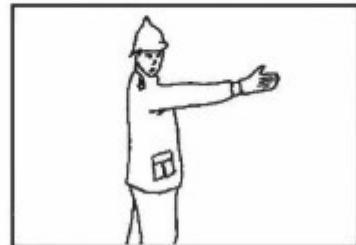
(1) Znaci koje ovlašćene osobe daju rukama i položajem tijela za učesnike u saobraćaju imaju slijedeća značenja:

1) ruka podignuta vertikalno sa otvorenom šakom znači obavezno zaustavljanje za sva vozila.
Ako je taj znak dat na raskrsnici, znači zabranu prolaza za vozila, osim za ona vozila koja se, u momentu kada ovlašćena osoba podigne ruku, ne mogu na siguran način zaustaviti, a za pješake znači zabranu da pređu kolovoz. Ako je znak dat na otvorenoj cesti on ima navedeno značenje samo kada se ovlašćena osoba nalazi na kolovozu (XI-1);

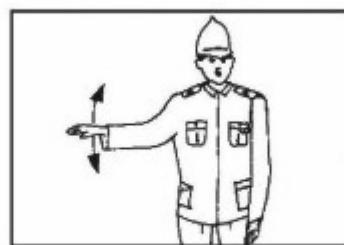
XI-1

2) ruka horizontalno predručena sa otvorenom šakom znači zabranu prolaza za sve učesnike u saobraćaju čiji smjer kretanja siječe smjer ispružene ruke (XI-2.);

XI-2

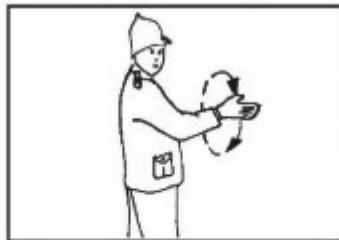
3) lagano mahanje horizontalno odručenom rukom gore-dole sa otvorenom šakom okrenutom nadole znači da vozač u čijem se smjeru daje taj znak treba smanjiti brzinu kretanja vozila
(XI-3);

XI-3

4) horizontalno predručena ruka sa otvorenom šakom i kružno kretanje podlaktice i šake od desna u lijevo znači da vozač u čijem se smjeru daje ovaj znak treba da ubrza kretanje vozila

(XI-4);

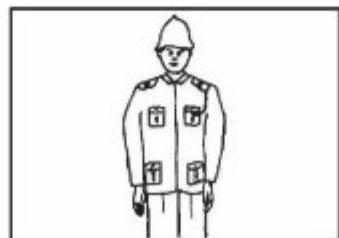
XI-4

5) horizontalno odručena ruka sa dlanom otvorene šake usmjjerene prema određenom vozilu znači da je vozač tog vozila obavezan da zaustavi vozilo kojim upravlja (XI-5);

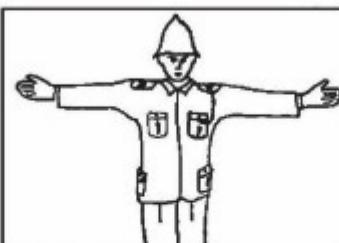

XI-5

6) tijelo u normalno stojećem stavu ili tijelo u istom stavu sa rukama horizontalno odručenim obilježava da se vozila koja dolaze iz pravca u kome su okrenuta leđa, odnosno prsa ovlašćene osobe moraju zaustaviti, a da vozila koja dolaze sa bočnih strana te osobe imaju pravo prolaza (XI-6 i XI-7);

XI-6

XI-7

Kada je saobraćaj zaustavljen znacima kojima se naređuje zaustavljanje vozila pojedinim učesnicima u saobraćaju, ovlašćena osoba može dati znak da ubrzaju kretanje svog vozila, ako to osigurava brže odvijanje saobraćaja.

Znake kojima se naređuje smanjenje brzine kretanja, ubrzanje kretanja i zaustavljanje određenog vozila, ovlašćene osobe mogu davati i iz vozila.

Član 99.

(Pravilo za reguliranje saobraćaja na raskrsnici od strane ovlašćene osobe)

- (1) Ako ovlašćena osoba regulira saobraćaj na raskrsnici, znake kojima se naređuje zaustavljanje svih vozila i zabrana prolaza za određene učesnike u saobraćaju, može davati samo ako se nalazi u središtu raskrsnice.
- (2) Ako se na jednoj raskrsnici nalaze više ovlašćenih osoba koja pomažu u reguliranju saobraćaja, znaci koje daju te osobe moraju biti uskladjeni sa znacima koje daje ovlašćena osoba koja se nalazi u središtu raskrsnice.
- (3) Izuzetno od stava 1) ovog člana, ako bi se time efikasnije regulirao saobraćaj, znake iz člana 98, stav 1, tačka 1, 2. i 6. ovog Pravilnika može davati i ovlašćena osoba koja se nalazi na kolovozu raskrsnice, pod uvjetom da se ta osoba može lako uočiti od strane svih učesnika u saobraćaju kojima su znaci namjenjeni.
- (4) Ako se na raskrsnici nalazi više ovlašćenih osoba, znaci koje daju te osobe moraju biti međusobno usaglašeni.

Član 100.

(Upotreba tablice u svrhu reguliranja saobraćaja)

- (1) Za davanje znakova kojima se naređuje zaustavljanje, zabrana prolaza i smanjenje i ubrzanje kretanja vozila, ovlašćena osoba može upotrebljavati tablicu.
- (2) Tablica za reguliranje saobraćaja ima oblik kruga prečnika najmanje 12 cm. Osnova tablice je bijele boje sa crvenom ivicom širine najmanje 2 cm.
- (3) Tablica za reguliranje saobraćaja mora biti prevučena retroreflektirajućom materijom, a može biti podešena i tako da se može osvjetljiti vlastitim izvorom svjetlosti.

Član 101

(Uređaji za davanje zvučnih znakova)

- (1) Zvučni znaci daju se posebnim uređajem za davanje zvučnih znakova na motornom vozilu ili pištaljkom.
- (2) Zvučni znak koji se daje posebnim uređajem na motornom vozilu sastoji se od niza tonova raznih visina, tako da ti tonovi formiraju zavijajući zvuk.

Član 102.

(Upotreba zvučnih znakova)

- (1) Zvučni znaci koji se daju posebnim uređajem za davanje zvučnih znakova na motornom vozilu upotrebljavaju se samo u kombiniranju sa svjetlosnim znacima i imaju značenje odgovarajućeg svjetlosnog znaka koji se daje.
- (2) Zvučni znaci pištaljkom primjenjuju se samo kombiniranjem sa znacima koji se daju rukama i to samo kad se ovlašćena osoba nalazi izvan vozila.

Član 103.

(Upotreba pištaljke)

- (1) Zvučni znaci koji se daju pištaljkom imaju sljedeća značenja:
  - 1) jedan zvižduk znači poziv učesnicima u saobraćaju koji ga čuju da obrate pažnju na ovlašćenu osobu koja će pomoći odgovarajućeg znaka izraziti određeni zahtjev;
  - 2) više uzastopnih zvižduka znači da je neki od učesnika u saobraćaju postupio protivno

zahtjevu izraženom pomoću datog znaka, pravilima saobraćaja ili postavljenim saobraćajnim znacima.

(2) Znak iz tačke 1. stav (1) ovog člana daje se samo pri reguliranju saobraćaja na raskrsnicama.

(3) Ako se znak sastoji od više uzastopnih zvižduka, svi učesnici u saobraćaju koji čuju ovakav zvuk dužni su da se osmatranjem ovlašćene osobe obavijeste da li se taj zvuk odnosi na njih. Uporedno sa davanjem tog znaka, ovlašćena osoba je dužna da pokaže na kog se učesnika u saobraćaju dati znak odnosi i šta je on dužan učiniti.

Član 104.

(Svjetlosni znaci)

(1) U vršenju kontrole i reguliranja saobraćaja, ovlašćene osobe mogu da daju i svjetlosne znake.

(2) Svjetlosni znaci daju se posebnim uređajima za davanje svjetlosnih znakova na motornom vozilu ili sredstvima koja se ručno koriste (baterijska lampa i sl.)

Član 105.

(Značenje svjetlosnih znakova)

(1) Svjetlosni znaci koji se daju posebnim uređajima za davanje svjetlosnih znakova na motornom vozilu imaju slijedeća značenja:

1) dva trepčuća svjetla, od kojih je plave boje na desnoj a crvene boje na lijevoj strani vozila, kad se naizmjenično pale na posebnim motornim vozilima iz člana 125. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama BiH znače obavezu za vozača koji susreće ta motorna vozila ili vozila koja su pod pratinjom, ili koga sustignu ta vozila, da se zaustavi, da se strogo pridržava naredbi koje mu daju osobe iz pratinje, a da kretanje nastavi tek pošto sva vozila pod pratinjom prođu, da ustupi prvenstvo prolaza tim vozilima i da ih ne pretječe, kao i obavezu za pješake da se, radi propuštanja tih motornih vozila, sklone sa kolovoza,

2) dva trepčuća svjetla ili rotaciona svjetla plave boje na vozilu iz člana 126. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama BiH znače obavezu za vozača da obrati pažnju i na vozila kojima se osigurava prolaz, da ih propusti i, po potrebi, da zaustavi svoje vozilo dok ta vozila prođu, a za pješake obavezu da se sklone sa kolovoza dok ta vozila ili kolona vozila ne prođu,

3) jedno trepčuće ili rotaciono svjetlo plave boje na vozilu sa pravom prvenstva prolaza obilježava obavezu za vozača koji vidi to svjetlo, osim za vozača vozila pod pratinjom, da ustupi prvenstvo prolaza vozilu sa kog se taj znak daje i da po potrebi, zaustavi svoje vozilo dok to vozilo ne prođe, a za pješake obavezu da se, radi propuštanja tog vozila, sklone sa kolovoza i

4) svjetlosni znak «STOP-Policija» koji se nalazi na vozilu tijela unutrašnjih poslova obilježava obavezu za vozača vozila, koje se nalazi neposredno iza vozila koje daje svjetlosni znak, da zaustavi svoje vozilo.

(2) Svjetlosni znaci iz stava (1) tačke 1. do 3. ovog člana postavljaju se tako da su vidljivi za učesnike u saobraćaju kojima su oni namjenjeni.

(3) Svjetlosni znak iz stava (1) tačke 3. ovog člana, kad se daje na vozilu koje стоји na kolovozu, znači obavezu za vozače da smanje brzinu kretanja svog vozila, a po potrebi da ga zaustave i postupaju po naredbama ovlašćene osobe.

(4) Svjetlosni znak «STOP-Policija» nalazi se na zadnjoj lijevoj strani vozila, na tabli crvene boje, čije su dimenzije 35 x 15 cm.

Član 106.

(Upotreba i značenje crvenog svjetla)

Svjetlosni znak koji se daje sredstvima koja se ručno koriste je postojano crveno svjetlo, kojim ovlašćena osoba maše uspravno na uzdužnu osu ceste. Taj znak znači obavezu za vozača da zaustavi vozilo koje se kreće na dijelu ceste gdje se taj svjetlosni znak daje.

DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 107.

(**Prijelazne odredbe**)

- (1) Saobraćajni znakovi na cestama koji nisu u skladu sa ovim Pravilnikom u pogledu boje osnove znaka, a zateknu se na cestama na dan njegovog donošenja, moraju se zamijeniti, odnosno, uskladiti u roku od pet godina od dana stupanja ovog Pravilnika na snagu.
- (2) Saobraćajni znakovi na cestama koji nisu u skladu sa ovim Pravilnikom u drugom smislu izuzev boje osnove znaka, a zateknu se na cestama na dan njegovog donošenja, moraju se zamijeniti, odnosno, uskladiti u roku od tri godine od dana stupanja ovog Pravilnika na snagu.
- (3) Saobraćajni znakovi koji nisu predviđeni ovim Pravilnikom, a zateknu se na cestama na dan njegovog donošenja, moraju se ukloniti do 31. decembra 2007. godine.

Član 108.

(**Provodenje Pravilnika**)

Saobraćajni znakovi se proizvode, postavljaju i održavaju u skladu sa ovim Pravilnikom, Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama Bosne i Hercegovine, zakonima o javnim cestama, pravilnicima o održavanju i zaštiti javnih cesta i standardima za provođenje ovog Pravilnika i njegovih pojedinih dijelova, koje donose nadležna ministarstva za saobraćaj na državnom ili entitetskom nivou.

Član 109.

(**Prestanak primjene propisa**)

Na dan donošenja ovog Pravilnika prestaju važiti svi pravilnici o saobraćajnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i prepreka na cesti i znakovima koje učesnicima u saobraćaju daju ovlašćene ososbe u BiH.

Član 110.

(**Objava i stupanje na snagu**)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavljuje se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.